

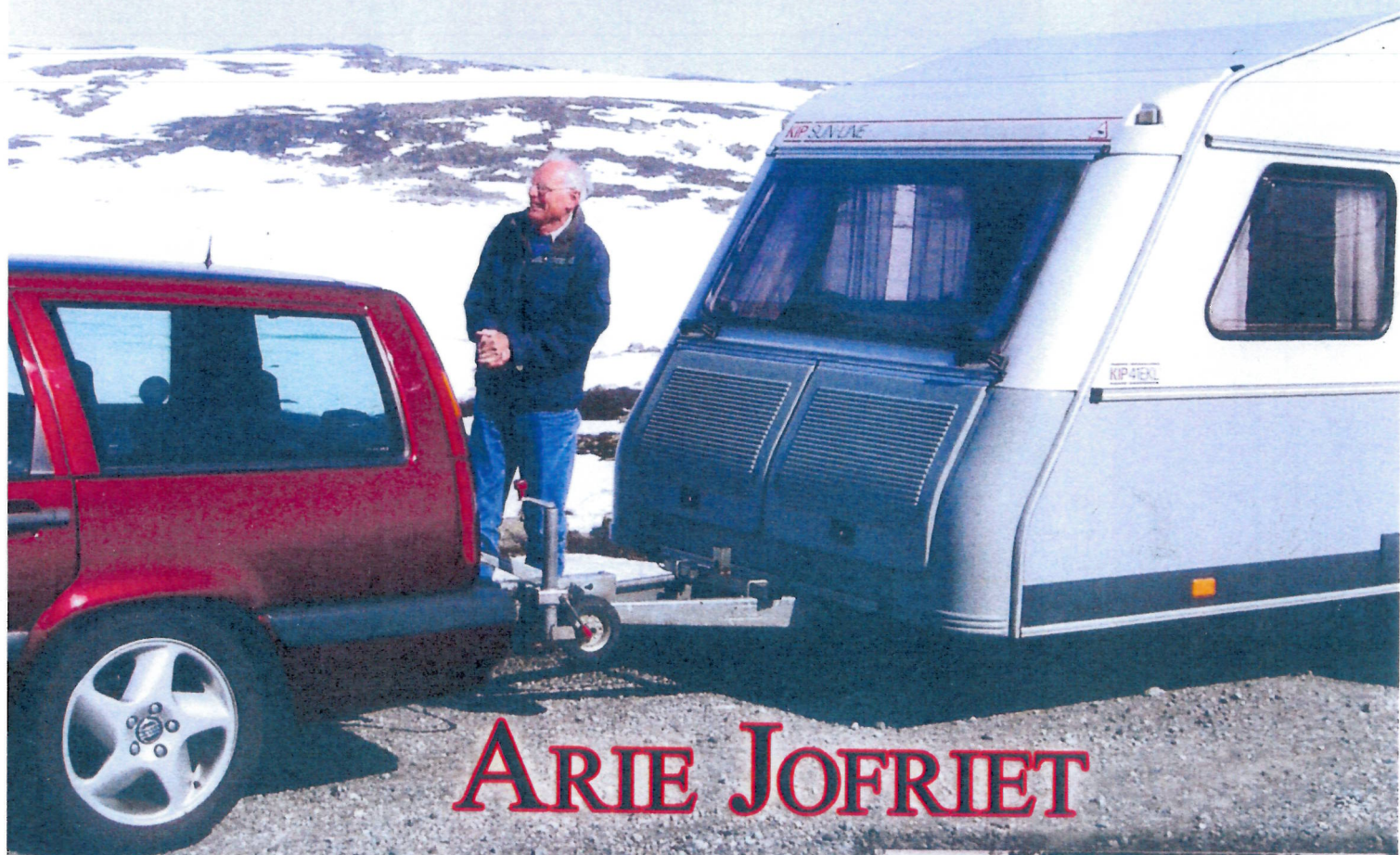
Kip Historie Arie Jofriet





# KIP

# HISTORIE



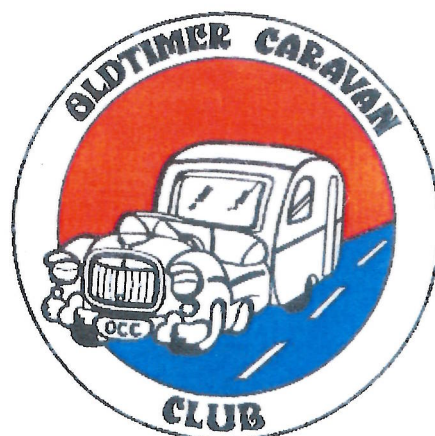
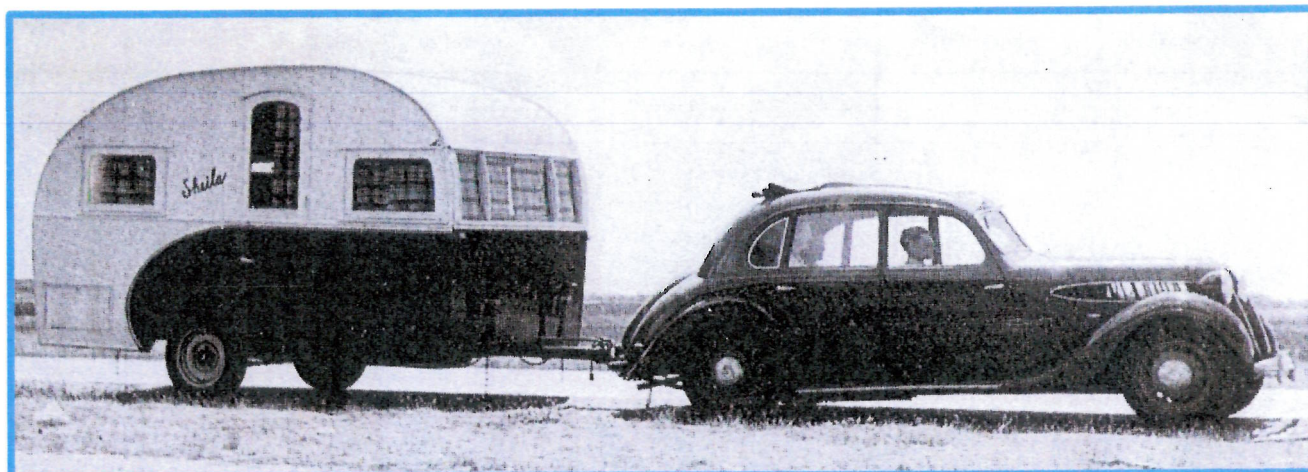
## ARIE JOFRIET





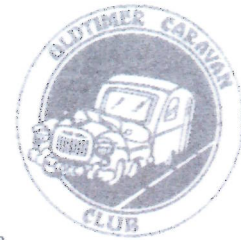
# K I P H I S T O R I E

Arie Jofriet





# Kip - Historie



## Voorwoord

Van de ongeveer 50 caravanbedrijven, die in ons land bekend zijn geworden, is die van **Jan Kip** zeker de belangrijkste. Kip heeft in Nederland veruit het grootste aantal caravans gebouwd.

Het gevolg is, dat in de beginjaren van de Oldtimer Caravan Club de naam Kip het meest voorkomt van alle caravanmerken. Er wordt wel eens gedacht, dat Kip tevens de oudste caravanbouwer van ons land is, doch dat is niet het geval. Wel zijn de caravanmerken die aan Kip vooraf gingen allang weer verdwenen, maar **Kip-caravans** heeft zich weten te handhaven.

Jan Kip begon in 1934 met een carrosseriebedrijf in Hoogeveen, maar startte pas in **1947** met de bouw van een paar caravans. Reden waarom ik dit boek indeel in de volgende hoofdstukken :

## 1. Van Pipowagen tot KIP , de begintijd van de caravans tot 1947. blz. 4

*De volgende drie hoofdstukken gaan over de bouw van de Kippen in drie periodes. U zult ontdekken dat er ook drie verschillende soorten Kippen zijn, allemaal met de naam Kip!*

## 2. De Kippen van Jan Kip van 1947 tot 1966 blz 10



## 3. Kip met geheel buitenlands kapitaal van 1966 tot 1981. blz 35

Jan Kip komt in 1966 op een leeftijd, dat hij het wat kalmer aan wil doen en hij vindt een koper : het Amerikaanse bedrijf : Divco-Wayne Corporation Twee jaar later wordt het alweer overgenomen door Boise Cascade en in 1972, nog net voor de beruchte oliecrisis, een derde Amerikaanse overname : Bendix Corporation Tenslotte komt Kip Hoogeveen in 1976 in handen van het Zweedse Cabby !



## 4. KIP : Nederlands kapitaal ! Vanaf 1981 tot heden blz. 48

Tenslotte kunnen in 1981 na veel moeite investeerders in Nederland het bedrijf overnemen .





De stokoude Kippen uit de tijd van Jan Kip zelf, zijn deels nog bewaard gebleven. De oudste Kip in de OCC is het Kuiken van 1954. Dit was tevens de eerste Kip, die een typeaanduiding had uit het kippenhok. Na de periode van Jan Kip, dus na 1966, zijn er geen kipnamen meer gebruikt, behalve pas veel later in 2010 voor één model, de Isa White.

Hieronder ziet U een schema van al deze namen ( met een paar niet-kipnamen).

KIP 19..	'54	'55	'56	'57	'58	'59	'60	'61	'62	'63	'64	'65	'66
Kuiken	X	X							X			X	
Krielkip		X										X	X
Leghorn		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Wyandotte		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kemphaan			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Krielhen			X	X	X	X	X	X	X	X			
Rivastella						X							
Dwerghoen								X	X	X			
Hoentje										X			
Berghoen											X		
Hy-Line												X	X
Eurokip 1000												X	
Eurokip 1000, 1500 en 2000													X

Bovenstaande Kippen, maar ook *alle* Kippen tot nu, zijn gemakkelijk terug te vinden, omdat elk jaartal duidelijk is aangegeven als een apart hoofdstukje !

Illustraties en verdere gegevens zijn afkomstig uit het OCC-archief. Veel foto's heb ik zelf genomen en bij foto's van anderen, vermeld ik de betreffende fotograaf.

De voorkant is ontworpen door mijn kleinzoon Jannick Rooijmans. Onmisbare gesprekken heb ik 25 jaar geleden o.a. gevoerd met mevr. Kip- de Roos, een oud-werknemer, Frenstjer Klooster en een zus van Jan Kip, later met Gerard Boonzaaijer, de technisch directeur, over nieuwere caravans.

Op [www.oldtimercaravanclub.nl](http://www.oldtimercaravanclub.nl) vindt U meer over onze club. Behalve dit kijk- leesboek geeft de OCC nog ruim twintig publicaties uit over andere caravanmerken ! Van al deze boekjes is **Kip-Historie** de enige met een uitvoerig overzicht van de caravangeschiedenis van vóór de tweede wereldoorlog.

Arie Jofriet

HEM, jan. 2015  
 ariejofriet@hetnet.nl



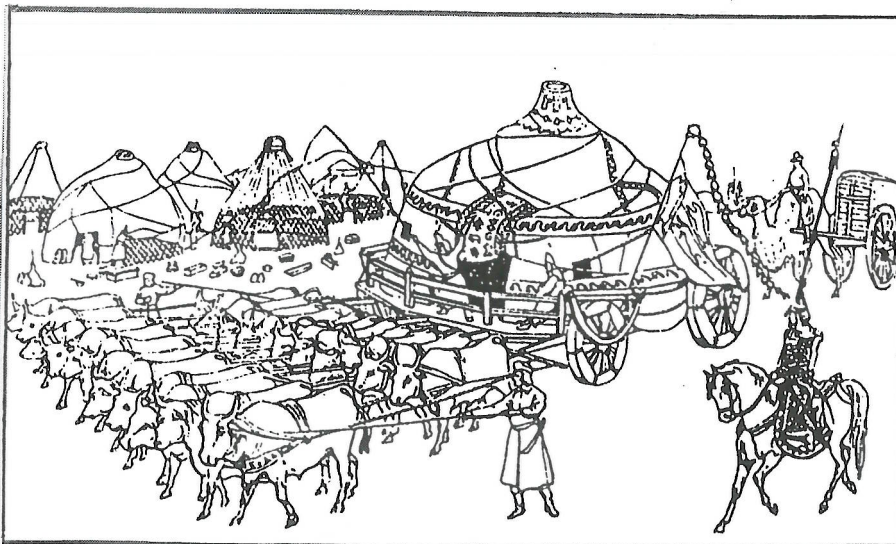
## Van Pipowagen tot KIP .

Het woord "caravan" is waarschijnlijk afgeleid van het Perzische woord "karwan", wat betekent : *een gezelschap kooplieden* , dat uit veiligheidsoverwegingen op de een of andere manier gezamenlijk gaat reizen.

In de 17<sup>e</sup> eeuw wordt in Engeland met een caravan bedoeld een wagen met linnen kap voor personen en/of goederen. Deze caravan wordt dan getrokken door één of twee paarden. Enkele eeuwen heeft een "caravan" met één paard in de regel een lengte van 3 ½ meter en met twee paarden een lengte van 5 meter.

"Caravans" worden echter al eeuwen eerder gebruikt ! Ongeveer tweeduizend jaar geleden trekt Cleopatra al rond met een wagen ,voorzien van een grote linnen huif. Zij gebruikt de wagen onder andere om ermee op vogeljacht te gaan. Onder de huif is het meestal bloedheet , maar slaven met palmtakken zorgen voor verkoeling !

Een volgend "caravanverhaal" komt van de beroemde Marco Polo, een Venetiaans koopman, die met zijn vader en oom in 1271 een lange reis maakt naar China. Na zijn terugkeer verschijnt in 1299 een boek , bekend als "Il milione" of "Boek der miljoen wonderen ! " met o.a. het verhaal van de Tartaren , waarbij de aanvoerder verblijft in een kolossale tentwagen, getrokken door 22 ossen ! Op de plaats van bestemming wordt een compleet legerkamp opgebouwd.



*Een tekening eind 13<sup>e</sup> eeuw:  
een tentwagen van de  
Tartaren , getrokken door  
22 ossen*

Het is natuurlijk mogelijk, dat door de eeuwen heen wegens volksverhuizingen, kruistochten naar het beloofde land, of door koningen of keizers wel eens wagens niet voor levensmiddelen, maar voor personenvervoer zijn gebruikt.

Een zeer bekend verhaal is dat van Napoleon . Zijn sleurhut , getrokken door paarden , ging in 1812 mee tijdens de catastrofale veldtocht naar Rusland om luxueus te slapen, te eten en zich te wassen. Het verhaal gaat, dat Napoleon Bonaparte een spoor achterliet van alles wat hij onderweg uit het raam naar buiten smeed: etensafval, versnipperde rapporten en zelfs uitgelezen boeken. Al reizend worden in de wagen stafbijeenkomsten gehouden en daarvoor is aan de wand een opklapbare tafel bevestigd voor de stafkaarten., waarop spelden de positie van de legeronderdelen aangeven.. De wagen van Napoleon is omgeven door een zwerm ordonnansen te paard, die rapporten onmiddellijk kunnen bezorgen. Na de verloren slag in 1815 bij Waterloo brengen de Engelsen Napoleon naar St. Helena , waar hij niet meer kan wegvluchten zoals vroeger vanaf Elba . Zijn fantastische caravan nemen de Engelsen mee naar Londen . De wagen wordt verkocht aan Madame Tussaud en in 1955 wordt in haar museum bij een brand de wagen van Napoleon totaal verwoest !





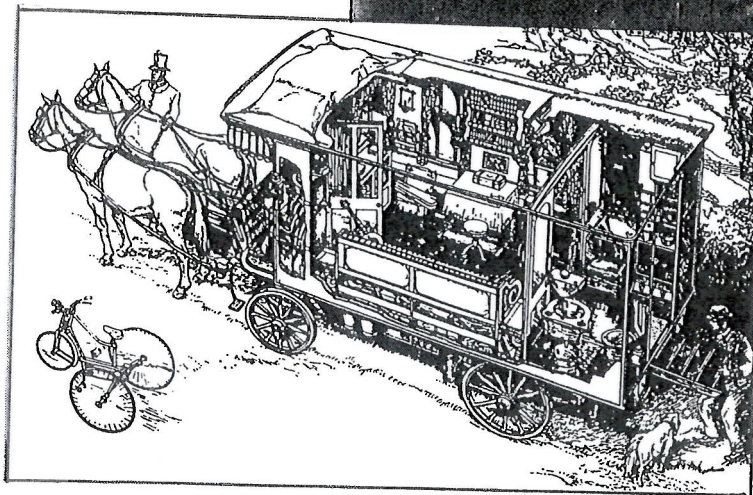
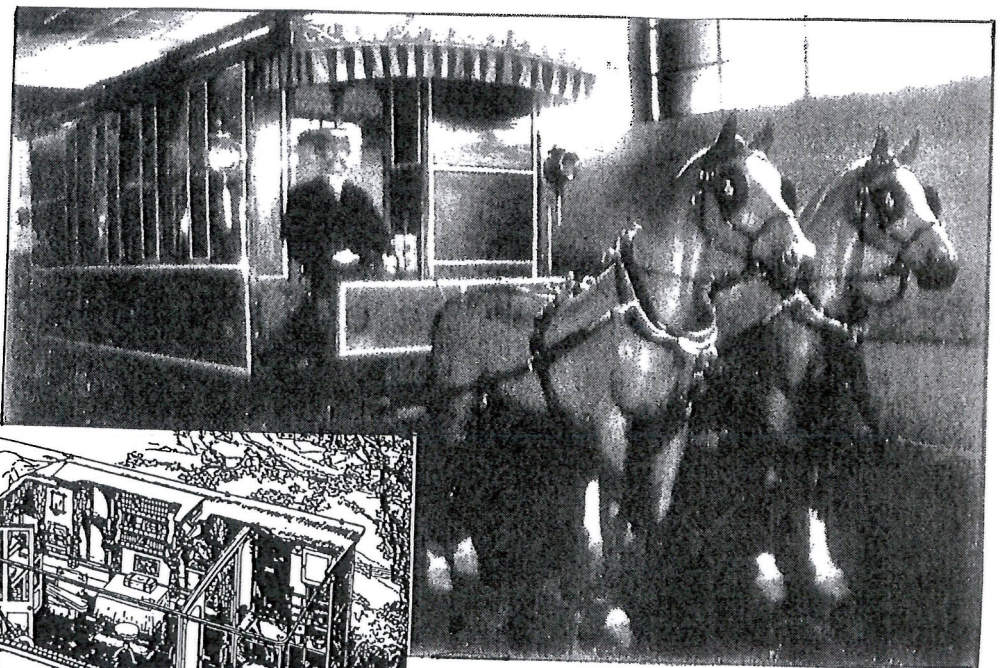
De eerste verhalen over een caravan voor een compleet gezinnetje dateren uit 1837 ! Een artiest die een circus leidt, een zekere **James Sanger**, laat een wagen bouwen, waarin hij tevens allerhande materiaal kan opslaan. Opbouw lengte en -breedte zijn bekend: resp. 3.25 m. x 2.19 m., maar een tekening is niet gemaakt.

Dan echter in 1840 beschrijft Charles Dickens in zijn boek "The old Curiosity Shop" de caravan van **Mevr. Jarley**, die in Engeland rondtoert met een door twee paarden getrokken verrijdbare woning met wassen beelden. Van deze wagen is wel een tekening !

*Een eerste tekening van een Pipowagen uit 1840 van Mevr. Jarney.*

Gedurende deze en latere jaren worden er diverse soorten woonwagens voor rondtrekkende mensen, zoals handelaren en artiesten, gebouwd.

De eerste caravan, die als recreatievoertuig dient, wordt in 1884 door **Dr. R.W. Gordon Stables**, een gepensioneerde Engelse arts en kinderboekenschrijver, in gebruik genomen. De bouwkosten bedragen 300 pond. De vierwielige wagen "**The Wanderer**" (de zwerver) van bijna twee ton, wordt getrokken door twee paarden. De koetsier slaapt onderweg in een logement en de knecht op een matje in het keukengedeelte. Deze knecht rijdt overdag op een driewieler voor de caravan uit om te zien of de wegen voor de Wanderer begaanbaar zijn en om andere reizigers te waarschuwen, dat er wat groots aankomt. Gordon Stables maakt een ongeveer 2000 km lange reis door Engeland met dagetappes van 30 km. en schrijft het boek "The cruise of the Land Yacht Wanderer", waarmee veel belangstelling wordt gewekt voor het caravannen !



*Een enkele jaren geleden zelf genomen foto van de Wanderer in het Transport Museum van Bristol.*

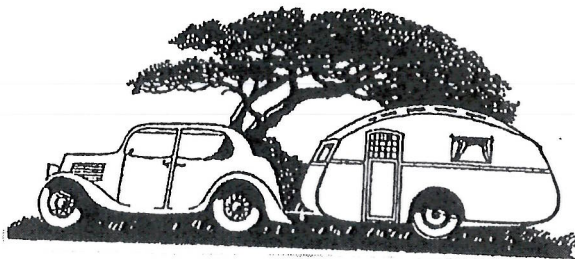
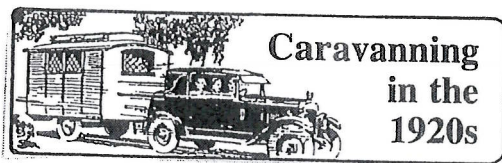


Onder invloed van Gordon Stables wordt Engeland steeds meer doorkruist door allerlei soorten caravans. Deze wagens zijn eigenlijk nog niet te beschouwen als echte caravans, want er loopt nog steeds een paard voor.

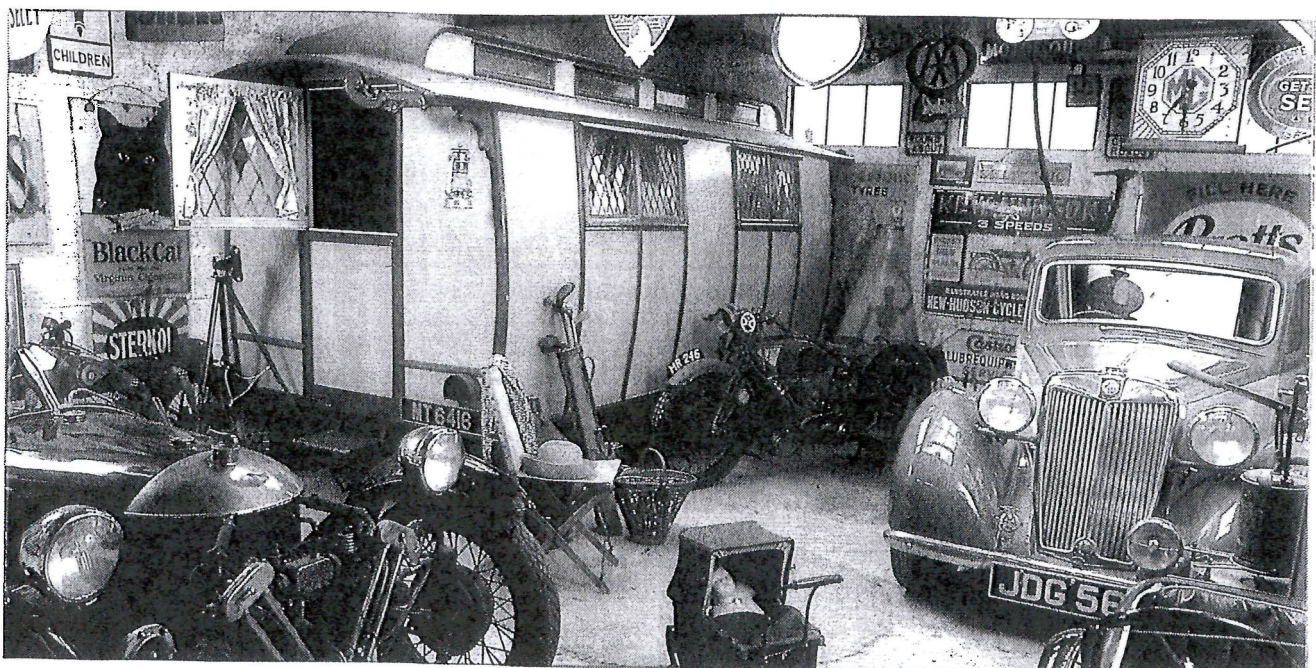
Toch wordt al in 1907 door Stables in Minehead bij Bristol de eerste caravanclub opgericht, namelijk de "Caravan Club of Great Britain and Ireland". Gordon Stables is de eerste voorzitter en hij draagt weer veel bij aan het populair worden van de caravan.

Toch komen na de eerste wereldoorlog in 1919 al de eerste echte caravanbouwers, met name het merk Eccles. Eerst één van heel dun plaatstaal en dan meteen een serie van 50 stuks van hechthout. Dit zijn dus alle éénassige wagens, die door een vrij zware auto getrokken moeten worden.

Na Eccles volgen nog vele andere merken zoals **Winchester, Cheltenham, Carcruiser, Angela, Hutchings** etc.. Andere Europese landen en Amerika volgen, maar Engeland blijft de bakermat van de caravan, voorlopig een speeltje alleen voor de zeer welgestelden.

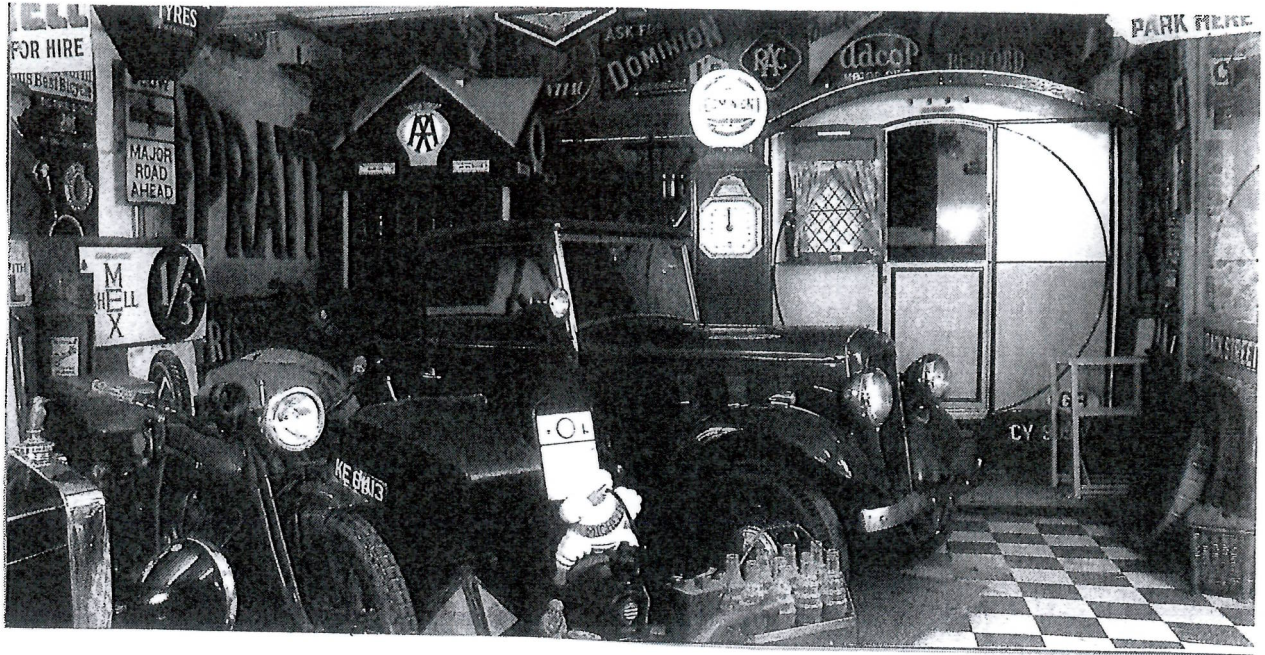


*De leden van de Britse caravanclub trekken er een aantal dagen op uit!*

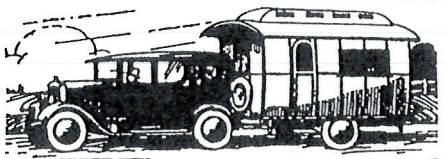


*In het Cotswolds Motor Museum in Bourton-on-the-Water ziet U een Angela uit 1923 met een lantaarndak.*






*Nogmaals een foto uit Bourton-on-the-Water. U ziet achter de Austin 10 Clifton uit 1937 een schitterende caravan uit 1926 : een Bertram Hutchings . Meer caravans zijn er in dit interessante museum niet. Het is al heel veel , want jammergenoeg valt er in een motor museum vrijwel nooit een caravan te ontdekken*

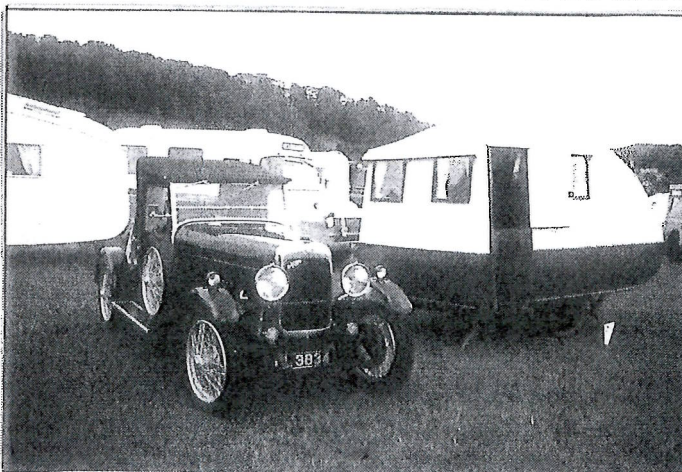


**CARAVANNING**  
**THE IDEAL HOLIDAY.**  
 You may travel 500 miles per week, or camp, either in the New Forest, or on the glorious South Coast, etc.  
 Learn all about Caravanning by sending 1½d. for new booklet  
 —Caravanning Made Easy—to  
**BERTRAM HUTCHINGS CARAVANS LIMITED,**  
 5 ELM ROAD, WINCHESTER.  
 Horse and Motor Trailer Caravans for Sale or Hire.



**JOHN BULL TYRES**

*Twee advertenties uit 1930 over caravans en banden*

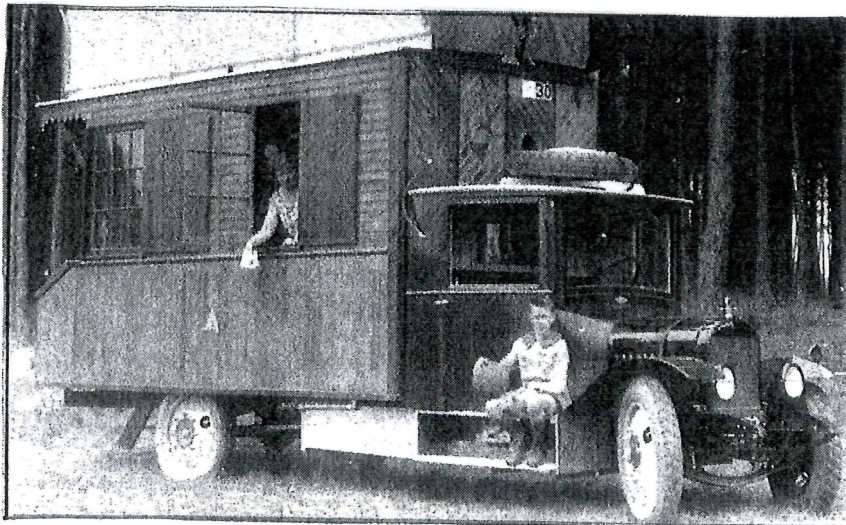


*Twee foto's genomen in 1992 tijdens een internationale bijeenkomst in het eerder genoemde Minehead. Leden van onze OCC waren aanwezig en verbaasden zich over de prachtige oldtimers en over de eigenaren, rondlopend over de camping in de kleding van de twintiger jaren. Het betreft hier een Carcruiser uit 1925 en een Winchester uit 1930 !*



## Wie bouwde de eerste Nederlandse caravan ?

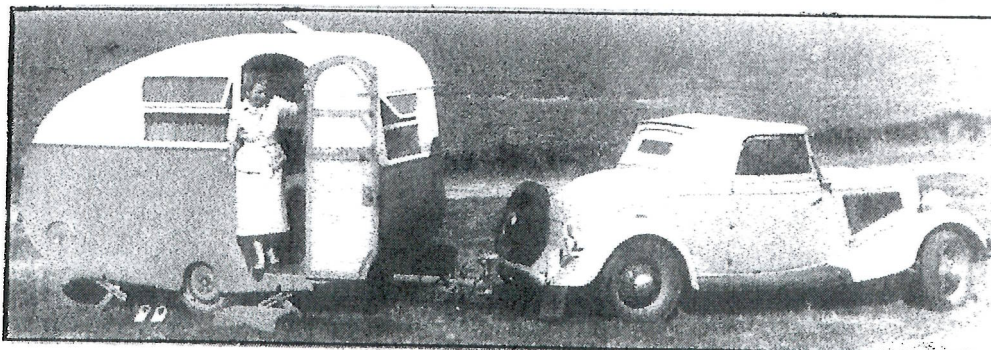
De eerste caravan kwam uit Amsterdam en heette **HANO**, een afkorting van de naam D. van **Haren Noman**, de bedenker en bouwer. Hij was al enige jaren een verwoed kampeerder, maar zijn vrouw vond het gekruip in een klein laag tentje geen genoeg. Zo ontstaat er in 1926 een eerste (vrij hoge) vouw-kampeervagen en in 1927 een **caravan** en ook nog een kampeerauto ! De heer Van Haren Noman, ingenieur en eigenaar van een technisch handelskantoor, gaat met de caravanbouw slechts enige jaren door, maar is duidelijk zijn tijd ver vooruit.



*Hierboven ziet U de vouw-kampeervagen van 1926. Erachter de wagen in ingeklapte toestand. Naast de tentwagen een Eccles, die door HANO enige jaren wordt geïmporteerd. Van de eerder genoemde HANO-caravan uit 1927 is geen duidelijke foto beschikbaar. Deze HANO was zeer rechthoekig, net als de Eccles*

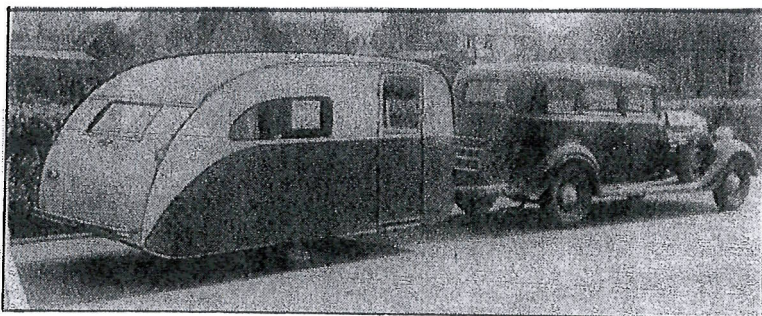
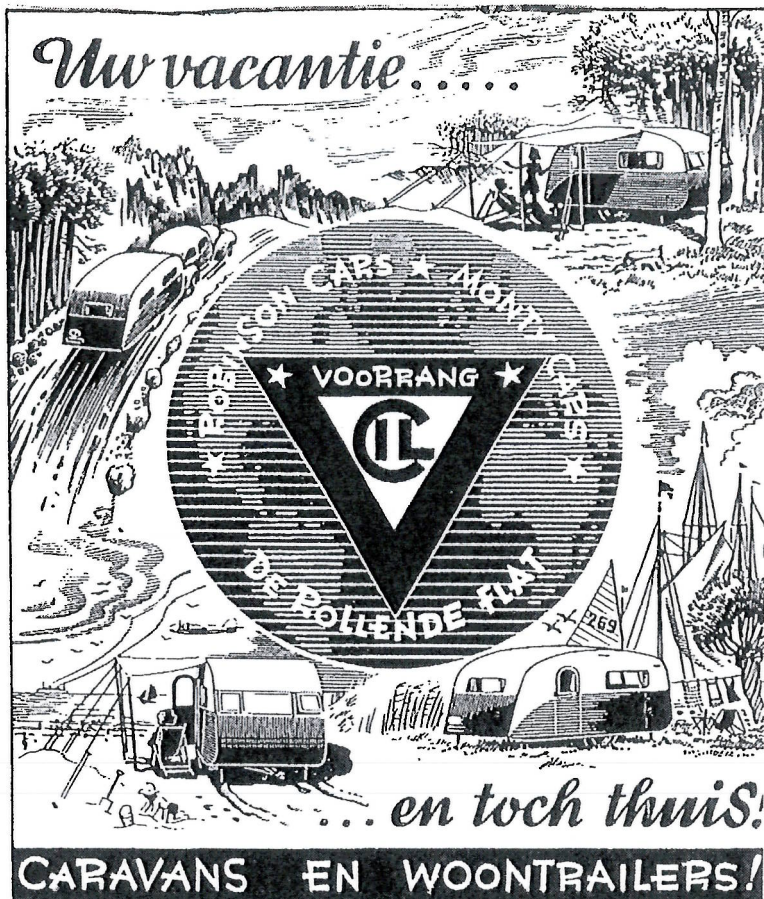
*Hiernaast de buitengewoon opvallende kampeerauto van HANO. In de "camper" konden twee personen slapen en in de grote daktent waren nog slaapplekken voor zes personen !*

In 1929 bouwt Ir. Frans Hausbrand een **HAUSCAR** voor eigen gebruik en in een interview zegt hij: "Het was een vierkante bak op wielen met het interieur van een spoorwegcoupé met twee langsbanken. Verder had ik alleen een primus om op te koken en een watertank". Hausbrand is de grote promotor voor de caravansport. Hij schrijft vele artikelen in allerlei tijdschriften.



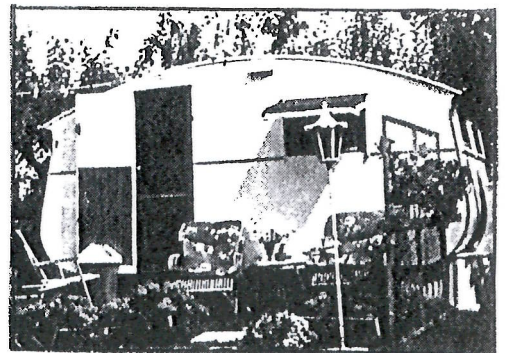
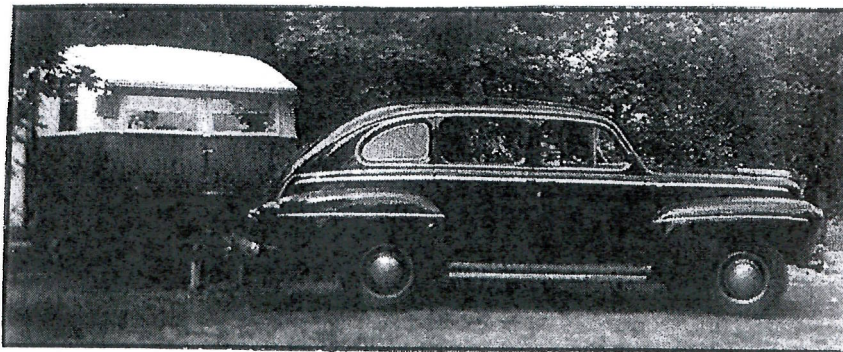
*Hiernaast een HAUSCAR 310 uit de dertiger jaren, met een goede stroomlijn, zoals ook in de autowereld gebruikelijk wordt. Voor anderen tekent Hausbrand verschillende modellen De bouw zelf geschiedt bij carrosseriebedrijven.*





Tot slot de reeds eerder genoemde **Carl Denig**, die ongeveer vanaf 1925 de Bertram Hutchings importeert. In 1935 ontwerpt Carl Denig zelf een caravan, laat een wagenbouwer uit Oirschot overkomen. Deze Brabander bouwt in Amsterdam aan het eind van de Overtoom, buiten de stad, een serie van vijf caravans. Meer Carl Denigs zijn er niet gefabriceerd.

*Vier van de vijf Carl Denigs zijn gesloopt en hieronder ziet U de laatste die nog is overgebleven in originele staat en als tuinhuisje. Dit is de oudste nog bestaande caravan in Nederland en wordt nu voor de derde keer gerestaureerd.*



In **1931** krijgen we te maken met het begin van de **CIL** (zie tekening links, in het voor-rangsbord!) De afkorting betekent:

**CARAVAN INDUSTRIE LAREN.**

De oprichter is **Jaap Blanken**, geboren in 1901 in Amsterdam. Hij gaat uiteindelijk naar de HBS en vervolgens naar de middelbare tuinbouwschool. Hij vestigt zich in Het Gooi, waar vele villa's verrijzen en denkt: "Daar is werk voor een tuinarchitect".

Hij trekt met een huttentje van de bekende buitensportzaak Carl Denig uit Amsterdam vele malen door Europa. Met Carl Denig is hij ook bevriend. Denig importeert Engelse caravans. Jaap kent ook Hausbrand heel goed. Als Hausbrand in 1929 een caravan laat bouwen, denkt de tuinarchitect: "Zo'n wagen kan ik ook maken".

Zijn caravan krijgt veel belangstelling en hij krijgt wederom vele klanten, maar nu dus voor caravans. Tenslotte bouwt hij in een heel lange boerderij in Laren caravans in series, meestal zes stuks gelijktijdig.

Jaap Blanken is de enige, die na de oorlog doorgaat en wel tot 1964.

In 1985 overlijdt Jaap Blanken, de eigenaar van de

oudste caravanfabriek in Nederland

*Op de advertentie ziet U vier dezelfde Blanken caravans. Dit is de Blanken **Robinson**. (genoemd naar Robinson Crusoe) Deze zogenaamde Robinson Car wordt gebouwd van 1931 tot 1958 (uitgezonderd de oorlogsjaren) Vrijwel zeker is er geen caravanbouwer elders geweest, die zo lang precies dezelfde caravan heeft gebouwd! Na 1948 komen er naast de Robinson andere modellen.*

*Foto hiernaast: De Monty Car uit 1948. (genoemd naar generaal Montgomery)*



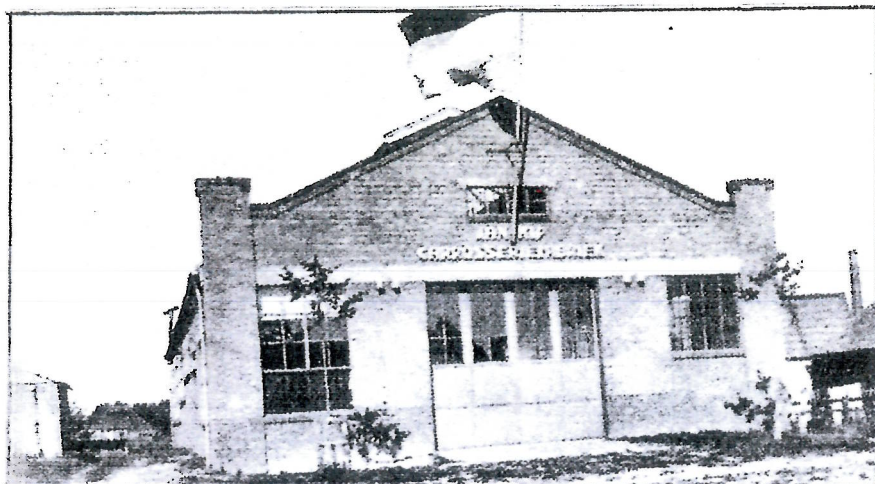
## 2. De Kippen van Jan Kip van 1947 tot 1966.

In het voorwoord staat al vermeld, dat Jan Kip in 1947 begint met de bouw van een caravan, maar voor het verhaal van "Kip-caravans" gaan we eerst ver terug in de tijd.

Jan Kip is geboren in Hoogeveen op 24 maart 1904. Zijn vader begint in 1897 met een zaak in rijwielen. Later komen hier motoren bij, zoals bijvoorbeeld van het bekende merk Eysink uit Amersfoort. Vermeldenswaard is dat vader Kip in 1902 één van de eerste autobezitters is van een personenauto en wel met het frappante nummer D 13.

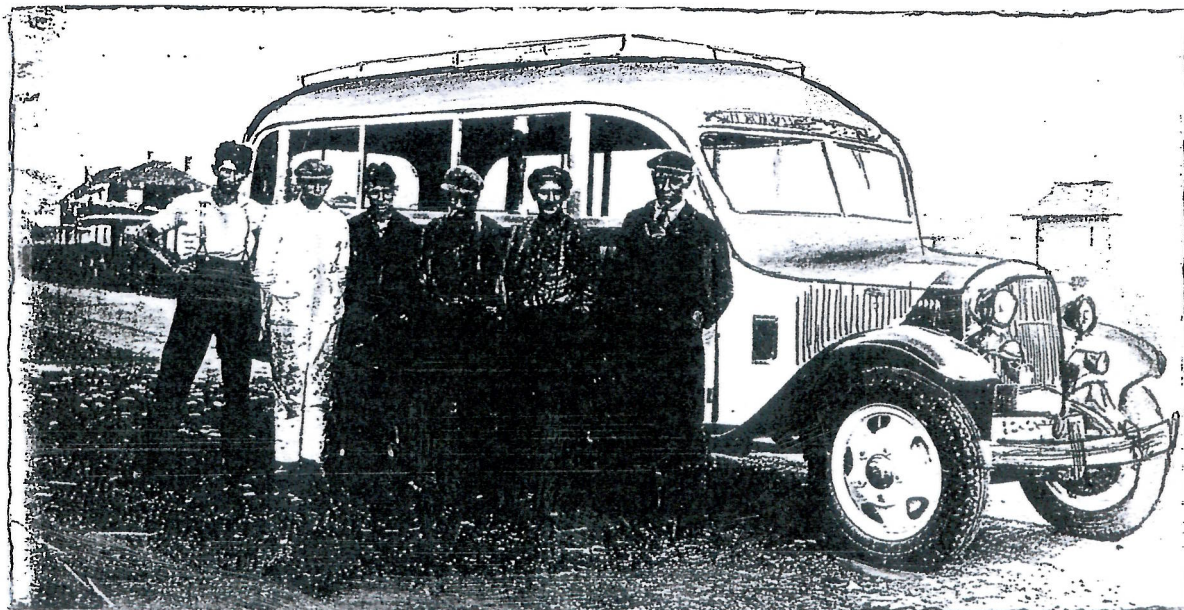
Jan Kip doorloopt de lagere school en de ambachtsschool en verlaat dan Hoogeveen om in Dordrecht de MTS te volgen. Tijdens zijn studie werktuigbouwkunde loopt hij stage op verschillende plaatsen in Nederland.

Vervolgens werkt hij vijf jaar in Nederlands Oost-Indië bij een oliemaatschappij. Teruggekomen begint hij in 1934 in Hoogeveen aan de Coevorderstraat no.1 (nu De Vos van Steenwijklaan), schuin tegenover het Menso Alting College, een carrosseriebedrijf, waar hij, naast landbouw-wagens, ook winkelwagens, cabines voor vrachtwagens, autobussen, bakfietsen, etc., maakt.



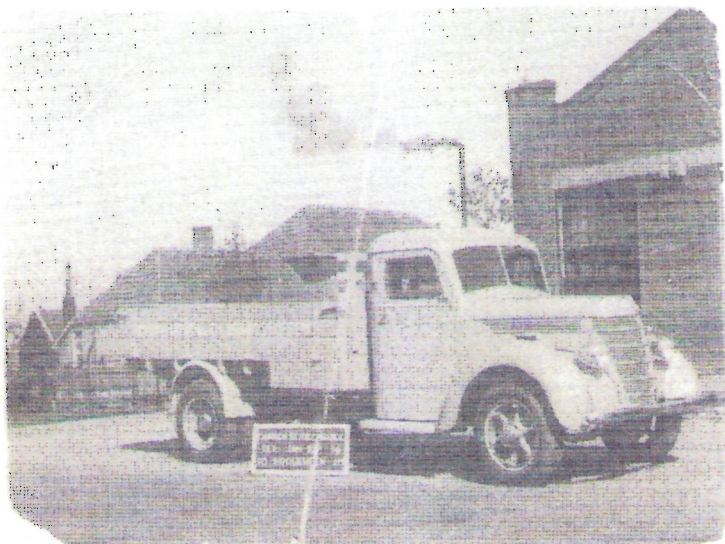
*De vlag in top : de fabriek is gereed. Hier start Jan Kip in 1934 zijn carrosseriebedrijf.*

Vóór de oorlog zijn er geen kampeerwagens gemaakt; er zijn wel eens aluminium lijsten aan een bestaande caravan bevestigd. De jaren dertig, de zogenaamde crisisjaren, zijn voor Jan Kip niet gemakkelijk, maar het lukt toch goed. Ook in de oorlogsjaren 1940-'45 weet hij de zaak draaiende te houden.



*Voor de oorlog zijn er ook een aantal autobussen op een chassis opgebouwd. Het personeel staat voor de splinternieuwe bus; geheel rechts staat de heer Kip.*





*In series van meestal zes stuks worden Fords en Chevrolets opgebouwd. Hiernaast is een Kip-cabine en -laadbak gemaakt voor een vrachtwagen van het Amerikaanse merk International. Deze is bestemd voor een brandstoffenhandelaar uit Zwolle.*

Na de oorlog komt er weer voldoende werk en in **1947** wordt dan uiteindelijk de eerste kampeerwagen gebouwd ! De aanleiding daartoe was het feit, dat Jan Kip trouwt met **Ans de Roos** uit Amsterdam.

Jan Kip vertelt hierover het volgende :

(uit het maandblad "Succes" van juli 1964)

*"Het is grappig om te zien , hoe je zakelijke leven vaak beïnvloed raakt door je persoonlijke omstandigheden. Een tijd lang , toen wij pas getrouwd waren, zagen mijn vrouw en ik elkaar alleen tijdens de weekeinden, omdat wij in heel verschillende delen van Nederland werkten. Weet U wat wij deden ? Wij zetten een eigengebouwde caravan neer, ongeveer halverwege, op een heerlijk plekje natuur en daar reisden wij allebei zaterdags heen. Het leven in zo 'n caravan beviel ons buitengewoon. Op het ogenblik lijkt het helemaal niet zo 'n vondst, want een caravan is inmiddels ingeburgerd. De caravan is voor velen een statussymbool geworden. Je moet er één hebben en liefsi nog even groter dan die van je buren of je vrienden. Maar kort na de oorlog, toen wij gingen trouwen en op dat idee kwamen, was het iets bijzonders. Wat zag je toen aan caravans in Nederland ?*



**Een kenner koopt of huurt een**

**KIP'S KAMPEERWAGEN**  
**JAN KIP . HOOGVEEN, TEL. 66**

*Foto links boven: het echtpaar Kip geniet van hun weekeinden in de natuur.*

*Foto daaronder: de eerste advertentie van Kip in de "Kampeerkampioen" van de ANWB. Dezelfde caravan met daarachter weer de Mercedes van Jan Kip*

*Foto boven: Voor huur of koop nog een 2<sup>e</sup> Kip .*

In 1947 worden er dus twee caravans gebouwd. Deze Kippen hebben, ook de komende jaren , gewoon een planken vloer en de wanden zijn van Zweeds watervast masonite. Over de spanten van het dak wordt kippengaas getrokken. Daarop gaan watten en dan fijn doek. Over dit doek verft men loodwit om het dak waterdicht te maken en daarover tenslotte zinkwit.

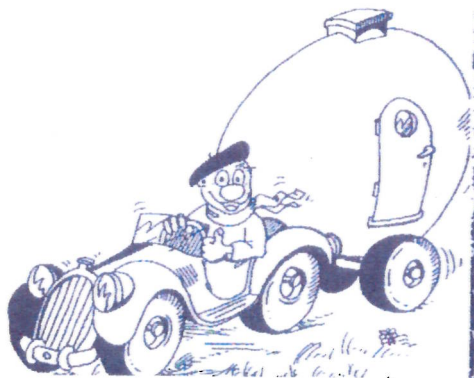
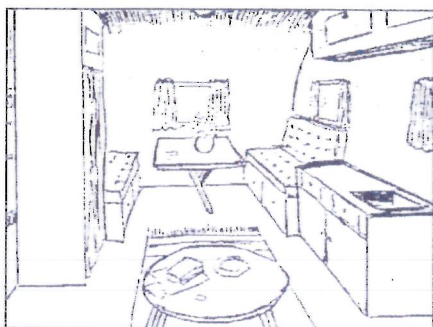


Wegens grote belangstelling maakt Jan Kip in de loop van **1948** meer kampeerwagens. Hij ver-  
koopt er tien en er zijn nog tien kampeerwagens beschikbaar voor de verhuur. Voor de verkoop  
worden alle kampeerwagens op bestelling gebouwd. Elke wagen is "een speciale uitvoering" naar  
de wens van de koper.

Jan Kip gebruikt in folders etc. altijd het woord "kampeerwagen" en niet het Engelse "caravan"!

*Hieronder het interieur  
van de eerste kampeer-  
wagen van Kip. Aan de  
voorkant bevindt zich  
over de breedte een bank  
Alleen voor het foldertje  
is er een los tafeltje bij-  
getekend.*

*Deze eerste wagens waren  
3 ½ meter lang.*



Is er een prettiger wijze te bedenken  
om Uw vakantie door te brengen dan  
in de vrije natuur? Geen andere men-  
sen om U heen, waarmee U rekening  
moet houden!

Deze mogelijkheid bestaat.

Een kampeer-aanhangwagen van Kip  
garandeert U een vrije vakantie. U rijdt  
ermee de bossen in, de hei op of naar  
zee.

Toch behoudt U alle prettige gerieflijk-  
heden van Uw thuis-zijn. Immers, deze  
kampeerwagens zijn voorzien van al die  
dingen, die het buiten-zijn eens te meer  
tot een genot maken. U bent zeker van  
een gezellig onderdak, en... U bespaart  
veel kosten. U bent op reis... thuis!  
Deze kampeer-aanhangwagens zijn te  
huur gedurende een week-end of een  
hele vakantie, die U desgewenst ook in  
het buitenland door kunt brengen. U  
neemt immers Uw „hotelkamer“ mee?  
Op de volgende bladzijden vindt U alle  
bijzonderheden over de geriefelijke Kip's  
kampeerwagens.

*Kip's kampeerwagens zijn te koop en  
te huur*

Op een zekere dag komt er in 1948 een gepensioneerde marineofficier naar de fabriek in Hoogeveen  
met een hele waslijst met allerlei wensen wat betreft de inrichting van een nieuwe kampeerwagen.  
Hij wil o.a. aan de voor- en achterkant een zitje, zodat er vier personen royaal in kunnen slapen.

Dit leidt tot een wagen van 4m.60. en Jan Kip noemt dit de **Kip 460**. (breedte twee meter)

De wagen heeft twee toegangsdeuren en achter de rechterdeur is een uitneembaar luikje in de vloer  
om het een en ander naar buiten te vegen. De kastdeur is dubbel uitgevoerd, zodat (klein)kinderen  
's avonds opgeborgen kunnen worden achter een houten wandje. Jan Kip vindt een bovenbed uit  
voor nog een slaapplek. Een deksel van de achterbank wordt omhoog gedraaid en er ontstaat een  
bovenbed. Overdag kunnen achter de naar beneden gedraaide klep dekens etc. heel gemakkelijk uit  
het zicht gelegd worden. Muggenhorren kunnen vanuit een dubbele wand opgetrokken worden.

Het is allemaal te veel om op te noemen!

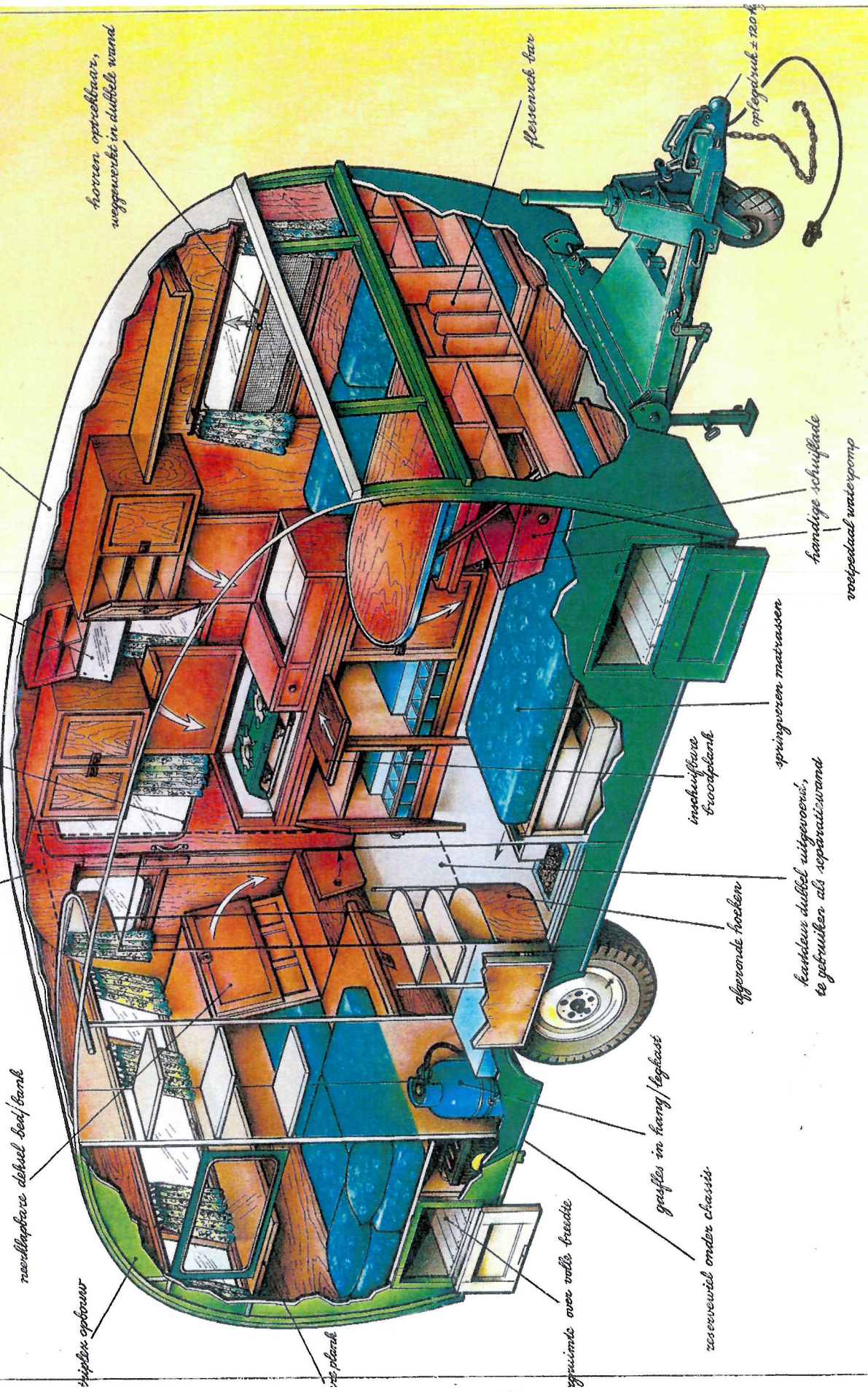
Deze **Kip 460** wordt in 1983 bij de fabriek ingeruild. De ANWB laat van deze ingenieuze Kip een  
*doorzichttekening* maken. De Kip met loodzwaar onderstel en veren wordt gewogen en dit gerieflijk  
wagentje komt op 1225 kg. 35 jaar later komt zo'n kampeerwagen ongeveer op de helft van dit  
gewicht.

*Op de volgende blz. ziet U goed de **KIP 460** van 1948*



# KIP 460

# 1948



triplex opbouw

verplaatsbare dubbel bed/bank

ophangpunten hangbed

2e buitendeur

opklapbare spiegel

naadloos dak  
geen dakluiken

horren optrekbaar,  
weggevoert in dubbele wand

2e plaats

ruimte over volle breedte

graffles in hang/legkaas

reservewiel onder chassis

afgeronde hoeken

kastjeur dubbel uitgevoerd,  
te gebruiken als separatuwand

inbouwkeuze  
broodplaat

springveren matrassen

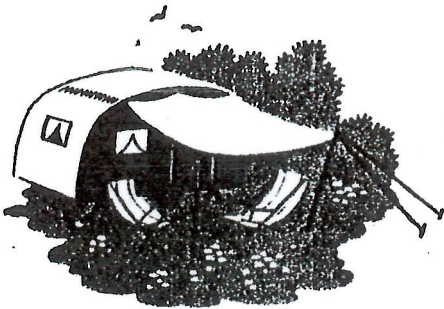
handige schuiflade

voetpedaal waterpomp

flessenrek bar

oplegdrad x 120cm





CARROSSERIEFABRIEK **JAN KIP** HOOGEVEEN

AFDELING KAMPEERWAGENS

COEVORDERSTRAAT 1a  
TELEFOON 66  
POSTREKENING 241817  
BANKVERB.: NED. MIDD. BANK

JEK/SL

HOOGEVEEN, 5 April '48.

UW SCHR.

Den Weled. Geb. Heer F. Wirix  
Vondellaan 2  
Arnhem.

Weled. Heer,

In antwoord op Uw schrijven dd. 30 Maart, ontvangt U hierbij een folder van onze kampeerwagens. Hierin zult U alle gewenste inlichtingen aantreffen.

Onze huurprijzen luiden :

voor de maanden Juni, Juli en Augustus	f. 100.--	per week,
" " " Mei en September	75.--	" "
" " " April en October	50.--	" "

Indien U meerdere weken achtereen huurt, betaalt U voor iedere aansluitende week f. 5.-- per week minder met een minimum van f. 75.-- per week voor de seizoenmaanden en resp. f.60.-- en f. 35.-- per week voor de andere perioden.

Onze huurweken lopen van Zaterdag 12 uur t.m. Vrijdag 6 uur. Dit in verband met het klaarmaken van de wagens voor de volgende huurders.

Wij hebben vrijblijvend nog een wagen vrij vanaf Hoogeveen, vanaf 21 Augustus.

In verband met de vele aanvragen, raden wij U aan een omgaand antwoord aan ons te willen zenden.

In afwachting,

Bijlage :  
folder en kaart.

Hoogachtend,  
Carrosseriefabriek Jan Kip

13A

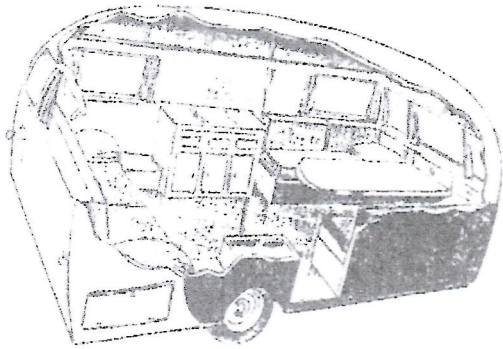




Kip 1948 met  
Minerva 1931 .

13 B

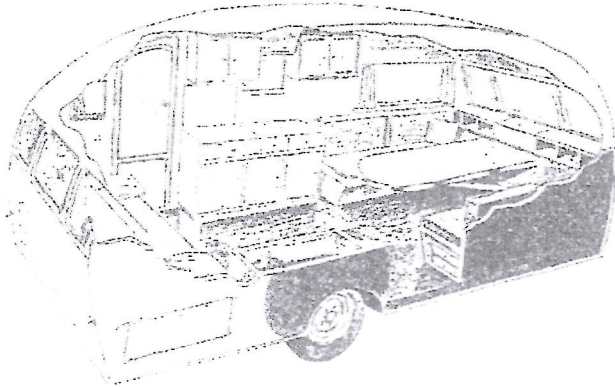




Ook in **1949** blijven speciale uitvoeringen naar de wens van de koper mogelijk. Om efficiënter in series te kunnen werken komen er nu standaard typen. Allereerst de **Kip 366** (opbouw lengte 3 m. 66) *Zie de tekening hiernaast.*

Dan volgt de **Kip 425** met een groter zitje aan de voorkant (geen tekening beschikbaar)

Tot slot de **Kip 470**  
*Zie de tweede tekening.*



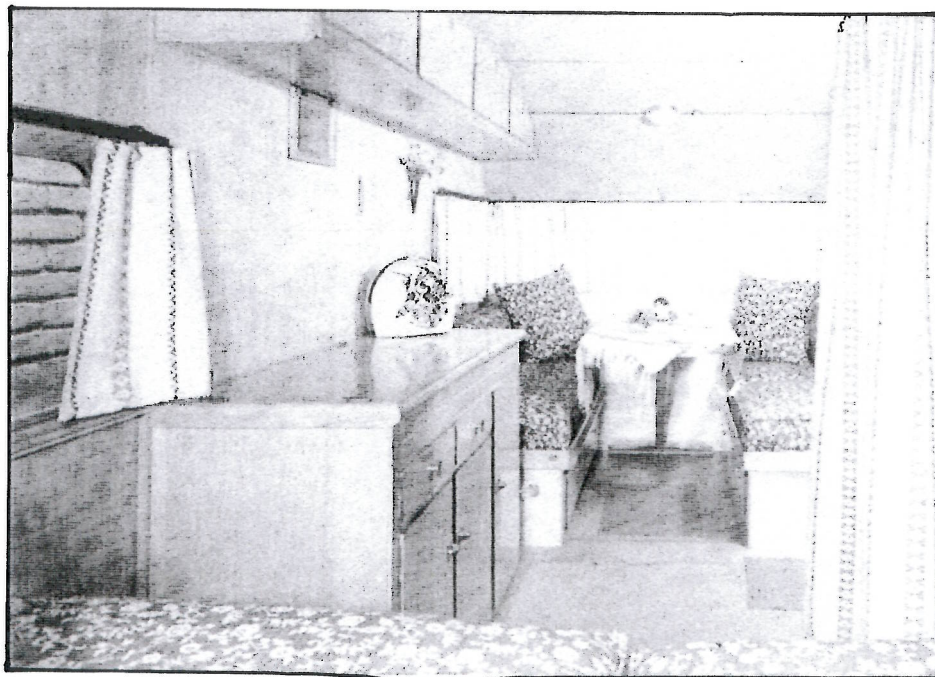
De 470 is, net als de 460 van de vorige bladzijde, een kampeerwagen met twee deuren. De extra deur aan de linkerkant is de WC-deur. Buiten deze deur bevindt zich een klein hoog tentje voor de emmer met bril en klemdekse!

Een andere mogelijkheid bij deze 470 is een uitschuifbare en uitklapbare WC-ruimte op een soort rails. Er wordt dus "zitting" gehouden in een masonite hokje en het vloertje wordt, net als de wagen, gesteund door twee pootjes.  
Jan Kip wilde (jarenlang) beslist geen WC in de caravan !

Jan Kip heeft nog een ander doel voor die extra linker deur als de klant dat wenst. Hij maakt dan een tentrail boven rond de linkerwand, zodat de kampeerder aan beide kanten zijn zonnetent kan opzetten.

Alle bovengenoemde kampeerwagens hebben een grote achterbank met achter de leuning berging voor dekens en onder de bank een ruimte voor de zonnetent, ligstoelen en watertanks. (bereikbaar via een luik in de zijwand)

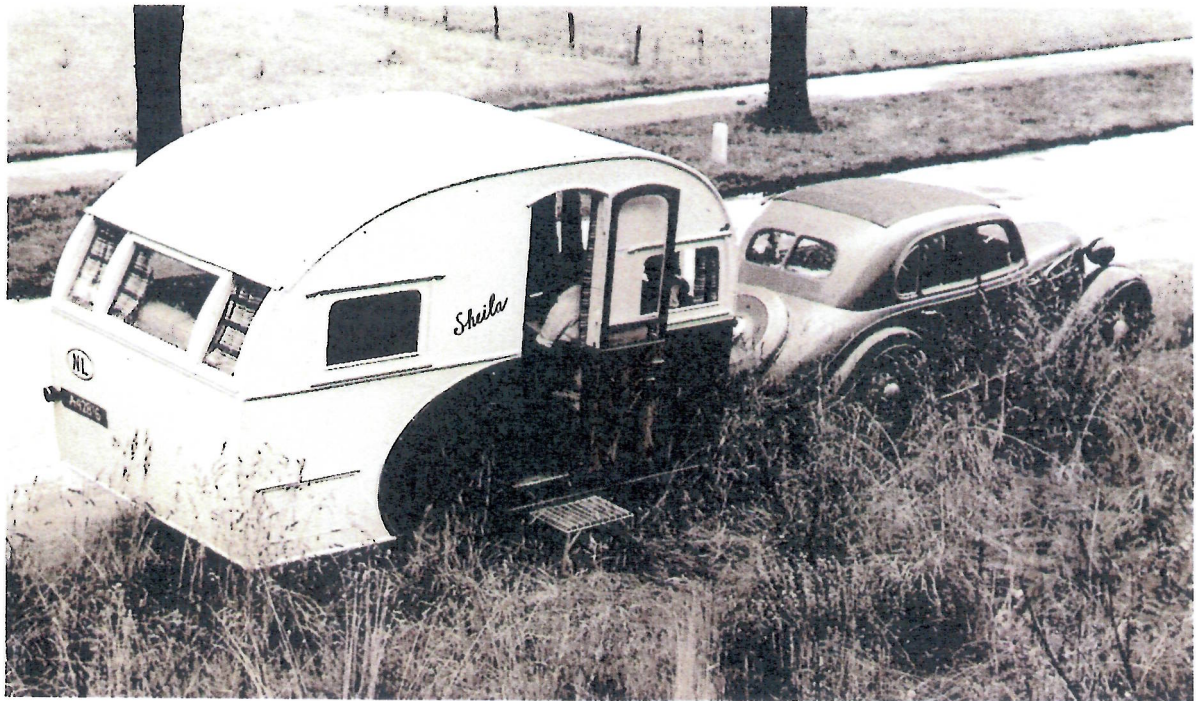
De kampeerwagens zijn wit en de onderste helft is vaak in de kleur van de trekauto. Dat kan gemakkelijk, want in deze jaren blijft men meestal lang met dezelfde auto rijden



Op deze bladzijde vermeld ik de nieuwe modellen van het jaar **1949**. De start van een nieuw modeljaar begint meestal in de maand september daarvoor. Een enkele keer begint de bouw gewoon in januari. Op de dissel ziet U een plaatje met gegevens, o.a. het juiste geboortjaar van de Kip.

*Hiernaast het interieur van de veel verkochte Kip 466  
In dit jaar zijn er totaal in Hoogeveen 40 kampeerwagens gebouwd.*





*Een prachtige persfoto van de 366 uit 1949 met de mooie naam "Sheila". De auto is een BMW 326 (2 liter, 6 cilinder, gebouwd in de periode 1936-1941, aantal 10142)*

*Over de spanten van het dak in de loop van dit jaar geen kippengaas, watten, doek, loodwit en zinkwit meer. Het dak is nu ook van masonite.*

*U ziet op de foto nog ramen met houten omlijsting. In 1950 komen er aluminium randen..*



*Jan Kip gaat met zijn vrouw Ans Kip-de Roos en zijn dochter Anne-Sophie regelmatig met een bevriend echtpaar naar België of Frankrijk.*

*Jan Kip rijdt achteraan, zodat de reclame goed zichtbaar is. Hiernaast: het echtpaar Kip voor een ander type. De caravan, die de heer Kip zelf gebruikt, heet altijd:*

*"De Kakelaar"*





*Dit is een deel van de vorige foto. U ziet dat het kenteken begint met de letter **D**, die verwijst naar de provincie Drente. Elke provincie had vóór 1951 een eigen letter.*

*De vader van Jan Kip had in 1902 het kenteken **D 13**. Met deze kentekens van vóór 1951 behield een zaak of persoon in zijn provincie altijd zijn eigen nummer en dus ook als men een andere auto kocht.*

*Als er meer auto's op de markt komen, moet het kenteken uit vijf cijfers bestaan, zodat achter het nummer 13 nog drie cijfers komen.*

*Vanaf 1951 blijven de kentekennummers bij de auto en niet bij de eigenaar. In 1951 begint het met **ND**, gevolgd door vier cijfers.*

#### Kentekens vóór 1951:

A	Groningen
B	Friesland
D	Drente
E	Overijssel
M	Gelderland
L	Utrecht
G GZ	Noord-Holland
H HZ	Zuid-Holland
K	Zeeland
N	Noord-Brabant
P	Limburg

Uit de eenvoudige folder o.a. nog het volgende:

Bij de verkoop wordt de wagen afgeleverd met de volgende inventaris: 4 ligstoelen, 1 klap-tafeltje, 2 petroleumstellen (of indien leverbaar: Butagasinstallatie, 1 accu, 1 tentzeil met 2 palen, 2 tentharingen, 1 W.C.-tent, 1 bril met 3 poten, 4 stop-blokken, 1 houten hamer, 1 asbakje, 1 watertank, 1 deursleutel, 1 slot voor de koppeling.

Wat U nog zoudt kunnen meenemen. Inventarislijst voor 4 personen:	
2 à 3 pannen	afwaskwast
koekenpan	vin
Fluïtketel	dweil
afwaskom	vaatdoeken
theepot	droogdoeken
koffiepot	handdoeken
theezeeff of	huis-apotheek
theeëi	W.C. papier
theemuts	drinkglazen
kopjes of	voorraadblikjes
bekers	papieren servetten
theelepels	kampschop
messen	blikgroenten
vorken	koffie
lepels	thee
borden	suiker
aardappelmesje	zout
kurkentrekker	peper
blikopener	bouillonblokjes
melkflessen	boter
1 à 2 emmers	brood
watertrechter	toast
petroleumtrechter	lucifers
broodmes	puddingpoeder
broodplank	petroleum
vuilnisblikje	dekens
handstoffer	lakens of
panneboender	liever slaapzak
	of molton dekens.

**1950** is het jaar van een vrij grote verandering.

De verkoop stijgt wel, maar de klanten komen voor het grootste deel uit het westen van het land en zijn vooral notabelen plus radio- en theaterartiesten, die voor hun werk in het land wel een overnachtingsverblijf kunnen gebruiken. Jan Kip:

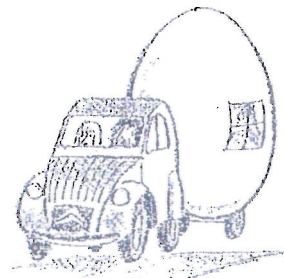
*“ Een gegeven ogenblik liep het allemaal heel aardig. Maar ik zat in Hoogeveen en dat was een handicap om het landelijk te kunnen aanpakken. Soesterberg leek ons heel geschikt, omdat het zo centraal ligt.*

*Zo kwamen mijn vrouw en ik daar terecht - in een caravan.*

*Ik geloofde er toen nog heilig in dat je technisch volkomen op de hoogte moest zijn om zo'n kampeerwagen te kunnen verhuren of verkopen en daarom ging ik zelf in Soesterberg zitten. Het fabriekje in Hoogeveen bleef wel aan de gang. Om de zoveel tijd kwam er weer een nieuwe caravan naar Soesterberg.*

*Wij hebben daar dag en nacht en alle weekeinden gewerkt om aan een omzet te komen.*

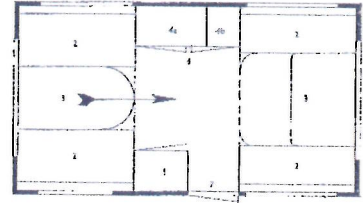
*Het gebeurde wel, dat ze om twee uur in de nacht belden. Mensen op een feestje wilden plotseling een caravan huren. Wij noteerden rustig.*








De Leghorn is maar 10 cm langer dan de Kemphaan, maar geeft de mogelijkheid om aan de voor- en achterkant een zijte met tafel in te bouwen. (zie 2<sup>e</sup> foto) Een zeer gewilde Kip, maar met alle verdere luxe komt deze kampeerwagen minimaal op f 5100

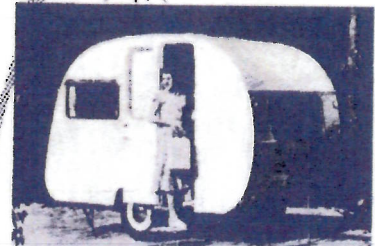


*Kip Leghorn 1959*



*Interieur Leghorn*

Straks naar de  met een KIP caravan!



De nieuwe modellen 1959 zijn gereedgekomen.

U kunt dus nu rustig een geschikte kampeerwagen uitzoeken, zodat U straks niet op de levering behoeft te wachten.



Verkoopkantoren: HOOGEVEEN - Telef. 05286 - 2141.  
SOESTERBERG - Amerfoortestraat 74 (aan de grote dijkweg  
Utrecht - Amerfoort) Telef. 03403 - 404 (Zonnaags gesloten).



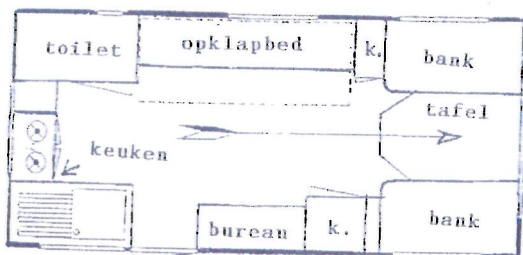
De Wyandotte heeft nu een lengte van 4.08 m. De andere afmetingen zijn gelijk aan de twee voorgaande Kippen. Het gewicht komt op 670 kg.

Alle vier bekende typen hebben nu voor en achter grote ramen en zoals altijd bij Jan Kip is er vanuit de auto een goed doorzicht naar het achteropkomend verkeer.

*Kip Wyandotte 1959*

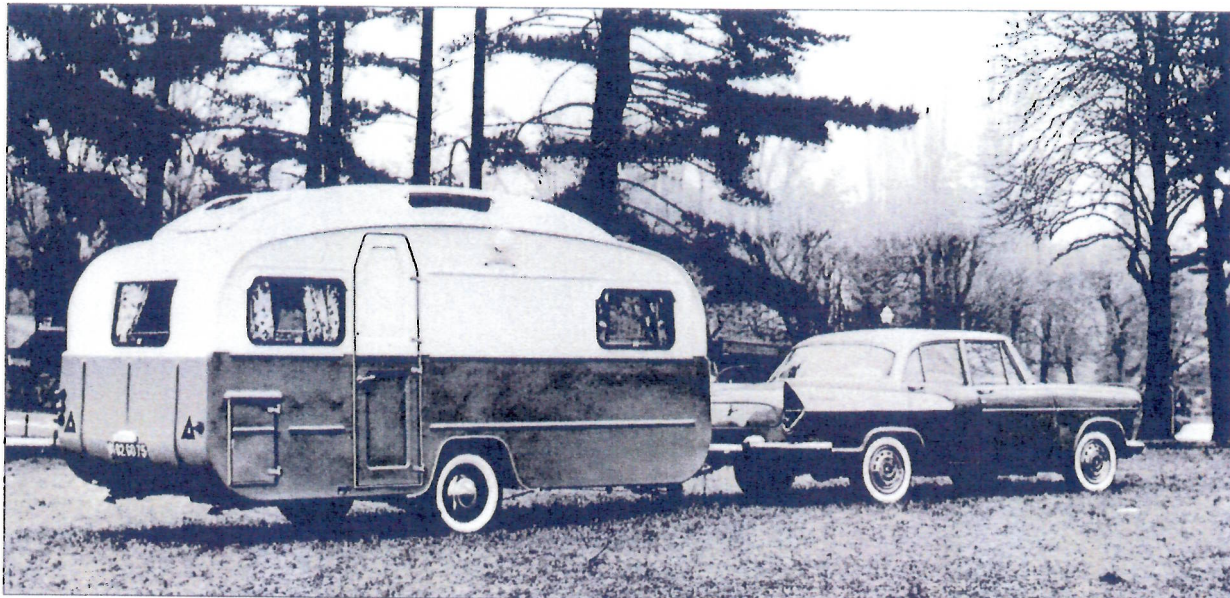
Vanwege het jubileumjaar in 1959 komt er groot nieuws: **een Kip Rivastella!**

Een Kip met een geheel polyester romp. De romp wordt in gedeelten met vrachtwagens uit Frankrijk gehaald en in Hoozeveen in elkaar gezet. Het interieur, getekend door de zeer bekende vormgever Piet Maree, wordt door Kip ingebouwd. Een rijdend flatje en speciaal geschikt voor de wintersport



*Interieur van de Kip Rivastella*





De KIP RIVASTELLA , een complete verrassing in 1959, heeft een prijs van maar liefst 12000 gulden en dat is waarschijnlijk de reden, dat het blijft bij één serie van 25 stuks. Verdere gegevens: lengte 4.55 m. , breedte 2.00 m. , hoogte 2.55 m. , stahoogte 2.05 m en een gewicht van ong. 750 kg.

De auto hierboven is van oorsprong een Ford Vedette van 1954. Na het uitkomen van een beperkt aantal wagens kwamen de Vedettes met een Simca embleem op de weg. Dit is de Simca Vedette Berline uit 1955 .

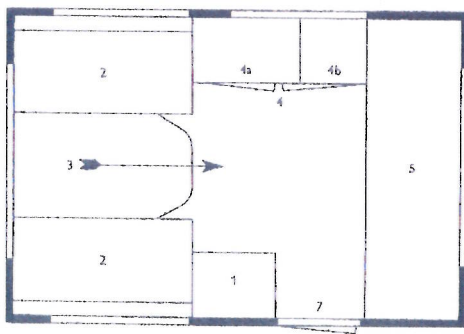
Het vreemde is, dat ik geen echte Kipfoto heb kunnen vinden. De Rivastella hierboven heeft een Franse kentekenplaat en het gietijzeren Kipembleem bevindt zich niet aan de achterkant !

Op de foto hieronder ziet U de schitterende indeling van de Kip. Links de toiletdeur (nu toch een WC in de wagen) en een opklapbed. Rechts o.a. een bureau en sommige OCC-leden zien zich al zitten met een laptop en vragen zich al waar al dat onverwoestbare polyester toch is gebleven. Is er ergens misschien nog een Rivastella tuinhuisje? Voor restauratie van deze Kip zijn genoeg liefhebbers !

Maar volgens de eerder genoemde werknemer Frensjer Klooster zijn er lang geen 25 exemplaren gemaakt met het 25 jarig jubileum !







- 1 — hangkast
  - 2 — zitbank
  - 3 — tafel
  - 4 — dressoir
  - 4a — gasstelbak
  - 4b — gootsteen
  - 5 — lange bank  
waarboven  
rolbed
  - 7 — deur
- 2 en 3 te transformeren tot 2-persoons bed

### Chassis:

Koud gewalst staalprofiel, elektrisch gelast. Trekdissel met kogelkoppeling 50 mm Ø. Half elliptische vering. 1 as met 2 wielen en banden. Bandenmaat 520 x 13". 3 Uitschuifbare steunen. Geschikt voor wagens vanaf 0.7 liter cilinderinhoud.



**1960** geeft alleen voor de **Krielhen** een wijziging.

Deze Kip, vrijwel niet veranderd sinds 1956, is nu net als de Kempphaan, de Leghorn en de Wyandotte aan de voorkant afgerond als een ei!

De Krielhen heeft echter als enige een mooie karakteristieke achterkant. De deur voor het wiel geeft nu het zijje aan de achterkant. De indeling van het interieur is dus omgedraaid.

Op de tweede foto ziet U dat het onderste rolbed is vervangen door een vast bed. De Krielhen is f200 duurder geworden.

Gegevens: 2.90 m. lang, 1.95 m. breed, 2.25 m. hoog, 1.83 m. sta-hoogte, gewicht 375 kg.

Alle Kippen hebben met ingang van dit jaar niet meer een hemelbekleding van autostof, maar van plasticdoek.

### Interieur van de Krielhen.

#### Carrosserie:

Buitenwand: Zweeds masonite	geïsoleerd met Alfol
Binnenwand: hardboard	
Hemel: plasticdoek	
Meubilair: Fins berken	

Zonnetentail - 5 ramen waarvan achter-raam uitzetbaar - perspex dakventilatie - deur met raam. Kleur buitenwand: crème gespoten.

#### Verlichting:

Buiten: 2 breedtelichten  
2 gecombineerde richting - rem - achterlichten

Binnen: 1 plafonnier (met aansluiting op trekauto).

#### Inrichting:

5 Schuimplastic matrassen met afknoopbare hoezen - gordijntjes - tafelkleedje - gordijn voor kleerkast (voor de stoffering kan een keus gedaan worden uit onze uitgebreide collectie). Keuken met perspex gootsteenbak met afvoer naar buiten - gemaillieerde gasstelbak met 2-pits butagasstel - 1 pannenkast - butagasfleskast - 1 polyester jerrycan met kraan - 1 flessenrekje - 3 servieskastjes - 1 berglade - 1 kleerkast - 3 opbergruimten onder zitbanken - 1 rolbed - muskietengas voor dakventilatie.





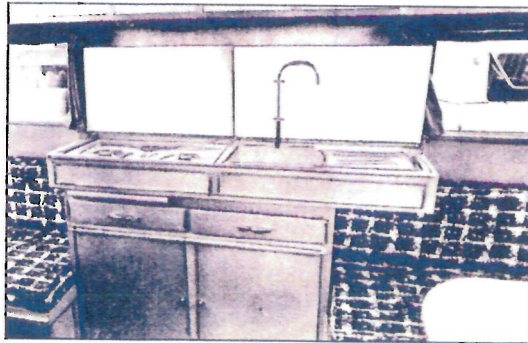
*De Dwerghoën 1961, één van de vele klassiekers, die apart op een veldje staan tijdens het weekend van het vijfjarig bestaan van de Kip Caravan Club in 1999. De Dwerghoën heeft een disselkast voor de gasfles, die pas veel later is bijgekocht.*



*Nogmaals een Dwerghoën, waarbij het forse daktuik goed te zien is; dit geeft een stahoogte van 1.87 m.*



*Kemphaan 1961, voorkant/beneden hoekig*

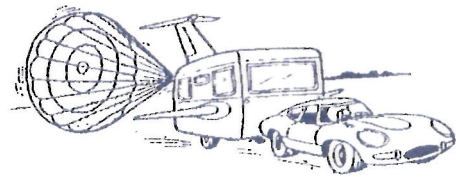


*De Leghorn heeft een keukenmeubel, waarvan het bovenste gedeelte (compleet met gascomfoor en gootsteen) naar links en rechts kan verschuiven. Wel handig, maar wordt later niet meer ingebouwd.*

In **1961** vindt Jan Kip, dat het nóg kleiner kan. Er komt dus een Dwerghoën, die wel 30 cm. kleiner is dan de Kriellien. Het hoen lijkt op de hen, maar een groot daktuik is wel noodzakelijk. De lengte is maar 2.60 m., breedte 1.80 m., hoogte 2.17 m. en het gewicht is 320 kg. Prijs f 2700.

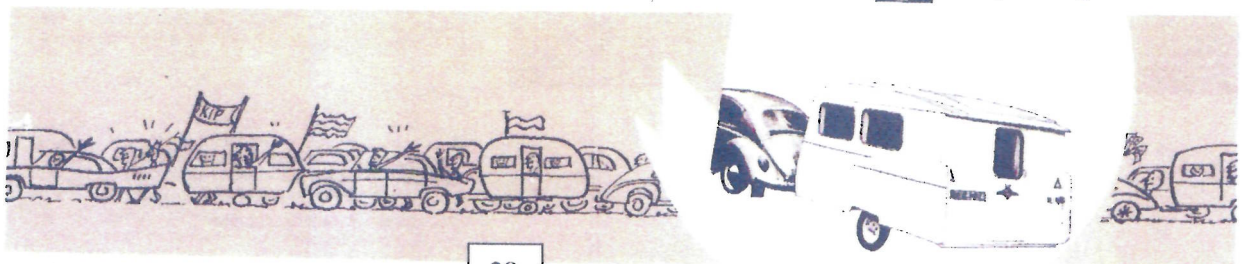
Op de markt blijven de Kriellien, Kemphaan, Leghorn en Wyandotte. De Leghorn wordt 20 cm. langer (nu is de opbouw lengte 3.60 cm.)

Voor dit jaar en de komende jaren geldt, dat de geheel ronde voorkant is verdwenen. De voorkant (beneden) is hoekig. Het verhaal gaat in Hoogeveen, dat Jan Kip in zijn snelle auto af en toe een vliegende kakelaar achter zich aan heeft. Ik ken trouwens geen caravan van welk merk ook, die zo sterk is gestroomlijnd!



## **1962**

hier is de nieuwe **KIP** kampaerwagen "KUIKEN"





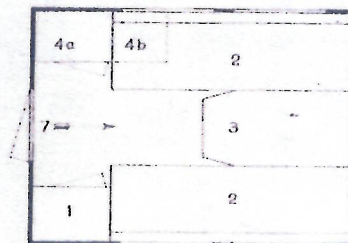


### 1962 is weer een jaar met een primeur !

Een nieuw model, dat evenals een model van acht jaar geleden, Kuiken is gedoopt. Het is een wagen van 1.80 m. breedte, 2.55 m. hoogte en met een scharnierend hefdak over de volle lengte van de Kip.

De deur bevindt zich aan de achterzijde; daar heeft men onder de geopende klep een stahoogte van 1.83 m.. De hoogte van de wagen vanaf de grond met gesloten hefdak is 1.75 m. Het gewicht is circa 300 kg. en de prijs is zonder de grote achtertent f 2390. Het Kuiken past achter bijna alle kleine auto's.

*De twee foto's hier recht boven zijn genomen in 1995. De foto rechts boven komt uit een folder. Op de onderste foto van de drie Kuikens ziet U geen beste combinatie. De Fiat 500 is wel érg klein maar de eigenaar is echt ontzettend tevreden met zijn Kuiken. Hij weet dat het geheel niet direct geschikt is voor de snelweg, maar hij is dan ook niet van plan om met zijn "rugzakje" en Kuiken naar Noorwegen te reizen!*



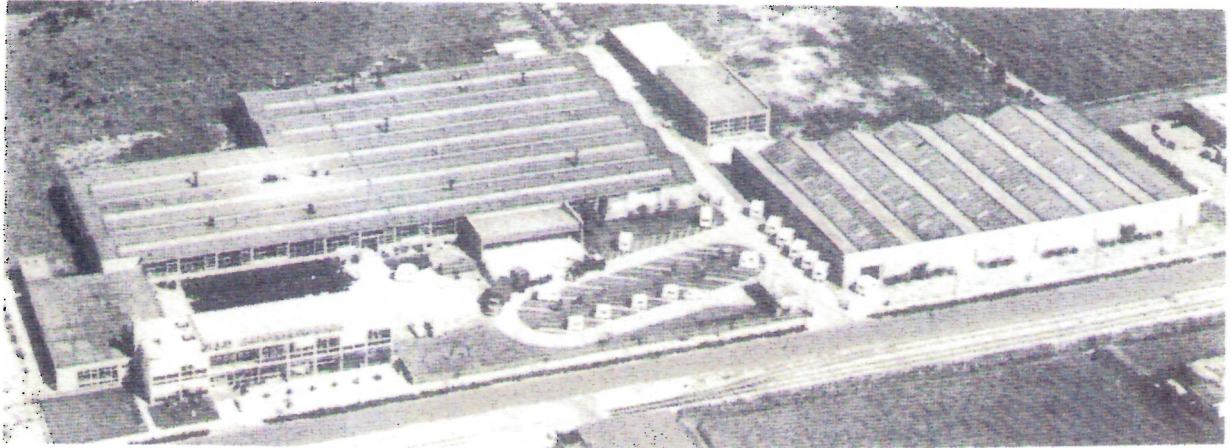
Ongewijzigd in 1962 blijven de hoendersoorten: Dwerghoen, Krielhen, Kemphaan, Leghorn en Wyandotte. Gebouwd worden dus zes modellen en de totale productie gaat naar bijna 800. De fabriek aan de Coevorderstraat is ondanks verbouwingen te klein om deze groeiende productie te realiseren. De mensen staan meer buiten dan binnen te werken. Jan Kip wil zijn bedrijf verplaatsen en het lukt hem op het nieuwe industrieterrein in Hoogeveen uiteindelijk in het voorjaar van 1963 in de nieuwe fabriek te starten. In de komende jaren stijgt de productie naar ruim 1500 kampeerwagens.

*Paar honderd werkkrachten nodig*  
**Nieuwe caravan-fabriek**  
**op industrie-terrein**  
 N.V. Kip grootste Europese producent



*Entree nieuwe Kip-fabriek*





## KAMPEERWAGENS N.V.

*Hierboven het grote complex van de KIP-fabriek aan de A.G. Bellstraat.*

De heer Kip denkt, dat hij zeer veel van zijn succes te danken heeft aan een nuchtere, reële instelling ten opzichte van zijn produkt.

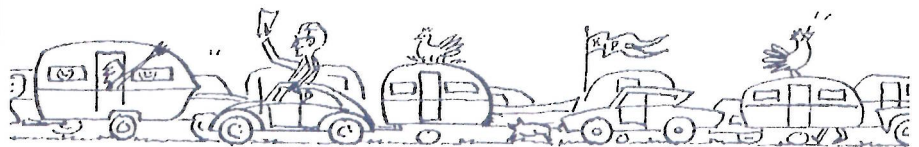
*“ Een caravan is een verrukkelijk speelding, ook voor een ontwerper. Je kunt er van alles mee doen. Voordat je het weet, ben je bezig een droomhuis op wielen te bouwen. Dat kan heel aardig zijn, maar praktisch is het niet. En juist de praktische dingen in een kampeerwagen beslissen of men die comfortabel gaat vinden.*

*Ik zei al, vijftien jaar geleden, dacht ik dat je technisch alles van een caravan moest weten om hem te kunnen verkopen. Daarvan ben ik teruggekomen. Je moet de mensen duidelijk kunnen maken, waarom zij een caravan van Kip moeten kopen. Als ik dan zorg, dat mijn wagens hun argumenten wár maken, is de zaak gezond. “*

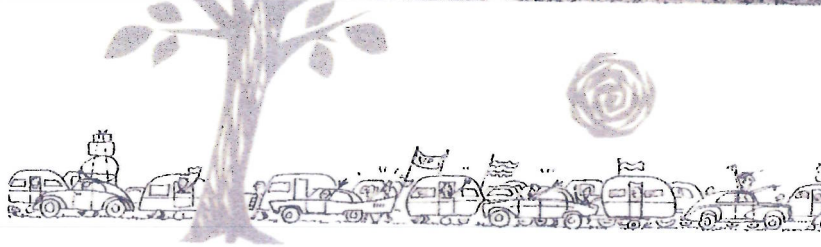
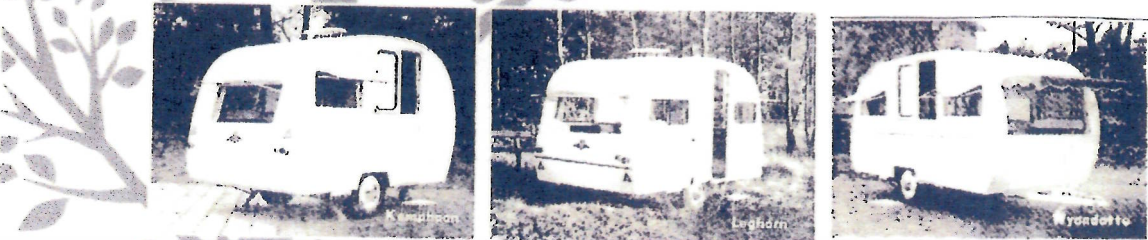
Over de verkoop nog het volgende : *“ Wij stellen hoge eisen aan de dealers. Daarom heeft het ons heel veel pijn en hoofdbrekens gekost om een dealerorganisatie op te bouwen. Wij hebben daartoe in 1962 besloten, omdat verkooppunten in Soesterberg en Hoogeveen niet langer voldoende bleken. De mensen worden steeds gemakzuchtiger. Zij willen wel in de buurt gaan kijken, maar rijden er geen 100 km. meer voor. Als je merkt dat zo'n opvatting algemeen wordt in het land, dan moet je niet op de oude voet blijven doorzeuren, maar snel van tactiek veranderen. Vandaar dat wij een dealerorganisatie hebben opgebouwd. Wij verwachten dat deze mensen onze verkoopargumenten net zo goed kunnen hanteren als onze verkopers en dat zij weten wat het waard is om een goede service te blijven geven. “* (Citaten uit "Succes")



*Jan Kip en zijn vrouw in een Wyandotte.*



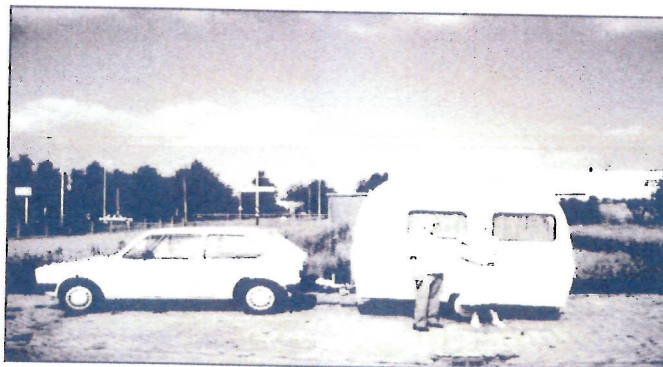
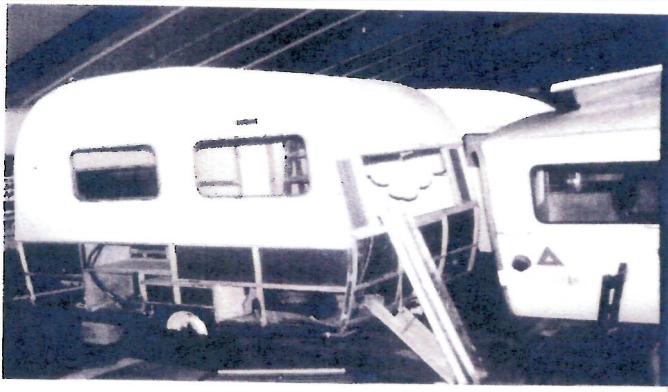




In **1963** zijn er wel 6 modellen :

	lengte:	prijs:
Hoentje	2.74 m.	f 2800
(nieuw)		
Dwerghoer	2.60 m.	f 3150
Krielhen	2.90 m.	f 3900
Kempphaan	3.30 m.	f 4550
Leghorn	3.35 m.	f 5650
(gewijzigd)		
Wyandotte	4.08 m.	f 6850

*Kuikens ( met de lengte van 2.55 m.) worden dit jaar niet meer gemaakt. Er zijn echter nog een aantal overjarige van de 150, die er in 1962 zijn gemaakt !*



*Het Hoentje van 1963 komt in 1992 bij O.O.R. en wordt grondig gerestaureerd (naast een Otten uit Muntendam) Het nu gerestaureerde Hoentje van fam Maas uit Rotterdam gaat met de OCC naar Hoogeveen voor een bezoek aan de Kip-fabriek*



*De Leghorn uit 1963 heeft zoals al is vermeld een ander aanzien gekregen en lijkt op het nieuwe Hoentje. De Leghorn wordt de trendsetter voor alle modellen van het volgende jaar*







In **1963** komen voor het eerst in de Kipfolders kleuren !

Daarom laten we nogmaals zien :

**Hoentje**

**Leghorn**



en

**Wyandotte.**

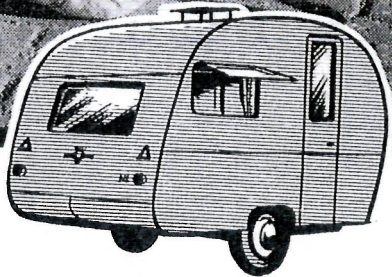
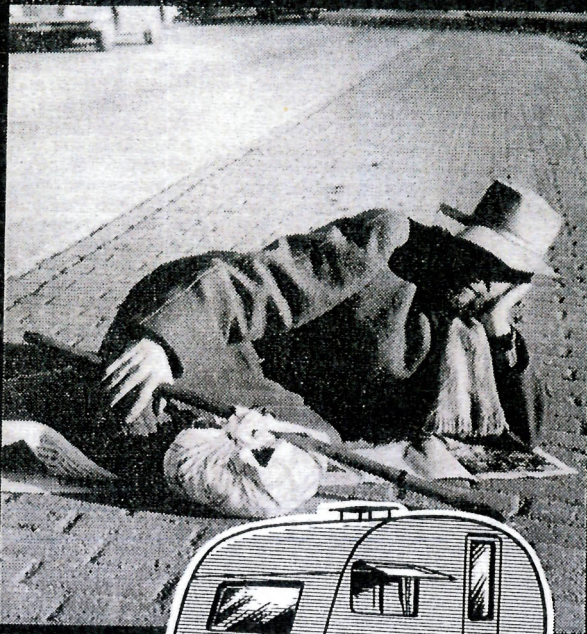


31A



1963 1960

**perfekte  
wegligging ?**



**KIES EEN KIP!**

Klinkerstraat of asfaltweg, bergpad - vol kuilen - of glatte autobaan... een KIP kampeerwagen is net een clochard: hij voelt zich thuis op alle wegen!

Dat is één goede reden waarom zovelen een KIP kiezen. Maar er is méér. Het fraaie, moderne uiterlijk. De tot op de millimeter benutte binnenruimte. De scilloze afwerking en... de verrassend lange levensduur. Ja, of u nu naar Parijs gaat of naar Lapland, ga in een KIP. Uw waarborg voor onbezorgd vakantie vieren...

**gratis**

In het kleurige boekje "Kip Kampeerwagens 1963" vindt u alles over de KIP kampeerwagens. Vraag het aan en het komt in uw bus. Gratis!

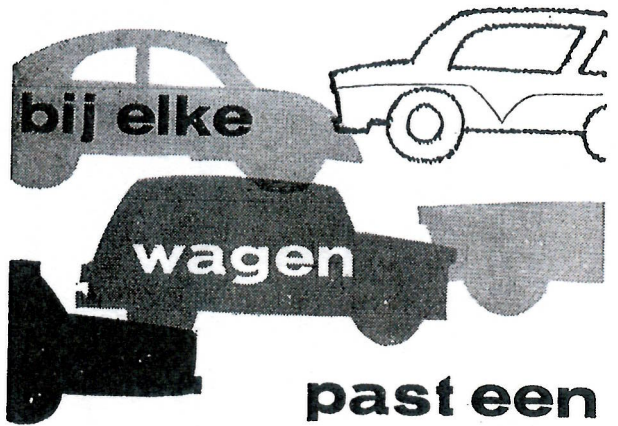


**KAMPEERWAGENS**

Reeds vanaf f 2800.-

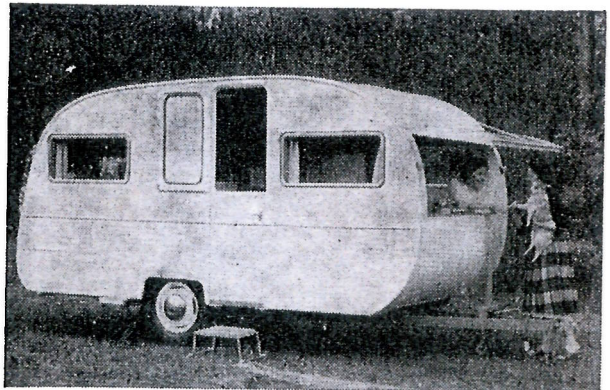
Showrooms: **Soesterberg**, Amersfoortseweg 74, Tel. (03463) 222

**Hoogeveen**, Industrieterrain, Tel. (05280) 2141 Zondags gesloten!



**KIP caravan!**

Bent U de trotse bezitter van een riante Amerikaanse 6-cylinder? Of hebt U een gezellige, kleine sportieve wagen? Het doet er niet toe. Er is altijd een Kip caravan die er precies bij past. Dus ook U kunt nog dit voorjaar profiteren van de legio mogelijkheden en het plezierige comfort dat deze unieke kampeerwagens biedt.



wilt U er meer van weten?

Een geïllustreerde prospectus met (vaste) prijzen en alle verdere gegevens ligt voor U klaar.

**Verkoopkantoren - Amersfoortsestraat 74 te Soesterberg. Telefoon 03463-222**

Overdekte, verwarmde showroom. Na voorafgaande afspraak kunnen wij U 's avonds ontvangen. Zondags gesloten.



caravan ....  
het ei van  
columbus

Fabriek te Hoogeveen - Coevorderstraat 1-5  
Tel. 05280 - 2141

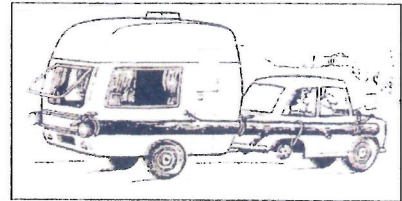




In **1964** komen er "slechts" vier modellen, die zeer sterk op elkaar lijken.  
De nieuwe Kip is het **Berghoen** en deze vervangt de typen : HOENTJE, DWERGHOEN en KRIELHEN.

Afmetingen Berghoen: lengte 2.85 m., breedte 1.90 m. Hoogte 2.30 m., stahoogte 1.80 m. De prijs f 3290 en dat is zeer gunstig als we dat vergelijken met de prijzen van de Kippen, die vervangen zijn.  
De blijvers: **Kemphaan, Leghorn en Wyandotte** met dus het uiterlijk van het Berghoen.

*Berghoen*



*Kriekip*

**1965** brengt een nieuwe Kip.  
De **Kriekip** is na tien jaar weer in de ren teruggekeerd en vervangt de uitermate sober gehouden BERGHOEN. De vorm is gelijk. De Kriekip is iets groter (10 cm.) en meer compleet uitgerust. Prijs f 3650.

Alle caravans hebben nu een groot voor- en achterraam, zodat het doorzicht vanuit de auto beter wordt.



*Hy-line*

De **Kemphaan, Leghorn en Wyandotte** blijven ongewijzigd, maar er komt in dit jaar nog een nieuw type tussen met een lengte van 3.50 m. n.l. de **Hy-line**. (Hy-line heeft niets te maken met het Engelse woord "high", maar met nieuwe kippensoorten, die je krijgt door kruising)



*Het vernieuwde Kip Kuiken van 1965.*

**1965** geeft nog een verrassing; na drie jaar komt er weer een **Kuiken** op de markt. In de zijwanden nu één groot raam, het voorraam is vergroot en de kleinste Kip kost f 2660

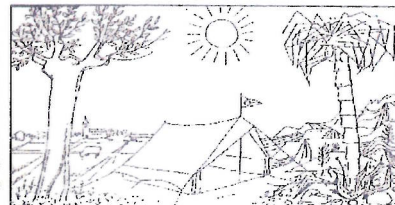




*Eurokip met torsieveren*

Jan Kip breekt nu met de traditie om bladveren te monteren. Deze caravan heeft voor het eerst **torsieveren** en niet meer "de onverwoestbare en eenvoudig geconstrueerde **bladveren**", die iedere dorpsmid kan repareren "

Er komt dit jaar nog meer !  
**Eind 1965** wordt vlak voor de Caravan-RAI als volkomen verrassing gelanceerd de **Eurokip 1000**.  
 Speciaal ontworpen voor hen die van een tent willen overstappen naar een caravan. Deze wagen komt ongeremd op f2820.—  
 Verdere gegevens: lengte 3,00 m., breedte 1,95 m., hoogte 2.25 m., stahoogte 1,83 m.,gewicht ca. 375 kg en maximaal mee te nemen bagage ca. 150 kg.



*Van het type Eurokip 1000 zijn er zoveel verkocht, dat Duitsland later geen torsieveren meer op tijd kon leveren. Hierboven ziet U de laatste (overjarige) Eurokip 1000, die ik eind 1966 heb gekocht en in 2006 nog bezit. Omdat er geen torsieveren meer voorradig zijn, staat deze Kip weer op bladveren. Met bladveren staat een caravan ruim 10 cm. hoger op zijn "pootjes", zodat het voorraam en het achterraam zijn verlaagd om doorzicht te houden vanuit de auto.*

Caravans van andere merken hadden al lang torsieveren, maar in Hoogeveen hield men vast aan de eenvoudigste: de bladveer en wel om de volgende redenen:

De **torsiestaaf-veer** heeft geen inwendige wrijving, mist dus in zichzelf de "schokbrekerwerking".

De **schroefveer** is in feite een opgedraaide torsiestaaf en heeft dus alle nadelen van dien. Beide veersoorten hebben dan ook schokbrekers nodig.

De **rubbervering** vertoont te geringe uitslagmogelijkheden en is alleen geschikt voor zeer goede wegen.

De **bladveer** daarentegen is eenvoudig van constructie, door iedere dorpsmid te repareren en maakt door haar inwendige wrijving schokbrekers voor caravans niet nodig.

**Overzicht bouw van de Kip Kampeerwagens:**

Jaar :	model :	buitenwand :	binnenwand :	meubilair :
t/m 1966	alle	Zweeds masonite		
t/m 1958	alle	Zweeds masonite	Fins berkentriplex	Fins berkentriplex
t/m 1963	Wyandotte			
	Leghorn	Zweeds masonite	Fins berkentriplex	Fins berkentriplex
Na 1963				
t/m 1966	Wyandotte			
	Leghorn	Zweeds masonite	Zweeds masonite (wit gemoffeld)	Fins berkentriplex
1959/ 1960	kleiner dan Leghorn	Zweeds masonite	gewoon hardboard (wit)	Fins berkentriplex
1960 t/m 1966	kleiner dan Leghorn	Zweeds masonite	Zweeds masonite (wit gemoffeld)	Fins berkentriplex





Een Eurokip in de sneeuw met naast de (oranje) voortent een WC-tentje met twee korte stokken en één lange stok. Deze, meestal blauwe, tentjes raken al gauw in onbruik, want ook Jan Kip begint met de plaatsing van een ruimte voor het toilet in de caravan.

Rechts ziet U een plattegrond van een Wyandotte met toiletruimte! Hieronder een foto van een Wyandotte waar de toiletruimte links gewoon is weggelaten en er ontstaat meteen een heel bijzonder zijkant met een heel lange en korte bank en een tafel aan de zijkant.

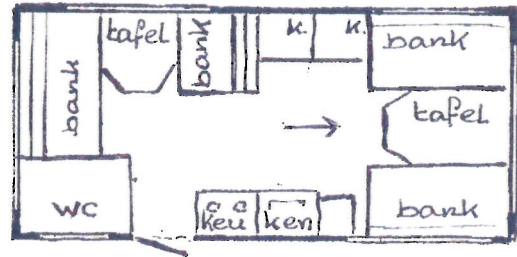
**1966** is het jaar van de Eurokippen!

Het assortiment ziet er als volgt uit:

Eurokip 1000, luxe uitvoering heet: **Krielkip**  
 Eurokip 1500, " " " : **Hy-line**  
 Eurokip 2000, " " " : **Wyandotte**

Alle modellen lijken op elkaar; alleen de 1000 is aan de onderkant minder afgerond.

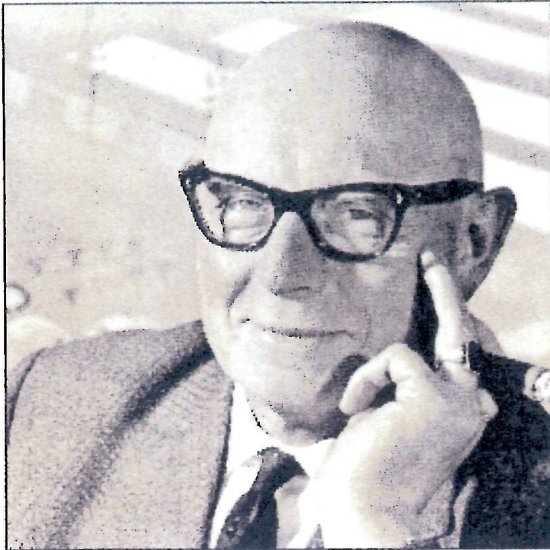
De getallen 1000, 1500 en 2000 hebben geen enkele betekenis; men vindt het gewoon aardig klinken. Aanvankelijk dacht men weer lengtematen te nemen en de type-aanduiding was dan geweest: 300, 350 en 425.



Wyandotte met toiletruimte (rondom matglas)



## 2. Kip met geheel buitenlands kapitaal van 1966 tot 1981



### 1966

De Wyandotte Special van de vorige bladzijde is de laatste kampeerwagen, die de heer Kip heeft ontworpen, want er is inmiddels het een en ander gebeurd !

Twéé jaar geleden heeft Jan Kip zijn riante bungalow in Soesterberg verkocht en hij keert terug naar de omgeving van Hoogeveen , omdat zijn aanwezigheid bij de fabriek tegenwoordig belangrijker lijkt.

Voor de wintermaanden koopt hij een appartement in een torenflat in Zwolle. 's Zomers blijft hij wonen in zijn optrekje bij Vollenhove . Dit optrekje zoals hij het noemt , heet heel toepasselijk "DeKakelhof".

*"Je moet nooit de natuur verwaarlozen", zegt hij, "De natuur heeft alles om een mens weer wat rust en evenwicht te geven".*

Jan Kip komt op een leeftijd, dat hij het best wat kalmer aan wil doen. Een VUT-regeling was er nog niet, dus er moet op een andere wijze een oudedagsvoorziening komen. Jan Kip zoekt een koper en vindt die tenslotte in een Amerikaans bedrijf, te weten : **Divco-Wayne Corporation** .

Per 1 januari 1966 wordt Kip Amerikaans. Jan Kip geniet nog vele jaren van zijn rust na een zeer succesvolle carrière en overlijdt in 1980 op 76-jarige leeftijd.

Jan Kip's eigen Wyandotte komt na vele jaren terug in Hoogeveen !



In 1965 laat Jan Kip voor hemzelf en zijn vrouw een zeer luxe Wyandotte bouwen, die natuurlijk ook weer "De Kakelaar" heet. Hoeveel kakelaars er zijn geweest is totaal onbekend. De wagen wijkt af van de

gangbare typen van 1965 en het is eigenlijk een prototype .

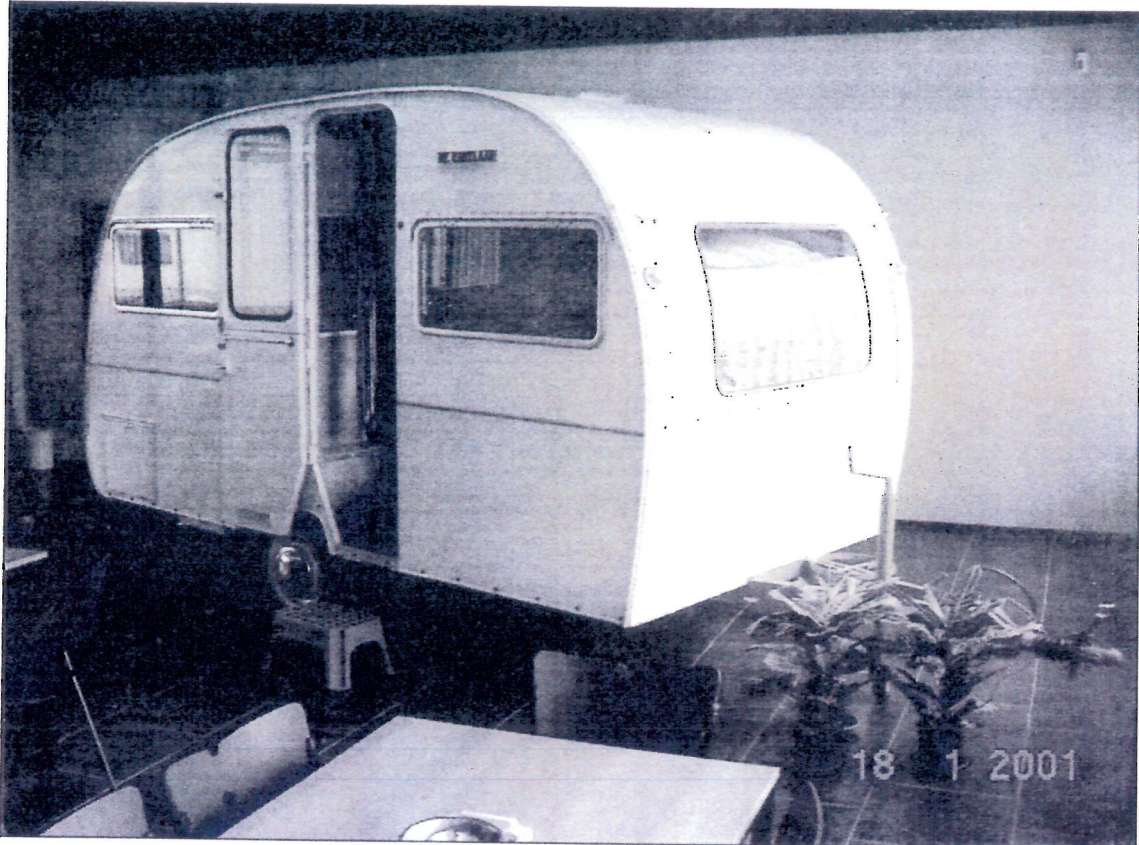
33 jaar later krijg ik een telefoontje van Mevr. Kip-de Roos en zij vertelt dat zij nog een caravan heeft staan in de garage onder huize "De Kakelhof." Zij heeft een advertentie gelezen van de oud-voorzitter en medeoprichter van onze OCC , Dirk Bijlsma , die een in- en verkoop heeft van o.a. klassieke caravans. Mevr. Kip wil dus "De Kakelaar" aan hem verkopen , maar op mijn aanraden en ook van Dirk wordt de oude kampeerwagen uiteindelijk geschonken aan de Kipfabriek. In Hoogeveen is men zeer blij met de aanwinst en nu staat de wagen al weer enige jaren te pronken in de grote kantine

De caravan is nog in een zeer goede staat en heeft maar één grote reis gemaakt en wel in 1965 naar Israël.



*"De Kakelaar" gaat na 33 jaar stilstand naar zijn oude nest terug. Net als in de beginperiode van de Kipfabricage ziet U een extra deur aan de linkerkant.*





*De laatste "Kakelaar" van Jan Kip in de kantine van de Kipfabriek.*

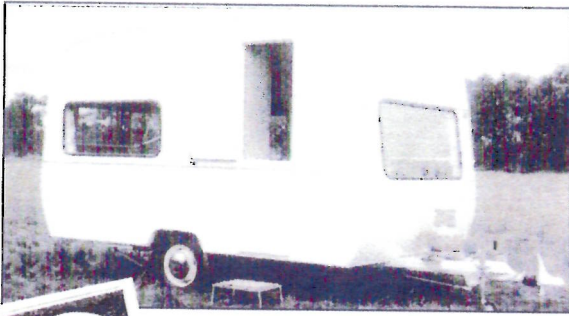


*Mevr. Kip-de Roos verkoopt haar appartement en gaat naar een verzorgingshuis, waar zij de laatste jaren van haar leven doorbrengt. Ook huize "De Kakelhof" (op bovenstaande foto) wordt verkocht. Op de punt van het dak natuurlijk geen haan, maar een kip !*



Divco – Wayne heeft uiteraard geen invloed gehad op de modellen 1966, want het ontwikkelen en produceren voor een nieuw jaar start meestal in de herfst van het jaar ervoor.

In 1967 fabriceert de Amerikaanse firma caravans in drie afmetingen. Dit betreft de Eurokip 1000, 1500 en 2000. De luxe uitvoeringen daarvan hebben geen kipnamen meer, maar heten gewoon 1000 L, 1500 L en 2000 L. Het gietijzeren embleem van het wiel, de kip en de roos verdwijnt en in plaats daarvan komt een plakplaatje of te wel een sticker aan de achterkant. Nieuw is de Eurokip 1501, die slechts één jaar in productie is. Een langsslaper, dus met bedden (van twee meter) in de lengterichting. Alle Eurokippen hebben nu torsieveren, een automatische oploopprem en masonite wanden met tempex.



*Eurokip 1501, een langsslaper, zoals aan de buitenkant al te zien is.*

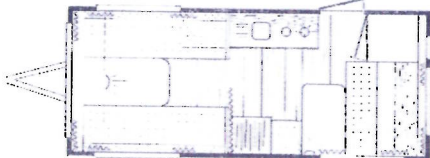


*Een andere dochtermaatschappij van Divco-Wayne is het Engelse merk: Cavalier (op de Franse wijze uitspreken) uit de havenplaats Felixstowe*



*Opel Rekord met Cavalier 1400*

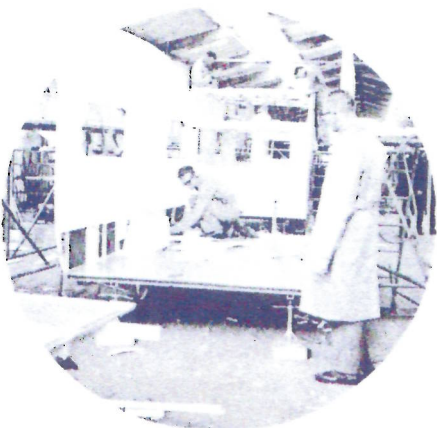
Bij Kip in Hoogeveen start de productie van de Cavalier 1200 en 1400 de Luxe. Opbouw geheel aluminium en glaswol isolatie. In een Duitse folder staat: "im Gewicht dem leichtesten und im Preise dem niedrigsten Angebot ihrer Klasse."



*Plattegrond van dezelfde Cavalier, net als de Kip hierboven ook een langsslaper, wel even groter: 425 x 195 cm. Gewicht 660 kg.*

Weer een andere Engelse dochteronderneming is Goldstream. In Hoogeveen bouwt men in dit jaar ook nog de Kip-stacaravan Goldstream van 7 ½ meter voor een prijs van f 8499.

Met een Franse dochter, genaamd Dique, kreeg men in Hoogeveen geen bemoeienis, maar wel met de Franse tentenfabriek Trigano. Als onderdeel van Divco-Wayne bouwde Trigano alle voortenten voor Hoogeveen. Dit was geen succes. In het Nederlandse klimaat gingen ze maar twee jaar mee. Men stuurde KS 202 doek naar Frankrijk, maar het bleven Franse-slag tenten en de samenwerking duurde niet lang!



Door de Amerikaanse maatschappij Divco-Wayne wordt, zoals men reeds in Hoogeveen verwachtte, een totaal andere manier van produceren ingevoerd. Jan Kip liet de caravans op één plek bijna geheel opbouwen (zie foto hiernaast uit 1965)

De bijna complete caravan werd daarna door een groepje mannen "even" opgetild (er was nog geen ARBO-wet!); dan chassis op de wielen er onder rijden, het geheel met bouten aan elkaar vastzetten en alles afwerken.

Het Amerikaanse management maakt er lopende band werk van. Het chassis met bodemplaat wordt door de fabriek getrokken en stapsgewijs opgebouwd. Na enige tijd draaien er vier produktielijnen naast elkaar. Er wordt veel geëist van de werknemers, fouten worden niet getolereerd en ontslag ligt steeds op de loer.





*Eurokip 1000 M*



*Eurokip 1000 L (foto 1994) van de familie Bonkestoter uit Emmen*

## 1968

Hierboven ziet U de Eurokippen 1000 M en 1000 L.

De M betekent, dat de buitenwanden van masonite zijn en de L is voor de luxe modellen, die aluminium wanden hebben en bovendien als extra o.a.: raam in de bovendeur, vitrage voor de vensters, roestvrij stalen keukenblad, gasfleshouder op de dissel, voetwaterpomp en binnenwanden van Fins berkenhout.

Alleen voor dit jaar wordt nog masonite toegepast en dit gebruik is dus lang doorgegaan vergeleken met andere Europese caravanmerken.

De gehele Kip-serie ziet er als volgt uit:



Type :	1000 M	1000 L	1500 M	1500 L	2001 L	2000 L	2000 LT
Lengte :	3,00 m.	3,00 m.	3,55 m.	3,70 m.	4,35 m.	4,35 m.	4,35 m.
Breedte :	1,95 m.	1,95 m.	1,95 m.	1,95 m.	1,95 m.	1,95 m.	1,95 m.
Gewicht :	450 kg	470 kg	560 kg	580 kg	640 kg.	640 kg	660 kg.
Prijs :	f 3499	3999	4649	5399	5799	5899	5999

T = toiletruimte

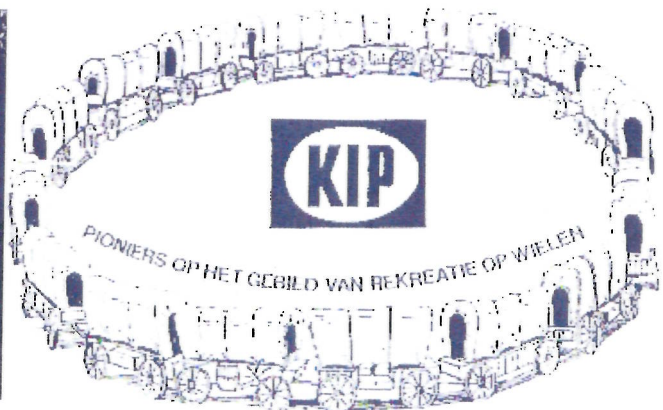
Het Cavalier programma ziet er als volgt uit :

Type :	1000 S	1200 TS	1201 D	1401 S	1401 TD	1601 TD
Lengte :	3,00 m.	3,61 m.	3,61 m.	4,35 m.	4,35 m.	4,76 m.
Breedte :	1,95 m.	1,95 m.	1,95 m.	2,00 m.	2,00 m.	2,00 m.
Gewicht :	420 kg.	490 kg.	450 kg.	525 kg.	530 kg.	575 kg.
Prijs :	f 3899	4699	5099	5199	5699	6199

S=standaard, T=toilet, D=deluxe, 01 = langsslaper.(evenals al eerder bij Kip)



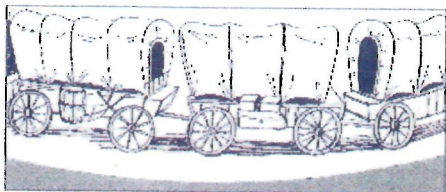
*Cavalier 1201 D*



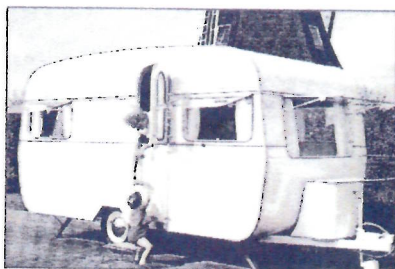
Eind 1968 vindt er weer een grote verandering plaats : **Divco-Wayne** wordt overgenomen door een nog veel groter Amerikaans concern, genaamd : **Boise Cascade**. De naam zegt al, dat het een bedrijf is van bosexploitatie, dus verkoop van houtprodukten, prefab huizen, bouwmaterialen, papier, enz. Tot de grote holding behoort ook **Cabby** uit Zweden.

De invloed van Boise Cascade is wat betreft ontwerpen, folders, etc. zichtbaar in modeljaar 1969. De productie is al enorm opgelopen : voor 1968 ruim 3600 caravans uit Hoogeveen !!





Vanaf **1969** maakt **Boise Cascade** met het prachtige logo van de huifkarren geschiedenis in Hoogeveen. Zij ziet kans de productie geleidelijk op te voeren tot ongeveer 10.000 caravans in 1973 ! In 1969 drie merken: Kip, Cavalier en Goldstream.



*Kip 400 QB*  
(Q=quer=dwarsbed)  
Alle typen : 310 S, 310 L, 400 QB,  
450 LQ, 450 SB, 500 Export



*Cavalier 1101 L*  
Dezelfde als in '68



*Goldstream 400 Alaska*  
G-310 Nevada, G-400 Alaska,  
G-600 Florida.

Bij Kip en Goldstream geven de cijfers nu de opbouw lengte van de caravans aan. Alle drie merken hebben dit jaar voor het eerst geen gladde, maar geribbelde aluminium buitenplaten, met als voordeel, dat de buitenwanden niet meer kunnen "golven" en de popnagels niet meer spontaan losspringen bij een zeer slechte weg.

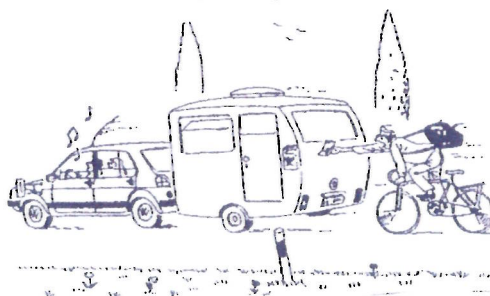


*Cavalier 1000 S*

**1970** geeft een drastische typebeperking. Het merk Goldstream wordt alleen nog gebruikt als type-aanduiding bij de grote Kipmodellen :

Kip 600 Florida en Kip 745 Arizona.  
De andere Kippen : 320 L, 400 LB, 400 QB,  
450 QB, 450 LQ en 520 LQ.

De serie van Cavalier is vrijwel ongewijzigd. Deze wagens hebben in 1970 rondom een goud / gele band.



*Al een paar jaar ziet men deze sticker achterop de Kippen en niet die van de roos, wiel, enz. "Holland" staat beter voor de export naar Duitsland (de helft), Italië en Zwitserland.*

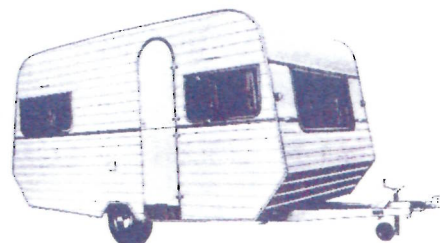


In **1971** schrijft de ANWB : "Laat Kip maar schuiven".

Het model met het schuifdeurtje krijgt echter geen vervolg ; het blijft een prototype. Het is moeilijk, zelfs met borstels langs het schuifdeurtje, om het geheel goed af te sluiten tegen wind en regen. Men noemt dit wagentje van 2 ½ m.lengte Mini en geen Kuiken. Deze Mini heeft wel dezelfde indeling als het vroegere Kuiken, maar geen hefdak.

*De Mini-kip blijft een prototype.*

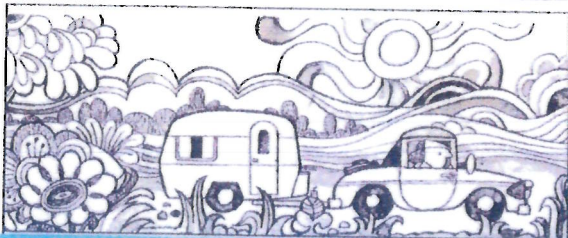
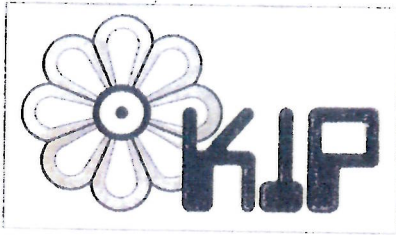
Kip- en Cavaliermodellen zijn vrijwel ongewijzigd en Goldstream brengt een goedkope G 420 op de markt Goldstreams zijn gemakkelijk te herkennen aan de schuine kant bij de dissel.







*De onverkoopbare Goldstream G 300*



Kip en Cavalier worden in **1972** vrijwel ongewijzigd met steeds grotere aantallen doorgebouwd. "Het is niet altijd eenvoudig geweest om met de Amerikanen samen te werken", zegt men dertig jaar later. Men vond het soms een wildwest toestand, omdat steeds de productie verhoogd moest worden, terwijl er mensen werden ontslagen. Goldstream komt weer terug met kleine modellen ; met de populair geprijsde serie : G 300 Nevada, G 320 Alaska en G 420 Florida. Vooral de G 300 is opvallend wat betreft de kleurstelling. De wagen is gebroken wit en vrijwel de gehele zijwanden zijn mostard bruin. Dit laatste was weer op voorstel van de Duitse importeur Hermann Kock, waar de meeste mensen niet direkt de prettigste herinneringen aan hebben, want doordat hij duizenden caravans voor Duitsland afnam, had hij veel invloed bij het Kip-gebeuren! Wat men hem in Nederland al vertelde, kwam wel uit : de Kip met de mostard bruine kleuren was onverkoopbaar.

*Het modeljaar **1973** is het jaar van de bloem ! Dit prachtige logo in groen en oranje voor alle brieven en reclame-materiaal wordt slechts één jaar gebruikt.*

De drie merken Kip, Cavalier en Goldstream zijn vrijwel ongewijzigd, alleen de Cavaliers hebben nu net als de Kip-modellen een geknikte voor- en achterkant. (zie hiernaast en hieronder )



*Cavalier 320 in De Rijp, het mooiste dorp in het groene hart van Noord-Holland*



**Boise Cascade**, die pas in 1968 een start heeft gemaakt in Hoogeveen en elders in Europa, wil de winstgevende divisie caravans verkopen om de resterende divisies van de multinational weer gezond te maken.

In de herfst van 1972, neemt een nog weer groter Amerikaans concern alles over.

Dit concern heet : **Bendix Corporation**.

Het Bendix-concern omvat evenals Boise Cascade, papierindustrie en prefab huizenbouw, maar heeft tevens o.a. toeleveringsbedrijven voor auto- en vliegtuigindustrie.

Bij medewerkers en dealers ontstaat ongerustheid over de voortgang in Hoogeveen. Dan blijkt, dat Bendix bij wil bouwen en veel meer personeel wil aannemen voor een nog grotere productie, waardoor voor modeljaar 1973 de eerder genoemde 10.000 caravans worden gehaald.

**Voorjaar 1973** wordt met zichtbaar genoegen de uitbreiding geopend door de Hoogeveense burgemeester J.H. de Goede en hij verklaart, dat 5 % van de Hoogeveense bevolking "leeft van Kip".

De Kip-fabriek heeft nu zijn grootste omvang. (In 1998 zijn niet alle hallen meer in gebruik, omdat o.a. zijwanden, meubelen en chassis kant en klaar worden aangeleverd. Eén grote hal wordt dan na verbouwing en inrichting gebruikt door Bomij Borent.)

**Eind 1973** geeft de grootste gebeurtenis in de geschiedenis van Kip en vele anderen.

Israël krijgt steun van Nederland en  
Nederland krijgt een olieboycot !

In de zomer van 1973 woedt er een oorlog tussen Israël en de omliggende Arabische landen. De West-Europese landen en vooral Nederland, betuigen steun aan Israël. De olielanden besluiten tot een olieboycot voor Europa en vinden, dat vooral Nederland extra moet boeten.

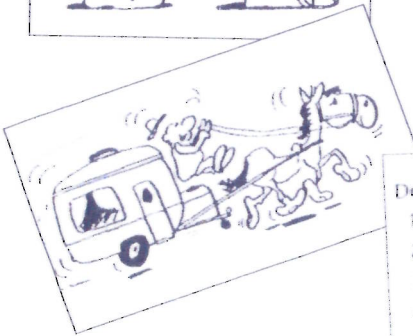
Onze regering ziet twee mogelijkheden : distributie of autoloze zondagen. De distributie laat men nog even wachten en dan is het vanaf 4 november tien zondagen stil op straat. Men neemt het sportief op in ons land, zeer velen gaan wandelen of fietsen en kinderen rolschaatsen en voetballen op de autowegen. Politie- en brandweerwagens en ook ambulances mogen zonder vergunning de weg op. Dat er nog wel olie beschikbaar blijft, is de verdienste van de oliemaatschappijen.

De laatste autoloze zondag is op 6 januari 1974 en de distributie heeft net geen doorgang gevonden



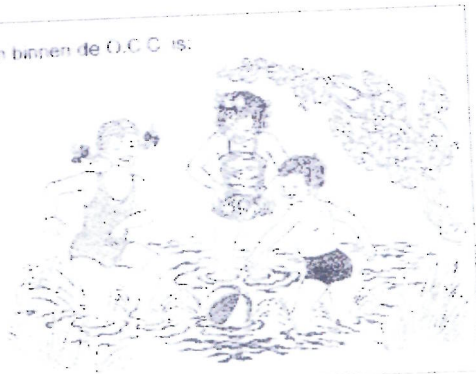
Toch treft de oliecrisis ons land hard. Na jaren van voorspoed komt er een einde aan de economische groei.

Kip komt als zovele andere in grote moeilijkheden. De markt blijkt deels verzadigd en deels terughoudend ten gevolge van de onzekere toekomst. De productie gaat de komende jaren terug naar ongeveer 2500 caravans en van de 500 werknemers blijven er nog maar 200. Het belangrijkste is dat men bij Kip wel kan blijven doorwerken. Dit geldt lang niet voor alle andere caravanmerken in Nederland. Vele kleine merken stoppen ermee, sommige al een paar jaar eerder, omdat ze niet konden investeren in een grotere productie zoals bij Kip.



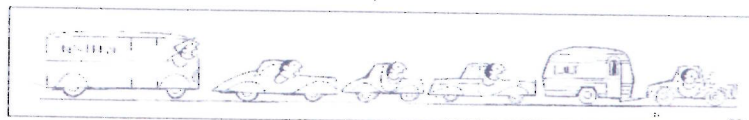
De top tien van caravanmerken binnen de O.C.C. is:

1. Mostard 89 stuks
2. Constructam 85 stuks
3. Otten 32 stuks
4. Kip 26 stuks
5. Erba 23 stuks
6. Brod 17 stuks
7. Levante 15 stuks
8. SMV 14 stuks
9. Sprite 12 stuks
- De Reu 12 stuks



In het begin van deze Kip-historie is vermeld, dat bij de oprichting van onze OCC de Kippen het meest zijn vertegenwoordigd, maar in de loop van de jaren is Kip ingehaald door meest veel duurdere merken en mogelijk krijgen kapitale caravans een goede stalling! Uit de "Kampeerwagen" van 2002 heb ik de bovenstaande **top 10** gehaald en die ziet u op de volgende bladzijde.

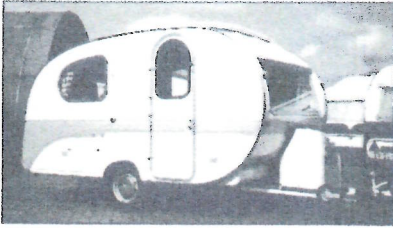
Uit het Kip-  
instructieboekje





**De top 10** uit het jaar 2002.

Van de caravans, die het meest voorkomen in de OCC, geef ik van elk één voorbeeld uit de zestiger jaren



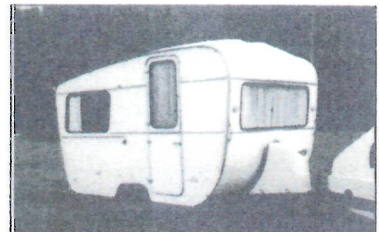
**1** Mostard Yvonne

Gebouwd van 1958 tot 1973



**2** Constructam

1958 tot 1988

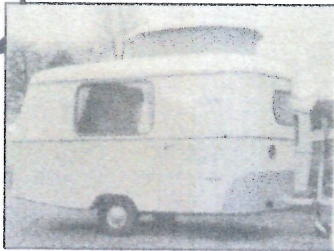


**3** Otten

1956 tot 1994



4



**5** Eriba

1957 tot ...



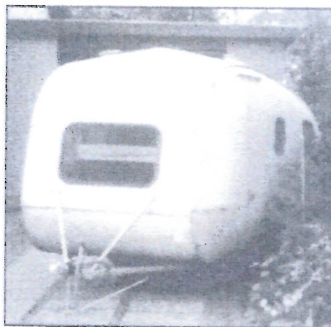
**6** Biod

1960 tot ...



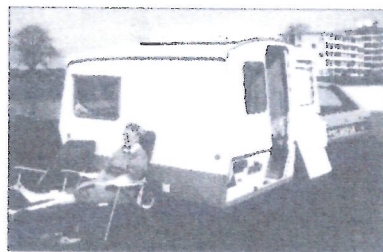
**7** Levante

1959 tot 1973,  
daarna Lander tot 1986



**8** SMV

1948 tot ...



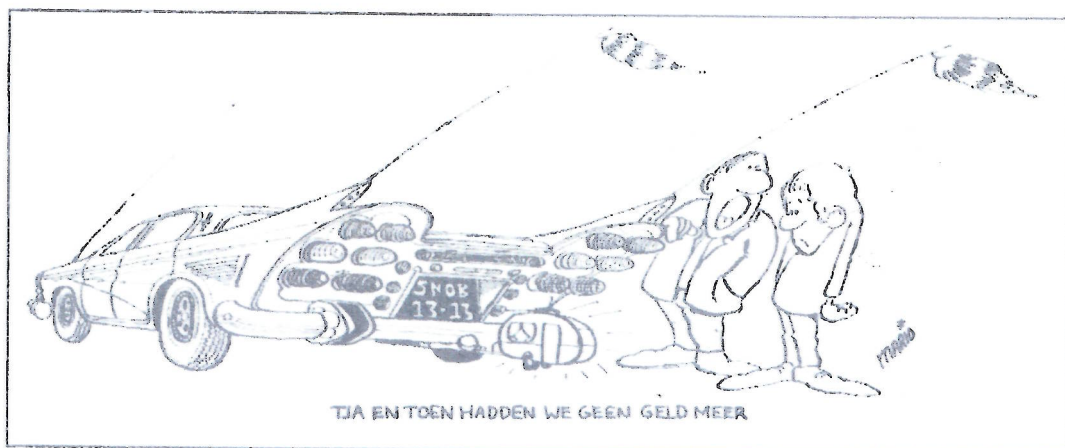
**9** Sprite

1949 tot ...



**10** De Reu

1954 tot 1987

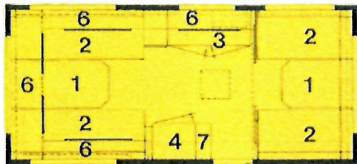




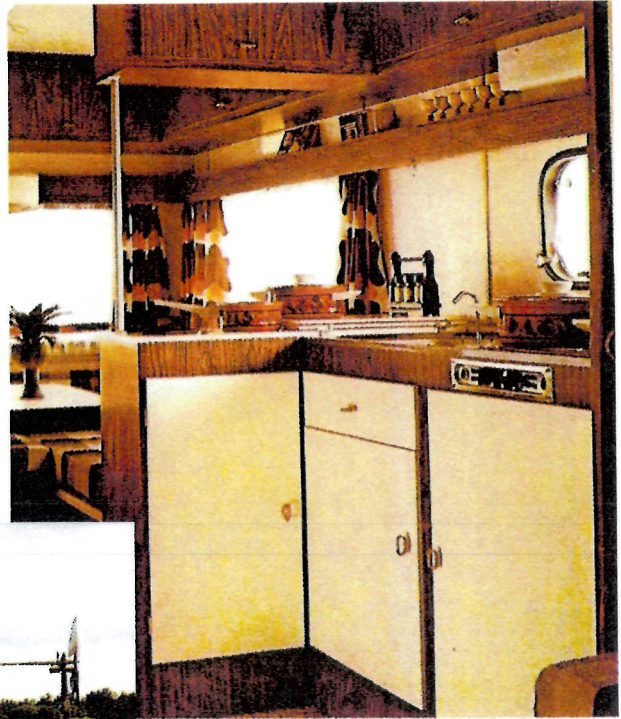
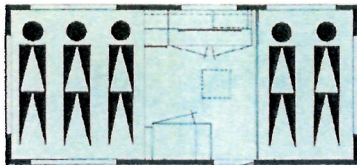


**Bendix Corporation** maakt , ondanks de 1500 caravans die nog op een klant wachten in de winter van '73 / '74 vanwege de crisis, voor het jaar **1974** de volgende series **Kip**: 400, 450, 500, 560, 765, en 885.

**Goldstream** : 300 (nieuw), 365, 430, 525, 680 en stacaravan 855 (opbouwlengthe in cm.) Bendix vindt de caravanserie van Cavalier totaal overbodig, want ze zien er hetzelfde uit als de Kippen . (zie blz. 40)



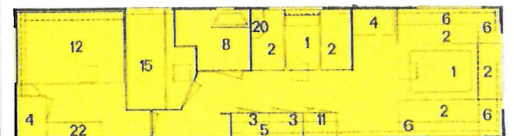
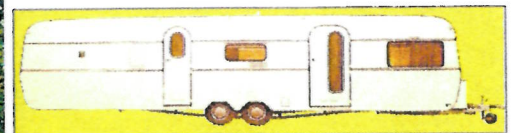
- 1 - tafel
- 2 - bank/bed
- 3 - keuken
- 4 - hangkast
- 6 - locker
- 7 - kapstok



**Kip 450** , driemaal een afbeelding. Het interieur is meestal van vrij donker hout met witte deurtjes .

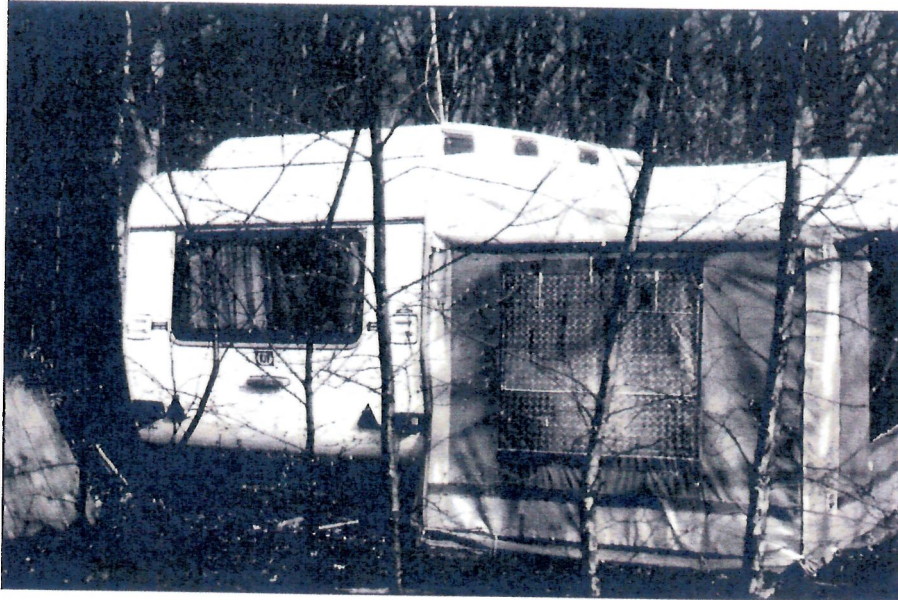
Hieronder de grootste Kip: **885**.

Linksonder de nieuwe **Goldstream 300** met Renault 6 .



Alle caravans uit Hoogeveen zijn nu geheel geïsoleerd en ook voorzien van dubbel glas.





*Nogmaals de Kip560 van de vorige bladzijde, die op verzoek een zogenaamd lantaarndak heeft gekregen. Deze Kip staat bij Giethoorn en daar ben ik langs gegaan, want volgens zeggen zou het de bekende Rivastella van 1959 zijn. De caravan leek erop vanwege het lantaarndak.*



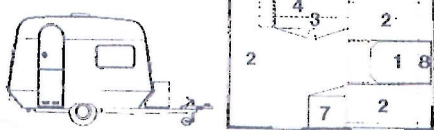
Fabrication: KIP KAMPEERWAGENS N.V.	
Type	K 450
No Serie	03 M 104500
P.T.A.C.	980
74, Rue du Commerce	
Importateur: DIGUE S.A.	PARIS XVe

*Op een camping bij Perpignan ontdekt Martin de Klark een Kip 450 van een Franse familie. Op het disselplaatje staat de importeur "Digue" vermeld. Veel Kippen heeft Digue, als onderdeel van Bendix, niet geïmporteerd. Digue maakt in Frankrijk ongeveer 15000 caravans per jaar.*

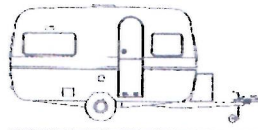
In **1975** bouwt men dezelfde modellen van Kip en Goldstream. Kip is veruit de grootste caravanbouwer van Nederland, maar de gevolgen van de oliecrisis zijn voor velen niet voorbij. De Duitse markt voor caravans stort zo goed als ineen en er komen na het seizoen te veel overjarige Kippen. Een probleem is ook, dat er te veel geld wegvloeit naar het hoofdkantoor van Bendix in Parijs.

In **1976** weer arbeidstijdverkortingen en in een dagblad verkondigt men, dat er nog mogelijkheden zijn voor een voortzetting en dat men zich niet op een zinkend schip bevindt. De caravans hebben nog steeds dezelfde vorm en het is nu het begin van de "roodbanders". De brochures worden uitgebreider. De modellen van Kip de K 310 (hetzelfde als de Goldstream 300 van de vorige bladzijde), 370, 390, 470 LB, 470 LK (K=koelkast), 470 T (T=toilet), 510 T, 700 worden met mooie foto en beschrijving vermeld en apart beschrijft men allerlei technische details: Kema gekeurd, 60 liter koelkast, neuswiel met breed oppervlak, sfeervolle verlichting, terugrijautomaat, enz. De Luxe wagens heten Kip KL 330, enz. De K serie is aanzienlijk goedkoper dan de KL serie. **Vergelijking:** K 390 kost f7295 en KL 390: f9995, K 470 kost f7950 en KL 470: f11.195 ! De goedkope serie Goldstream wordt niet meer gemaakt.

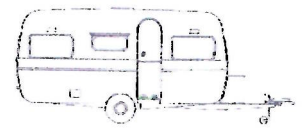
K 310



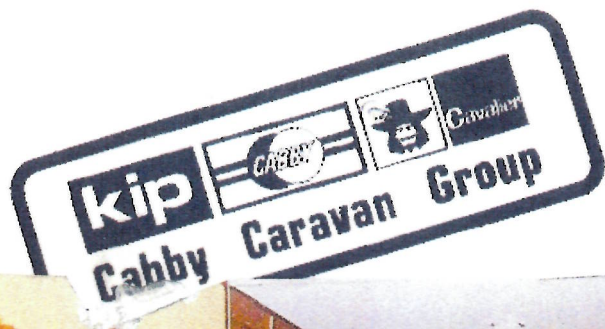
K 390



K 470 T







*Kip Weekend 330 (oranje band)*



*Interieur Kip Tourist 510 T*

Er komt begin **1977** weer een grote verandering. Na een veelbewogen periode van 4 ½ jaar komt Kip Hoogeveen los van Bendix, maar in plaats daarvan broedt de Kip nu onder de vleugels van de Zweedse "**CABBY**". Tot de Cabby-groep behoren: **Cabby, Kip en Cavalier**.

Kip is slechts een filiaal van het moederbedrijf Cabby en geen aparte B.V. Als Cabby failliet zou gaan, gaat Kip mee. Men verlangt er bij Kip echt naar om eens een Nederlands bedrijf te worden, maar dat is voorlopig nog niet te realiseren.

De goedkope Kippen heten nu **Kip Tourist** (met één rode band) en de duurdere **Kip luxe** met twee rode banden. Verschil moet er zijn! Alleen het kleintje van 310 van vorig jaar is er niet meer. Daarvoor in de plaats komt een (goedkope) serie: **Kip Weekend**, alleen de **330** (zie foto boven) en **390**, respectievelijk voor f6750 en f7495. Dus zeer concurrerend, maar wel met enkel glas en geen disselkast: slechts een eenvoudige gasflesklem op de dissel! Herkenbaar aan een **oranje band**. Oranje is zeer populair, ook de kussens en vooral de gordijnen moeten voor veel kopers deze moderne en vrolijke kleur hebben. Verder is het interieur enkele jaren héél somber, men heeft liever geen beuken- of eikenhout, maar het donkere palissander.



In **1978** verdwijnt na een jaar de **Kip Weekend** alweer, maar er blijven toch drie series over: **Kip touring** 330, 390, 470 en 510 in verschillende traditionele indelingen.

**Kip de luxe** (nu met het woordje: *de* ertussen) met de 390 en 470 en tot slot:

**Kip grand de luxe** 470, 510, 530, 590 en 700.

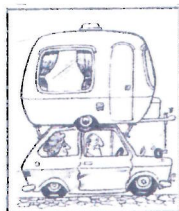
De eerste twee kippensoorten met één **oranje band** en de laatste met twee **oranje banden**.

Dit jaar ook weer fraaie folders en nu in vele talen: Nederlands, Frans, Duits, Zweeds, Noors en Fins.

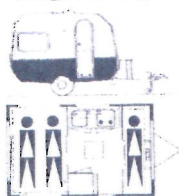


*Een nieuw Kip- embleem.*

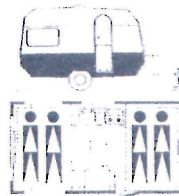
Voor **1979** dezelfde drie series als hierboven. Groot nieuws: de Kip familie wordt uitgebreid met een **Kip Regenboog**. Niet in alle kleuren van de regenboog, maar onderaan een strook donker bruin, daarboven licht bruin, dan beige en bovenaan wit. Prijzen: f7675, f8395 en f9450.



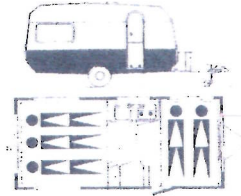
**KIP Regenboog 320**



**KIP Regenboog 380**



**KIP Regenboog 440**







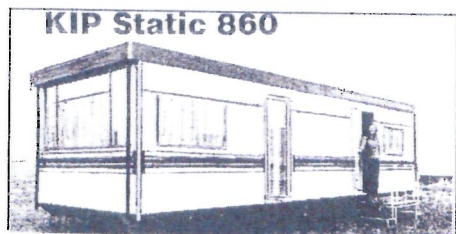
1979 levert nog meer nieuws op, want de Zweedse direktie van Cabby vindt het noodzakelijk voor het gehele concern een **vouwwagen** te bouwen. In Denemarken wordt al sedert jaren de zeer handige, makkelijk opzetbare Camplet gemaakt. Het patent van deze Zweedse wagen is nu verlopen. Een Engelse designer ontwerpt een licht handzaam kunststof wagentje. De binnen- en de buitenschaal van de kunststof worden aan elkaar bevestigd door er stukjes spons, doordrenkt met oplosmiddel, tussen te klemmen. Beide delen zitten weliswaar muurvast aan elkaar, maar pas later bleek dit geen succes. Kip kreeg dit wagentje te maken. Er zijn er 150 van gebouwd. Toen kwam het probleem van het oplosmiddel te voorschijn: de kunststof verouderde heel snel door de agressieve werking van het oplosmiddel.



*Kip Eurokamp*



*De voortent is er nog niet aangeritst.*



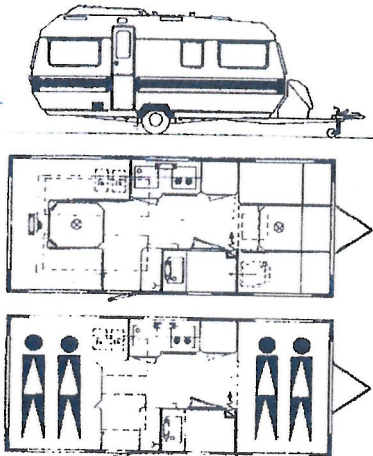
**KIP Static 860**

In deze jaren maakt men op verzoek een stacaravan. Deze mobiele woning levert men af met een kaal interieur of compleet ingericht met rondzit (voorkant), dinette, keukenhoek, centrale verwarming en achteraan, naast elkaar, twee slaapkamertjes met lits-jumeaux en stapelbedden.





**Profiel schets van de ideale caravan:  
de KIP Hy-Line KH 510 T**



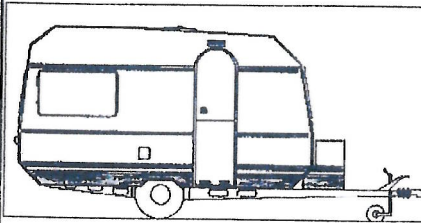
Opbouw lengte	503 cm
Totale lengte	662 cm
Interieur breedte	205 cm
Totale breedte	220 cm
Stahoogte	192 cm
Zitplaatsen	10
Slaapplaatsen	4
Ligvlak voor	134 x 205 cm
Ligvlak achter	140 x 205 cm
Eigen gewicht	880 kg
Max. toelaatbaar gew.	1150 kg
Laadvermogen	270 kg
Bandenmaat	radiaal 184 SR 14
Schokdempers	standaard

**Prijzen: Hy-Line met sky lights Fl. 21950,-  
Hy-Line zonder sky lights Fl. 19950,-**

Ongewijzigd zijn gebleven in modeljaar **1980** :  
Kip Regenboog, Kip Touring, Kip de Luxe en Grand de Luxe.

Volledig nieuw is de **Kip Hy-line: KH 510 T**  
(zie tekeningen hiernaast)

De naam "Hyline" in 1965 gebracht door de heer Kip komt terug. Deze 510 T (toilet) is een zeer dure en hoogwaardige caravan, maar het woord Hy (spr. Hai) heeft toch niets te maken met high, maar met het Engelse woord "hybride" Het is wel een kippensoort; een soort, dat men krijgt door kruising met andere kippen.



*Kip Campine 305*

Begin januari komt tot slot een geheel nieuwe Kip : **Kip Campine** in de lengtematen : **305, 340 en 370**. (zijwanden en disselkast onder : rode banden)

Deze Kip van 1980 lijkt weliswaar op de Regenboog Kippen, maar heeft al elf jaar de gebruikelijke geribbelde aluminium beplating niet meer ! Deze bekende ribbelplaten werden altijd met nieten vastgezet.

De Campine heeft zijwanden, die compleet met isolatiemateriaal onder hoge druk worden geperst in een enorme vacuüm-

pers. De vloer ondergaat dezelfde behandeling en de dakconstructie heeft een grote luchtpouw en 30 mm. glaswolisolatie. Deze zogenaamde **VACU-FORM sandwich panelen**, met hun grote hardheid, sterkte, hoge isolatiewaarde en minder gewicht, hebben de toekomst en het volgend jaar krijgen alle Kippen (op één type na) deze moderne bouwwijze !



*Kip de Luxe 390 1980 met de "Nederlandse" Volvo 343. Volvo nam in 1975 DAF over.*

Dit jaar worden de laatste Kippen gebouwd met het bekende aanzien : de gelijke voor- en achterkant. Dit heeft men ruim tien jaar volgehouden ! Dit kwam ook voor bij andere caravanmerken. De Kipwerklieden vertelden : "Als je de opbouw anders om op het chassis zet, ziet alles er hetzelfde uit, alleen de deur zit gelijk aan de goede kant voor Engeland. (volledigheidshalve: in Zweden, het andere land waar men aan de "verkeerde kant" reed, zijn ze al in 1960 aan de rechterkant gaan rijden). In 1980 blijft in Hoogeveen de verkoop achter bij de verwachtingen, bovendien gaat er nu geen geld naar het zuiden (Parijs), maar naar het noorden (Zweden). Een deel van de directie verdwijnt en o.a. Gerard Boonzaaijer komt in de interim directie.

**Jan Kip, die per 1 jan. 1966 geen bemoeienis meer heeft met de zaken bij Kip Hoogeveen, overlijdt in Zwolle op 27 maart 1980. Het succes, dat begon in 1981, heeft hij niet meer meegemaakt.**



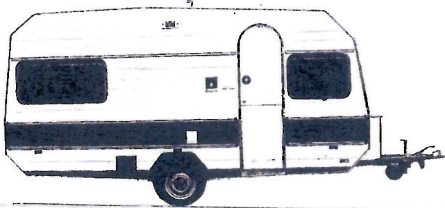
#### 4. KIP : Nederlands kapitaal ! Vanaf 1981 tot heden .

In **1981** kan men bij de Cabby-groep niet spreken van een netto winst en het ziet ernaar uit, dat de Zweden eenvoudigweg de vestiging in Hoogeveen willen sluiten. De Noord Nederlandse Ontwikkelings Maatschappij brengt redding. Het eindresultaat is, dat 2/3 deel Nederlands bezit wordt en Cabby neemt 1/3 deel. (in 1982 wordt het Zweedse deel overgenomen en wordt Kip in zijn geheel een Nederlands bedrijf)

Begin 1981 verwisselde de heer De Winkel zijn directiefunctie bij Nijverdal Ten Cate voor het direkterschap bij Kip.

Zijn aandacht gaat vooral uit naar kwaliteit, goede automatisering en aantrekkelijke moderne caravans, waarbij minder gelet zal worden op kwantiteit. Men gaat zich meer bewegen in de top van de markt, zoals al enige tijd geschiedt met de Kip Hyline.

Door een goede produktieplanning met zoveel mogelijk standaard componenten lukt het al dit jaar af te sluiten met een zeer bescheiden winst.



C 440

In het begin van dit modeljaar maakt men in Hoogeveen door invloed van Cabby nog **400 Cavaliers**, de laatste series met de geribbelde aluminium zijwanden

De Cavaliers hebben een brede bruine band en er zijn drie types : C 320, C380 en C 440. Regenbogen en campines zijn uit de productie



Meteen in het eerste jaar van algemeen directeur De Winkel komt er, in samenwerking met technisch directeur Boonzaaijer, een complete moderne serie van **Kip Touring, De Luxe** en **Grand de Luxe** .

Goed gestroomlijnd en zeer kenmerkend voor lange jaren. Een Kip herkent men op de weg van verre en ook later als er diverse wijzigingen komen

*Kip Touring 320, foto in 1995 ontvangen van fam. Davidse uit Goes.*

In **1982** gaat men door met bovengenoemde series.

Hieronder het paradepaardje van Kip: **Kip Hyline 520 TS** (Toilet en Skylights op het dak, twee stuks, dubbelwandig en met zonwering) Rood/bruine band rondom.

Maar wat staat ervoor !! Een inruiler van 1949 : een Kip 470..

Helaas gesloopt ! In die tijd was er nog niet zoveel belangstelling voor de oudjes ; de OCC bestond toen nog niet, die werd vier jaar later opgericht.



*Weer de sticker op de achterkant.*





**Boise Cascade**, die pas in 1968 een start heeft gemaakt in Hoogeveen en elders in Europa, wil de winstgevende divisie caravans verkopen om de resterende divisies van de multinational weer gezond te maken.

In de herfst van 1972, neemt een nog weer groter Amerikaans concern alles over.

Dit concern heet : **Bendix Corporation**.

Het Bendix-concern omvat evenals Boise Cascade, papierindustrie en prefab huizenbouw, maar heeft tevens o.a. toeleveringsbedrijven voor auto- en vliegtuigindustrie.

Bij medewerkers en dealers ontstaat ongerustheid over de voortgang in Hoogeveen. Dan blijkt, dat Bendix bij wil bouwen en veel meer personeel wil aannemen voor een nog grotere productie, waardoor voor modeljaar 1973 de eerder genoemde 10.000 caravans worden gehaald.

**Voorjaar 1973** wordt met zichtbaar genoegen de uitbreiding geopend door de Hoogeveense burgemeester J.H. de Goede en hij verklaart, dat 5 % van de Hoogeveense bevolking "leeft van Kip".

De Kip-fabriek heeft nu zijn grootste omvang. (In 1998 zijn niet alle hallen meer in gebruik, omdat o.a. zijwanden, meubelen en chassis kant en klaar worden aangeleverd. Eén grote hal wordt dan na verbouwing en inrichting gebruikt door Bomij Borent.)

**Eind 1973** geeft de grootste gebeurtenis in de geschiedenis van Kip en vele anderen.

Israël krijgt steun van Nederland en  
Nederland krijgt een olieboycot !

In de zomer van 1973 woedt er een oorlog tussen Israël en de omliggende Arabische landen. De West-Europese landen en vooral Nederland, betuigen steun aan Israël. De olielanden besluiten tot een olieboycot voor Europa en vinden, dat vooral Nederland extra moet boeten.

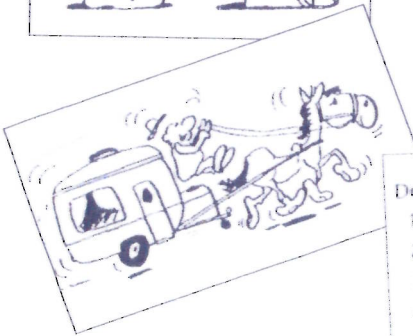
Onze regering ziet twee mogelijkheden : distributie of autoloze zondagen. De distributie laat men nog even wachten en dan is het vanaf 4 november tien zondagen stil op straat. Men neemt het sportief op in ons land, zeer velen gaan wandelen of fietsen en kinderen rolschaatsen en voetballen op de autowegen. Politie- en brandweerwagens en ook ambulances mogen zonder vergunning de weg op. Dat er nog wel olie beschikbaar blijft, is de verdienste van de oliemaatschappijen.

De laatste autoloze zondag is op 6 januari 1974 en de distributie heeft net geen doorgang gevonden



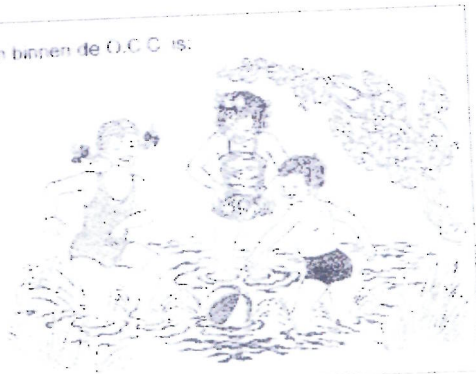
Toch treft de oliecrisis ons land hard. Na jaren van voorspoed komt er een einde aan de economische groei.

Kip komt als zovele andere in grote moeilijkheden. De markt blijkt deels verzadigd en deels terughoudend ten gevolge van de onzekere toekomst. De productie gaat de komende jaren terug naar ongeveer 2500 caravans en van de 500 werknemers blijven er nog maar 200. Het belangrijkste is dat men bij Kip wel kan blijven doorwerken. Dit geldt lang niet voor alle andere caravanmerken in Nederland. Vele kleine merken stoppen ermee, sommige al een paar jaar eerder, omdat ze niet konden investeren in een grotere productie zoals bij Kip.



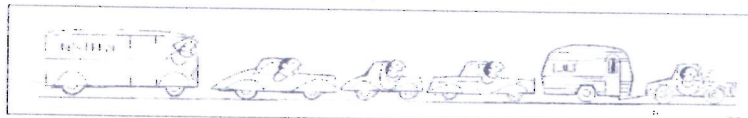
De top tien van caravanmerken binnen de O.C.C. is:

1. Mostard 89 stuks
2. Constructam 85 stuks
3. Otten 32 stuks
4. Kip 26 stuks
5. Erba 23 stuks
6. Brod 17 stuks
7. Levante 15 stuks
8. SMV 14 stuks
9. Sprite 12 stuks
- De Reu 12 stuks



In het begin van deze Kip-historie is vermeld, dat bij de oprichting van onze OCC de Kippen het meest zijn vertegenwoordigd, maar in de loop van de jaren is Kip ingehaald door meest veel duurdere merken en mogelijk krijgen kapitale caravans een goede stalling ! Uit de "Kampeerwagen" van 2002 heb ik de bovenstaande **top 10** gehaald en die ziet u op de volgende bladzijde.

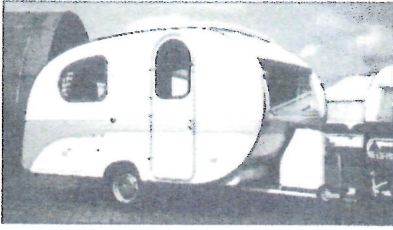
Uit het Kip-  
instructieboekje





**De top 10** uit het jaar 2002.

Van de caravans, die het meest voorkomen in de OCC, geef ik van elk één voorbeeld uit de zestiger jaren



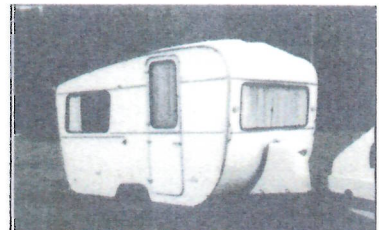
**1** Mostard Yvonne

Gebouwd van 1958 tot 1973



**2** Constructam

1958 tot 1988

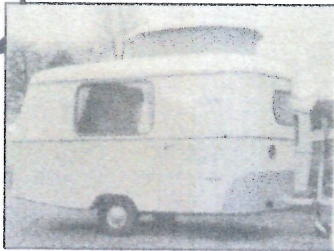


**3** Otten

1956 tot 1994



4



**5** Eriba

1957 tot ...



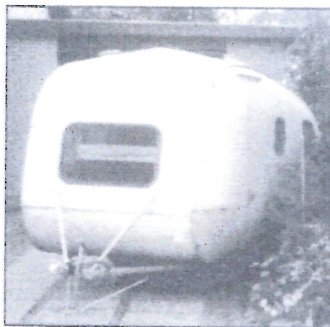
**6** Biod

1960 tot ...



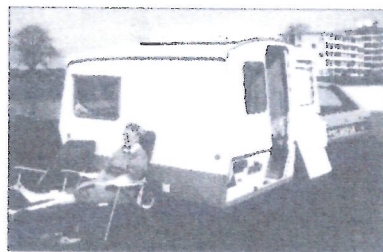
**7** Levante

1959 tot 1973,  
daarna Lander tot 1986



**8** SMV

1948 tot ...



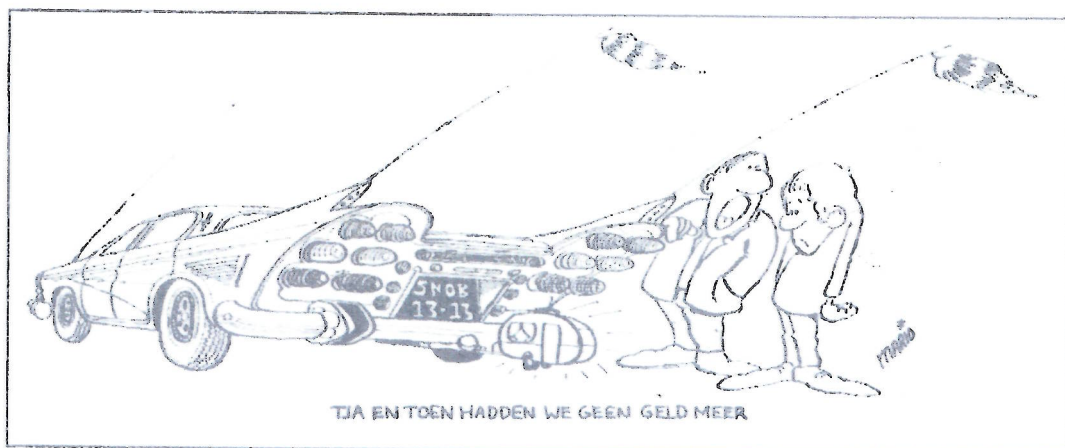
**9** Sprite

1949 tot ...



**10** De Reu

1954 tot 1987

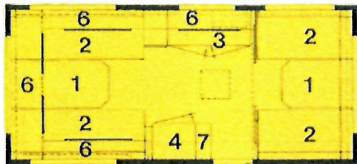




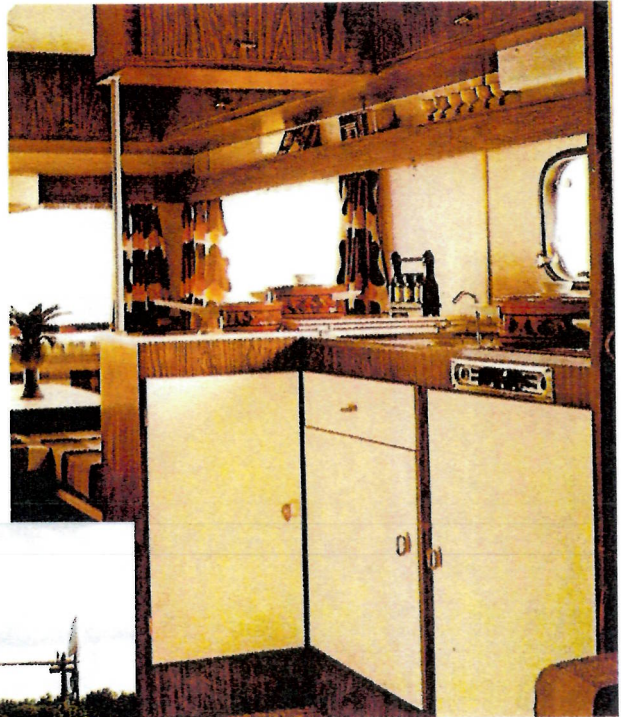
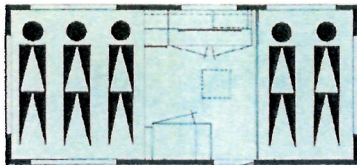


**Bendix Corporation** maakt , ondanks de 1500 caravans die nog op een klant wachten in de winter van '73 / '74 vanwege de crisis, voor het jaar **1974** de volgende series **Kip**: 400, 450, 500, 560, 765, en 885.

**Goldstream** : 300 (nieuw), 365, 430, 525, 680 en stacaravan 855 (opbouwlenge in cm.) Bendix vindt de caravanserie van Cavalier totaal overbodig, want ze zien er hetzelfde uit als de Kippen . (zie blz. 40)



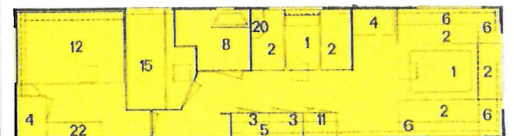
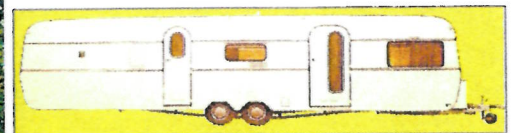
- 1 - tafel
- 2 - bank/bed
- 3 - keuken
- 4 - hangkast
- 6 - locker
- 7 - kapstok



**Kip 450** , driemaal een afbeelding. Het interieur is meestal van vrij donker hout met witte deurtjes .

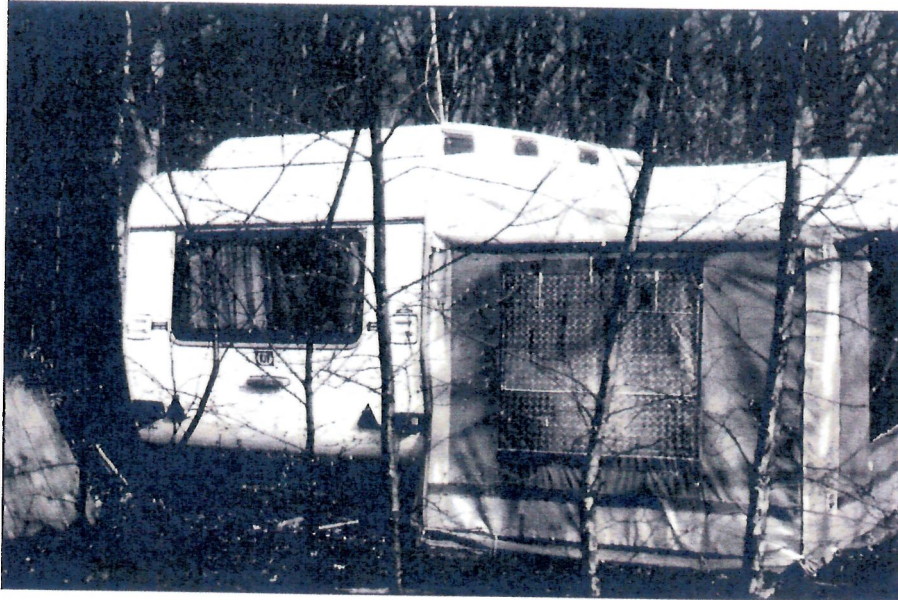
Hieronder de grootste Kip: **885**.

Linksonder de nieuwe **Goldstream 300** met Renault 6 .



Alle caravans uit Hoogeveen zijn nu geheel geïsoleerd en ook voorzien van dubbel glas.





*Nogmaals de Kip560 van de vorige bladzijde, die op verzoek een zogenaamd lantaarndak heeft gekregen. Deze Kip staat bij Giethoorn en daar ben ik langs gegaan, want volgens zeggen zou het de bekende Rivastella van 1959 zijn. De caravan leek erop vanwege het lantaarndak.*



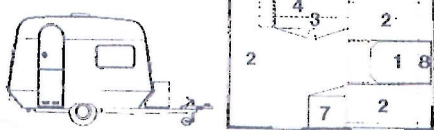
Fabrication: KIP KAMPEERWAGENS N.V.	
Type	K 450
No Serie	03 M 104500
P.T.A.C.	980
74, Rue du Commerce	
Importateur: DIGUE S.A.	PARIS XVe

*Op een camping bij Perpignan ontdekt Martin de Klark een Kip 450 van een Franse familie. Op het disselplaatje staat de importeur "Digue" vermeld. Veel Kippen heeft Digue, als onderdeel van Bendix, niet geïmporteerd. Digue maakt in Frankrijk ongeveer 15000 caravans per jaar.*

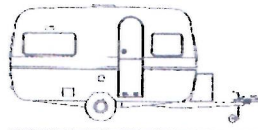
In **1975** bouwt men dezelfde modellen van Kip en Goldstream. Kip is veruit de grootste caravanbouwer van Nederland, maar de gevolgen van de oliecrisis zijn voor velen niet voorbij. De Duitse markt voor caravans stort zo goed als ineen en er komen na het seizoen te veel overjarige Kippen. Een probleem is ook, dat er te veel geld wegvloeit naar het hoofdkantoor van Bendix in Parijs.

In **1976** weer arbeidstijdverkortingen en in een dagblad verkondigt men, dat er nog mogelijkheden zijn voor een voortzetting en dat men zich niet op een zinkend schip bevindt. De caravans hebben nog steeds dezelfde vorm en het is nu het begin van de "roodbanders". De brochures worden uitgebreider. De modellen van Kip de K 310 (hetzelfde als de Goldstream 300 van de vorige bladzijde), 370, 390, 470 LB, 470 LK (K=koelkast), 470 T (T=toilet), 510 T, 700 worden met mooie foto en beschrijving vermeld en apart beschrijft men allerlei technische details: Kema gekeurd, 60 liter koelkast, neuswiel met breed oppervlak, sfeervolle verlichting, terugrijautomaat, enz. De Luxe wagens heten Kip KL 330, enz. De K serie is aanzienlijk goedkoper dan de KL serie. **Vergelijking:**  
 K 390 kost f7295 en KL 390: f9995, K 470 kost f7950 en KL 470: f11.195 !  
 De goedkope serie Goldstream wordt niet meer gemaakt.

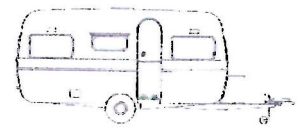
K 310



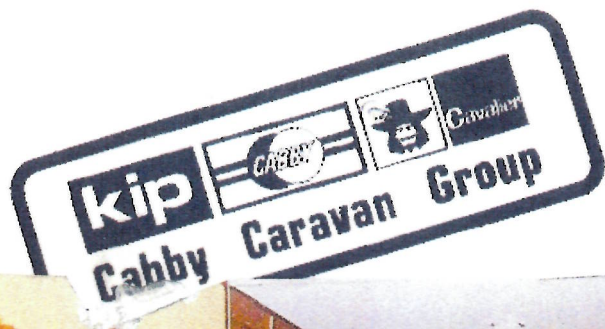
K 390



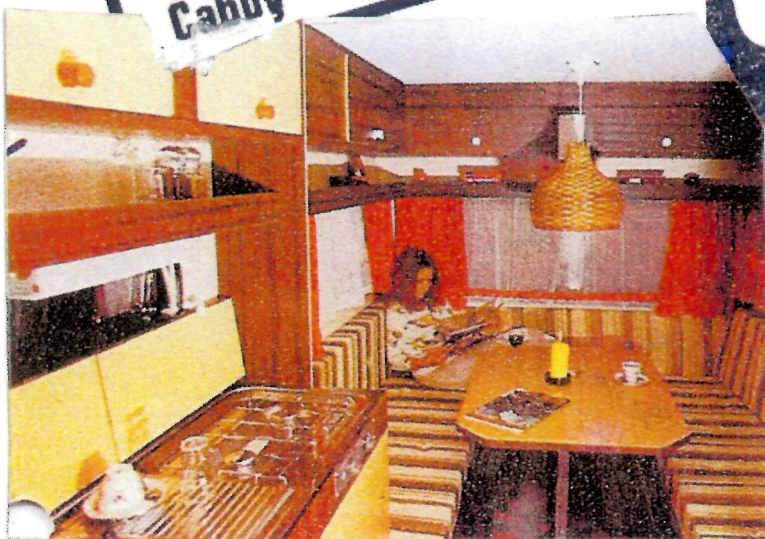
K 470 T







Kip Weekend 330 (oranje band)



Interieur Kip Tourist 510 T

Er komt begin **1977** weer een grote verandering. Na een veelbewogen periode van 4 ½ jaar komt Kip Hoogeveen los van Bendix, maar in plaats daarvan broedt de Kip nu onder de vleugels van de Zweedse "**CABBY**". Tot de Cabby-groep behoren: **Cabby, Kip en Cavalier.**

Kip is slechts een filiaal van het moederbedrijf Cabby en geen aparte B.V. Als Cabby failliet zou gaan, gaat Kip mee. Men verlangt er bij Kip echt naar om eens een Nederlands bedrijf te worden, maar dat is voorlopig nog niet te realiseren.

De goedkope Kippen heten nu **Kip Tourist** (met één rode band) en de duurdere **Kip luxe** met twee rode banden. Verschil moet er zijn! Alleen het kleintje van 310 van vorig jaar is er niet meer. Daarvoor in de plaats komt een (goedkope) serie: **Kip Weekend**, alleen de **330** (zie foto boven) en **390**, respectievelijk voor f6750 en f7495. Dus zeer concurrerend, maar wel met enkel glas en geen disselkast: slechts een eenvoudige gasflesklem op de dissel! Herkenbaar aan een **oranje band**. Oranje is zeer populair, ook de kussens en vooral de gordijnen moeten voor veel kopers deze moderne en vrolijke kleur hebben. Verder is het interieur enkele jaren héél somber, men heeft liever geen beuken- of eikenhout, maar het donkere palissander.



In **1978** verdwijnt na een jaar de **Kip Weekend** alweer, maar er blijven toch drie series over: **Kip touring** 330, 390, 470 en 510 in verschillende traditionele indelingen.

**Kip de luxe** (nu met het woordje: *de* ertussen) met de 390 en 470 en tot slot:

**Kip grand de luxe** 470, 510, 530, 590 en 700.

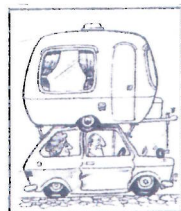
De eerste twee kippensoorten met één **oranje band** en de laatste met twee **oranje banden**.

Dit jaar ook weer fraaie folders en nu in vele talen: Nederlands, Frans, Duits, Zweeds, Noors en Fins.

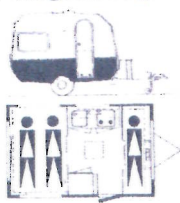


Een nieuw Kip- embleem.

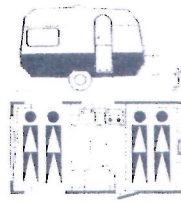
Voor **1979** dezelfde drie series als hierboven. Groot nieuws: de Kip familie wordt uitgebreid met een **Kip Regenboog**. Niet in alle kleuren van de regenboog, maar onderaan een strook donker bruin, daarboven licht bruin, dan beige en bovenaan wit. Prijzen: f7675, f8395 en f9450.



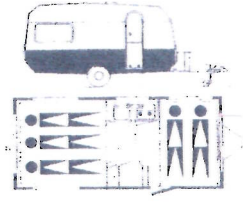
**KIP Regenboog 320**



**KIP Regenboog 380**



**KIP Regenboog 440**







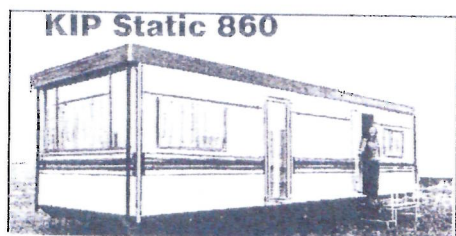
1979 levert nog meer nieuws op, want de Zweedse direktie van Cabby vindt het noodzakelijk voor het gehele concern een vouwwagen te bouwen. In Denemarken wordt al sedert jaren de zeer handige, makkelijk opzetbare Camplet gemaakt. Het patent van deze Zweedse wagen is nu verlopen. Een Engelse designer ontwerpt een licht handzaam kunststof wagentje. De binnen- en de buitenschaal van de kunststof worden aan elkaar bevestigd door er stukjes spons, doordrenkt met oplosmiddel, tussen te klemmen. Beide delen zitten weliswaar muurvast aan elkaar, maar pas later bleek dit geen succes. Kip kreeg dit wagentje te maken. Er zijn er 150 van gebouwd. Toen kwam het probleem van het oplosmiddel te voorschijn: de kunststof verouderde heel snel door de agressieve werking van het oplosmiddel.



*Kip Eurokamp*



*De voortent is er nog niet aangeritst.*



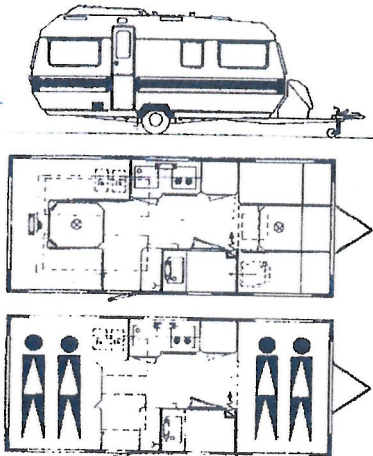
**KIP Static 860**

In deze jaren maakt men op verzoek een stacaravan. Deze mobiele woning levert men af met een kaal interieur of compleet ingericht met rondzit (voorkant), dinette, keukenhoek, centrale verwarming en achteraan, naast elkaar, twee slaapkamertjes met lits-jumeaux en stapelbedden.





**Profiel schets van de ideale caravan:  
de KIP Hy-Line KH 510 T**



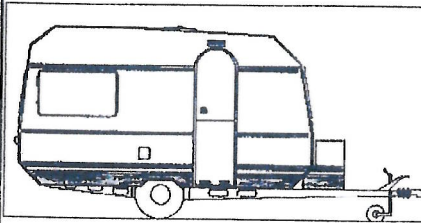
Opbouw lengte	503 cm
Totale lengte	662 cm
Interieur breedte	205 cm
Totale breedte	220 cm
Stahoogte	192 cm
Zitplaatsen	10
Slaapplaatsen	4
Ligvlak voor	134 x 205 cm
Ligvlak achter	140 x 205 cm
Eigen gewicht	880 kg
Max. toelaatbaar gew.	1150 kg
Laadvermogen	270 kg
Bandenmaat	radiaal 184 SR 14
Schokdempers	standaard

**Prijzen: Hy-Line met sky lights Fl. 21950,-  
Hy-Line zonder sky lights Fl. 19950,-**

Ongewijzigd zijn gebleven in modeljaar **1980** :  
Kip Regenboog, Kip Touring, Kip de Luxe en Grand de Luxe.

Volledig nieuw is de **Kip Hy-line: KH 510 T**  
(zie tekeningen hiernaast)

De naam "Hyline" in 1965 gebracht door de heer Kip komt terug. Deze 510 T (toilet) is een zeer dure en hoogwaardige caravan, maar het woord Hy (spr. Hai) heeft toch niets te maken met high, maar met het Engelse woord "hybride" Het is wel een kippensoort; een soort, dat men krijgt door kruising met andere kippen.



*Kip Campine 305*

Begin januari komt tot slot een geheel nieuwe Kip : **Kip Campine** in de lengtematen : **305, 340 en 370**. (zijwanden en disselkast onder : rode banden)

Deze Kip van 1980 lijkt weliswaar op de Regenboog Kippen, maar heeft al elf jaar de gebruikelijke geribbelde aluminium beplating niet meer ! Deze bekende ribbelplaten werden altijd met nieten vastgezet.

De Campine heeft zijwanden, die compleet met isolatiemateriaal onder hoge druk worden geperst in een enorme vacuüm-

pers. De vloer ondergaat dezelfde behandeling en de dakconstructie heeft een grote luchtsponw en 30 mm. glaswolisolatie. Deze zogenaamde **VACU-FORM sandwich panelen**, met hun grote hardheid, sterkte, hoge isolatiewaarde en minder gewicht, hebben de toekomst en het volgend jaar krijgen alle Kippen (op één type na) deze moderne bouwwijze !



*Kip de Luxe 390 1980 met de "Nederlandse" Volvo 343. Volvo nam in 1975 DAF over.*

Dit jaar worden de laatste Kippen gebouwd met het bekende aanzien : de gelijke voor- en achterkant. Dit heeft men ruim tien jaar volgehouden ! Dit kwam ook voor bij andere caravanmerken. De Kipwerklieden vertelden : "Als je de opbouw anders om op het chassis zet, ziet alles er hetzelfde uit, alleen de deur zit gelijk aan de goede kant voor Engeland. (volledigheidshalve: in Zweden, het andere land waar men aan de "verkeerde kant" reed, zijn ze al in 1960 aan de rechterkant gaan rijden). In 1980 blijft in Hoogeveen de verkoop achter bij de verwachtingen, bovendien gaat er nu geen geld naar het zuiden (Parijs), maar naar het noorden (Zweden). Een deel van de directie verdwijnt en o.a. Gerard Boonzaaijer komt in de interim directie.

**Jan Kip, die per 1 jan. 1966 geen bemoeienis meer heeft met de zaken bij Kip Hoogeveen, overlijdt in Zwolle op 27 maart 1980. Het succes, dat begon in 1981, heeft hij niet meer meegemaakt.**



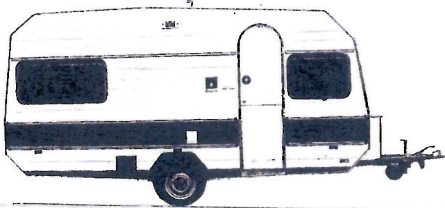
#### 4. KIP : Nederlands kapitaal ! Vanaf 1981 tot heden .

In **1981** kan men bij de Cabby-groep niet spreken van een netto winst en het ziet ernaar uit, dat de Zweden eenvoudigweg de vestiging in Hoogeveen willen sluiten. De Noord Nederlandse Ontwikkelings Maatschappij brengt redding. Het eindresultaat is, dat 2/3 deel Nederlands bezit wordt en Cabby neemt 1/3 deel. (in 1982 wordt het Zweedse deel overgenomen en wordt Kip in zijn geheel een Nederlands bedrijf)

Begin 1981 verwisselde de heer De Winkel zijn direktiefunctie bij Nijverdal Ten Cate voor het direktieerschap bij Kip.

Zijn aandacht gaat vooral uit naar kwaliteit, goede automatisering en aantrekkelijke moderne caravans, waarbij minder gelet zal worden op kwantiteit. Men gaat zich meer bewegen in de top van de markt, zoals al enige tijd geschiedt met de Kip Hyline.

Door een goede produktieplanning met zoveel mogelijk standaard componenten lukt het al dit jaar af te sluiten met een zeer bescheiden winst.



C 440

In het begin van dit modeljaar maakt men in Hoogeveen door invloed van Cabby nog **400 Cavaliers**, de laatste series met de geribbelde aluminium zijwanden

De Cavaliers hebben een brede bruine band en er zijn drie types : C 320, C380 en C 440. Regenbogen en campines zijn uit de produktie



Meteen in het eerste jaar van algemeen direktie De Winkel komt er, in samenwerking met technisch direktie Boonzaaijer, een complete moderne serie van **Kip Touring**, **De Luxe** en **Grand de Luxe** .

Goed gestroomlijnd en zeer kenmerkend voor lange jaren. Een Kip herkent men op de weg van verre en ook later als er diverse wijzigingen komen

*Kip Touring 320, foto in 1995 ontvangen van fam. Davidse uit Goes.*

In **1982** gaat men door met bovengenoemde series.

Hieronder het paradepaardje van Kip: **Kip Hyline 520 TS** (Toilet en Skylights op het dak, twee stuks, dubbelwandig en met zonwering) Rood/bruine band rondom.

Maar wat staat ervoor !! Een inruiler van 1949 : een Kip 470..

Helaas gesloopt ! In die tijd was er nog niet zoveel belangstelling voor de oudjes ; de OCC bestond toen nog niet, die werd vier jaar later opgericht.



*Weer de sticker op de achterkant.*







Na de Kuikens van Jan Kip in 1954, 1962 en 1965 komen er in 1982 weer kleine caravannetjes op de markt. De naam is nu : **Kip Kompakt** . Het is wel een primeur! Geen aparte disselkast voor de gasflessen, zodat een mooie stroomlijn ontstaat. Een Kip voor twee personen of voor een gezin met kinderen als de bijbehorende achtertent wordt opgezet. De keuken is verplaatsbaar naar de tentzijde. De nieuwe Kompakt is meteen zo populair, dat er in het eerste jaar maar liefst 600 worden afgeleverd. De prijs komt op f9750.--

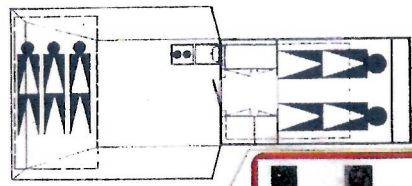


### DE KOMPACT IN 'T KORT

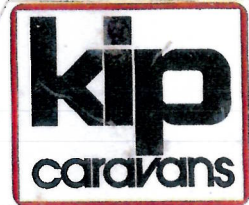
Opbouw lengte : 330	Binnenhoogte : 150/187
Totale lengte : 447	Totale hoogte : 190
Totale breedte : 182	Eigen gewicht : 390 kg.
Binnenbreedte : 170	Max. toelaatbaar gewicht : 600 kg.
	Bedmaat : 195 x 170
	Breedte zitbank : 60
	Lengte zitbank : 195 (in cm)



KIP Caravans B.V., A.G. Bellstraat 4.  
7903 AD Hoogeveen. Tel. 05280-64741



Nieuw Kiplogo



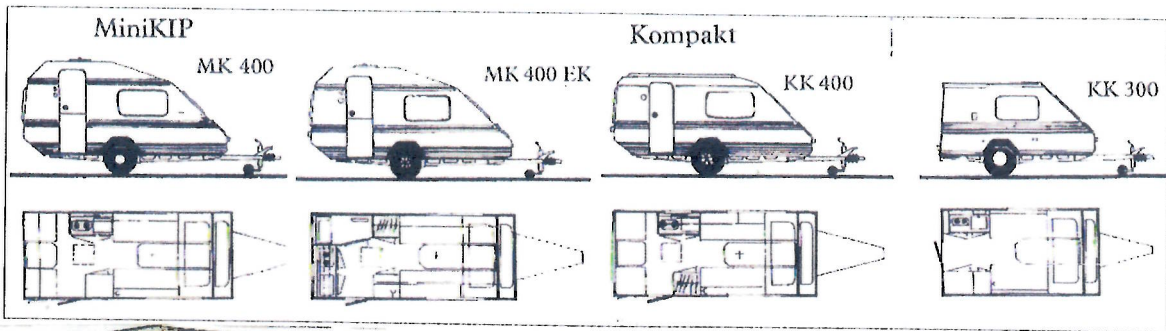
In **1983** wordt het beleid weer volledig in Hoogeveen bepaald. Geen verandering bij de grote Kippen, maar door het succes van de kleintjes komt er nog een type bij ! Dat is de **Minikip**. Deze heeft een vast dak, is een meter langer dan de Kompakt en komt ongeveer op f10500. Door de

compacte bouw is het gewicht laag, de weerstand miniem en speciaal geschikt voor kleine auto's en kleine gezinnen. Interieur : licht hout, eindkeuken en toiletruimte.

**MiniKip MK400 met Fiat Ritmo.**







*Kompakt KK 400*

**1984** is een wonderlijk jaar. Hoe is het mogelijk, dat er in één jaar zoveel op de markt komt. Men geeft een grote "Kip caravan courant" uit van wel twaalf pagina's.

Hierboven ziet U, dat de Minikip verschijnt in twee indelingen: de MK 400 met traditionele indeling en de MK 400 EK, dus met een eindkeuken. Er komt dan tevens de mogelijkheid voor inbouw van een toilet - ruimte in de toch zeer smalle wagen (breedte 181 cm) Nieuw is de KK 400 met het hefdak, die zeer populair wordt.



*Kompakt KK 300, "uitklapkip", alleen dit jaar, weinig van gemaakt. Wel een handige Kip, want men heeft er snel twee slaapplaatsen bij.*



*Nieuw: Kip Greyline KG 34 (34 : een nieuwe typeaanduiding. 34 bet. binnenlengte op tafelhoogte 34 dm. of te wel 340 cm)*

Na de succesvolle introductie van de Kompakt en de Mini zet Kip de wijzigingen met de vormgeving door met de grote Kippen. Windtunnelproeven in samenwerking met de Technische Hogeschool in Twente leiden tot een verdergaande stroomlijning. Disselbakken worden geïntegreerd in de totale vormgeving, zoals ook al met succes is gebeurd met de MK en de KK. De luchtweerstand blijkt 30 % minder te zijn.

Kip de Luxe en de Kip Touring blijven met de bruine strepen nog in productie, een foto zag U op blz 48. Nieuw ontwikkeld, met een prachtige, kenmerkende styling zijn de :

**Kip Grey-line en de Kip Hy-line.**

De Grey-line geeft wel acht varianten : KG 34 (zie de foto hierboven), KG 34 EK, KG 40 RZ (rondzit), KG 40 EK, KG 42 LB, KG 42 T, KG 45 T en KG 55 TLB (T bet. hier tandem)  
De Hy-line komt alleen met KH 40 EK en KH 50 TS (foto op de volgende blz.)







*Kip Hy-Line KH 50 TS ( f 27.730) voor de schaapskooi in Ruinen.*

*U ziet aan de voorkant de afgeronde hoeken, die de Kip een enorme goede stroomlijn geeft.*

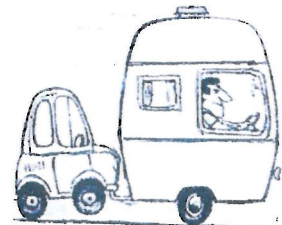
In Hoogeveen begint dit jaar ook nog de bouw van campers. Men gebruikt hiervoor de Japanse Mitsubishi. Een onverwoestbare wagen, die ook andere camperbouwers wel gebruiken. Het is heel



slim, dat Kip de Kompakt met hefdak gebruikt vanwege de luchtweerstand. Tevens minder windgevoelig, omdat de camper vrij smal is. Kip heet in het Japans : Niwatorie.

**KIP CARAVANS**  
 LICHT, STERK EN STABIEL  
*Logo voor de komende jaren*

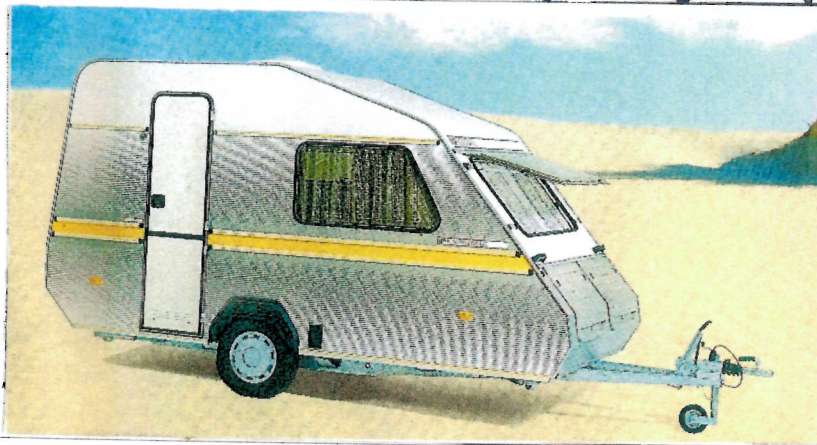
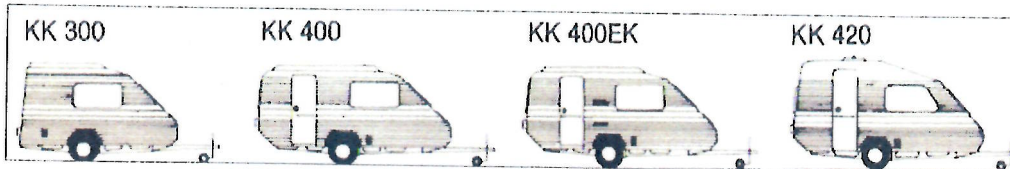
*Kip  
 Niwa-  
 torie*



*Kip Touring KT 330*

Alle Kompakts hebben in **1985** een fijn grijs streepjesdessin en een brede gele band. Weinig veranderingen bij de Grey-Line en de Hy-Line. De Kip Touring van 1981 doet nog één jaar mee en is rondom niet meer bruin gestreept, maar heeft een grijze band. Deze Kip valt een beetje uit de toon in de familie, want hij heeft als laatste een aparte disselbak.





*Nieuw: Kip kompakt 420, vast dak, heette eerst Minikip*

**1986** is een goed Kip-jaar, de produktie loopt verder op naar bijna 2300 stuks. Nieuw is de **Kompakt 420** met vast dak, 20 cm. langer dan de Minikip van 1983, waar het eigenlijk de opvolger van is. De voorkant van de nieuwe is veel minder stijl oplopend. Toen in 1983 de Kip voor het eerst te zien was op de caravan-RAI kwam er nogal wat kritiek vanwege het bijzonder lage en schuine raam als je in de Kip zat: "Veel te laag, want je stoot je hoofd aan dat raam als je op de bank zit!"

Er konden in die oude minikip met gemak zes volwassenen op de banken plaatsnemen en men moest genoeg nemen met het feit, dat er alleen pal onder het raam een kleuter kon zitten.

De meningen zullen wel zeer verschillend zijn, maar apart was de Minikip van '83 (zie blz. 49) zeker. De KK 300 van '82 wordt nog steeds gebouwd en vaak hoor je zeggen: "Laatst nog een heel leuk klein Kipje gezien met een achterdeurtje!"

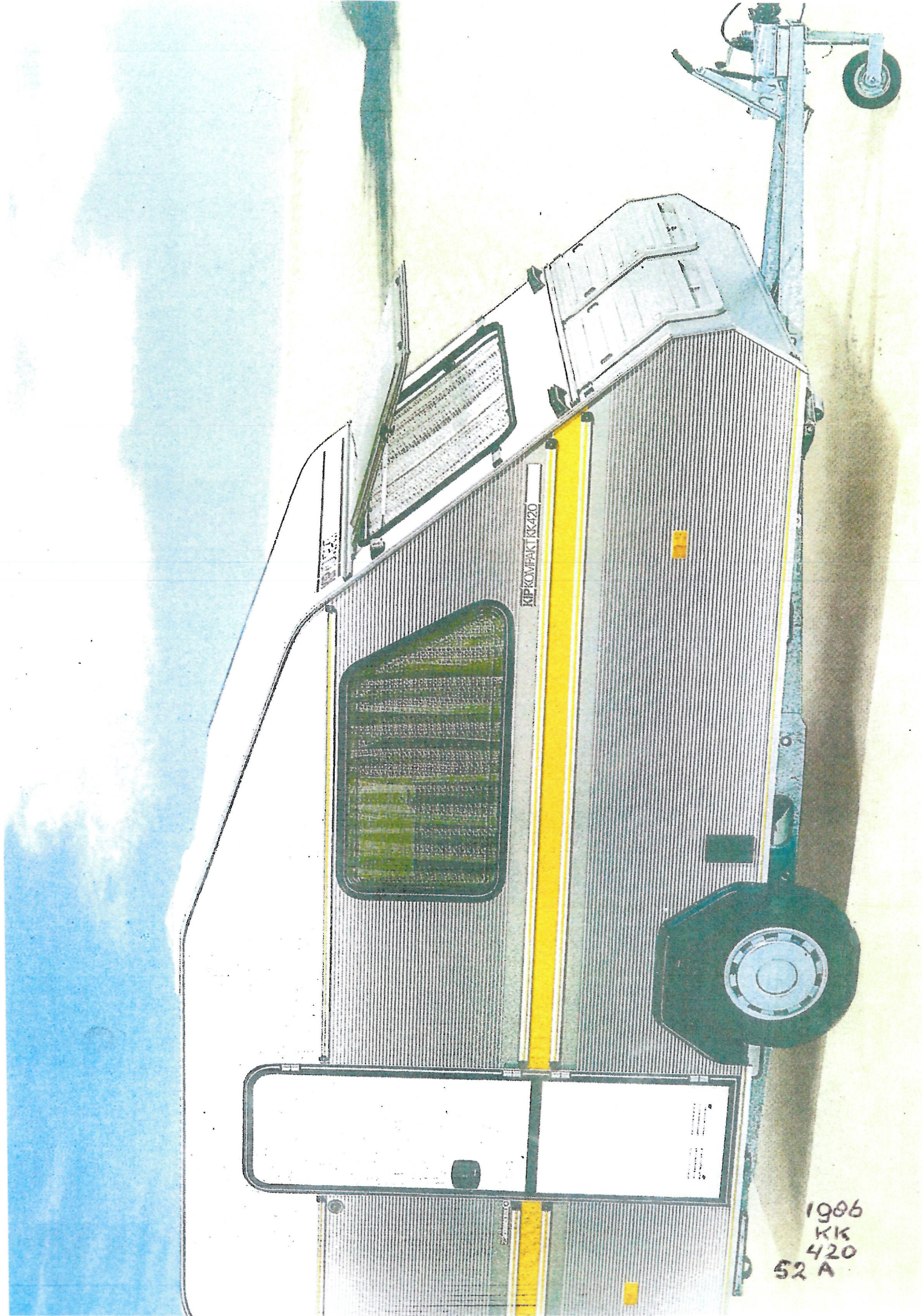
De Grey-line krijgt dezelfde afgeronde voorkant als de Hy-line. De caravan zonder gestroomlijnde voorkant heet nu **Kip de luxe**.

<b>Kip Kompakt</b>	
KK 300	10.450
KK 400	12.450
KK 400 EK	12.650
KK 420	12.450
<b>Kip de Luxe</b>	
KL 34	14.550
KL 34 EK	14.950
KL 40	15.950
KL 40 T	16.550
KL 40 EK	16.550
KL 42 T	16.950
<b>Kip Grey-Line</b>	
KG 40 RZ	18.550
KG 40 EK	18.550
KG 42 T	18.950
KG 48 T	20.550
KG 60 TLB***	30.350
KG 65 TLB***	32.000
<b>Kip Hy-Line</b>	
KH 40 EK	23.650
KH 48 T	28.650



*Op een camping in Noorwegen bij de plaats Lom zag ik deze enorm grote Kip Grey-line KG 85 TLB van '86. Naar de Scandinavische landen worden veel Kippen geëxporteerd.*

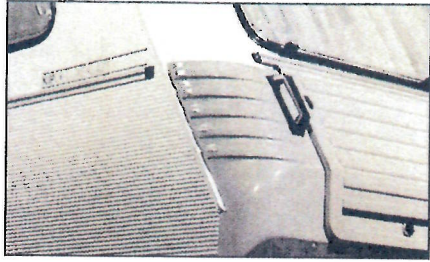




KIP KOMPAKT KK420

1906  
KK  
420  
52 A





*De vijf richels op de ronde hoeken, die een mooi aanzien geven aan vele Kippen. Die richels werken natuurlijk niet mee aan de stroomlijn, maar dat beetje verschil is van minder belang*



*Kip KG 40 EK voor ons huis.*

In **1987** hebben ook de Kip de Luxe modellen de karakteristieke afronding aan de voorkant. Nieuw is nu een camper met het voorfront van de Fiat Ducato; geen grote windhapper met twee slaapplekken boven de cabine, maar alleen een grote bergruimte. Met een treinzitje achter de bestuurdersstoel en een zithoek achterin komt men bij Kip toch op vier slaapplekken.

Ook dit is een Kip, die goed is geïsoleerd; belangrijk is, dat het woongedeelte is afgescheiden door middel van een vouw wand van het woongedeelte! In het woongedeelte komt zodoende geen koude lucht vanuit de cabine met zijn (verplichte) enkelglas ramen. De prijs van deze camper is het dubbele van de vroegere Mitsubishi dus ongeveer f 80.000.--



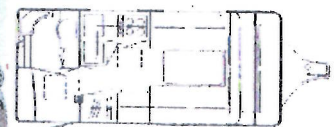
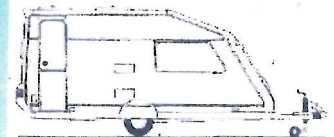
*Fiat Ducato van Kip*



Vernieuwingen en toevoegingen gaan ook in **1988** gewoon door: aardlekschakelaar, warmwaterboiler, TRUMA-kachel of Primus-kachel, zonnepaneel, fietsendrager, enz.

**1989** geeft weer allerlei nieuws. Alle interieurs levert Kip in hout, grijs of wit, dat al mogelijk was met de Hy-line in 1985. De Kompakt KK 420 wordt geschrapt; de KK 420 EK blijft in productie. De naam Touring komt weer terug als een aktiemodel op de caravan-RAI vanaf f 14000.- met de typen KT (Touring) 35 en de KT 40.

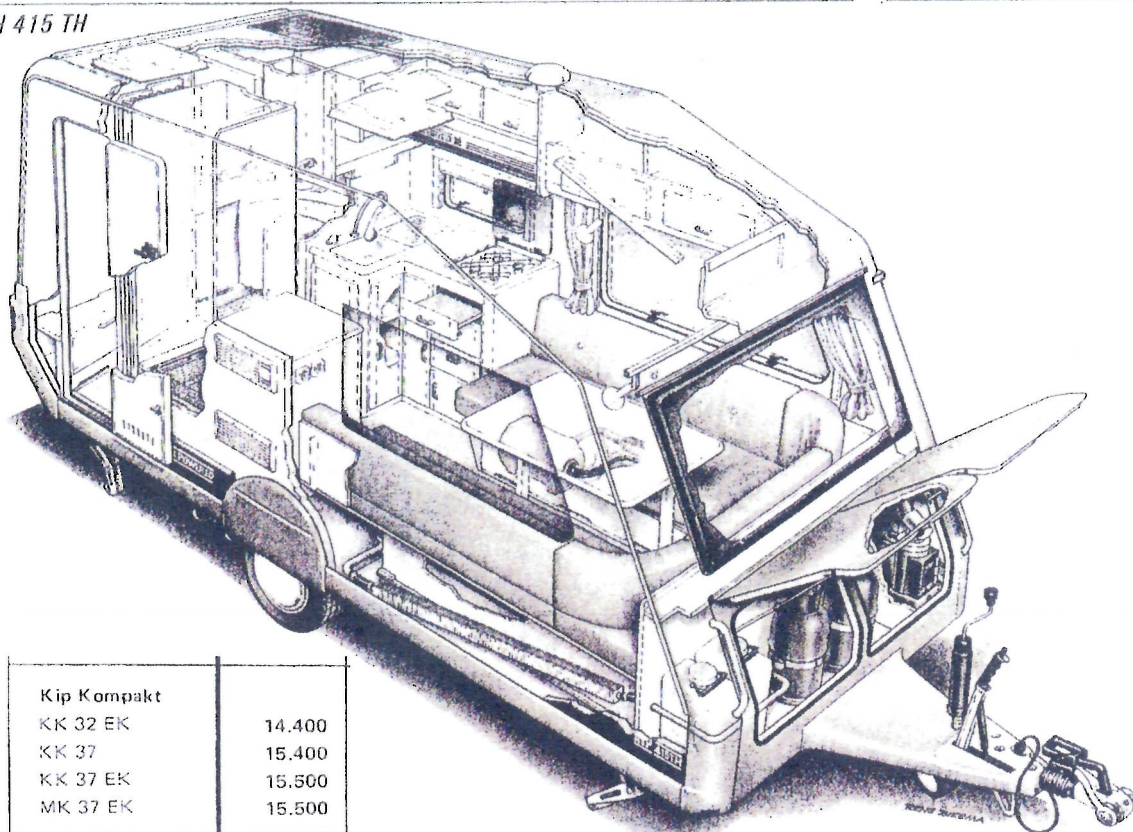
Hét grote nieuws op de caravan-Rai is de onthulling van een compleet **nieuwe Hy-line**. Hét is een totaal andere creatie met een geheel grijze voorkant en afrondingen tot bovenin. Zijkant onder een grijze band en net daarboven een rode band. Het interieur is nog het meest verrassende: vanwege een prijsvraag van de ANWB in de "Kampeerkampioen" komt een lezer met het idee een ingang te maken met halletje, kapstok, schoenenrek, laarzenbak en WC, net als thuis. Kip is de enige fabrikant, die dit idee overneemt. Men bouwt een paar jaar de **KH 415 TH** (toilet, hal) voor ong. f 35.000 Niet goedkoop, maar men heeft er alle jaren door heel veel bekijks mee.



**KH 415 TH**



KH 415 TH



<b>Kip Kompakt</b>	
KK 32 EK	14.400
KK 37	15.400
KK 37 EK	15.500
MK 37 EK	15.500
<b>Kip de Luxe</b>	
KL 35	18.725
KL 35 EK	18.975
KL 40 T	20.700
<b>Kip Grey-Line</b>	
KG 40 EK	23.875
KG 42 T	24.750
KG 42 TRZ	24.850
KG 42 TTZ	24.850
KG 45 TLB	25.800
KG 45 T	25.000
KG 48 T	26.925
KG 48 TS	26.925
KG 48 TLBS	26.925
KG 48 TRZ	27.450
KG 60 TLB***	39.225
<b>Kip Hy-line</b>	
KH 42 TH	37.200
KH 50 TLB	42.500
<b>Kip Camper</b>	
KC 41 X	81.550

In de KH 415 TH bevindt zich een L-vormige keuken om ruimte te winnen

Hiernaast ziet U de gehele prijslijst van **1990**. U vindt op deze lijst na acht jaar de kleine 300 met het achterdeurtje niet meer terug. Ik kom dit "kuiken" weinig meer tegen. Mogelijk is het goedkope wagentje minder in een stalling geweest dan b.v. een Hy-line. Achter een Amazone, katterug, kever, Dauphine, etc. is het kleintje oud genoeg om mee op stap te gaan voor een oldtimer weekend!

Eigenlijk komt de 300 terug als **KK 32 EK** (nogmaals: lengte op tafelhoogte **32 dm** of te wel **320 cm**) Dus nu 20 cm langer, maar met een zijdeurtje!

Hiernaast: de onderste Kompakt heet **MK 37 EK**. Hiermee komt toch na vijf jaar de naam Minikip weer een beetje te voorschijn.

Kip de Luxe heeft slechts drie typen; er is meer vraag naar de Grey-line.

Hiernaast ziet U, dat er maar liefst elf variaties zijn voor de Grey-line. Dat is een record.

De Hy-line 50 TLB is niet voorzien van een halletje, maar heeft gewoon een traditionele indeling: zitje achter, keukenblok ongeveer boven de wielen en voor een rondzit. De buitenkant is wel gelijk!



Zeer opvallend nieuws: een "Limited Edition" van een KL 35 in een spierwitte uitvoering. Uiteraard met wit interieur en voorzien van vele extra's: speciaal neuswiel van ALKO, zonnepaneel, alle ramen openslaand, combi-rollo's, enz.

Deze **White Diamond** kost ong. f20.000

De White Diamond van 1990





### Aerodynamica KIP caravans

Inmiddels is er door de Kampeer- en Caravan Kampioen van de ANWB een onderzoek gepleegd naar de luchtweerstand van een tiental caravans van verschillende merken.

De beste caravan ziet er natuurlijk uit als een schoendoos en de beste op de weg ziet er uit als een druppel !

Elke caravanfabrikant is van mening, dat zijn vorm de meest ideale is. Het was voor de onderzoekers geen verrassing, dat de KIP Grey-Line 40 EK, die beschikbaar was gesteld, veruit als beste naar voren kwam. ANWB: "door de schuine voorkant en vooral ook door de afrondingen is de Kip het meest gestroomlijnd." Het rijden met de Kip ging nog net in de vierde versnelling, met een ander (Duits) merk met de vrij steile voorkant moest men terugschakelen naar de derde versnelling. Acceleratie bij Kip is beter en het brandstofverbruik is 10 % lager.

Hierna hebben bij Europa's grootste windtunnel bij Emmeloord tevens metingen plaatsgevonden voor de al eerder genoemde nieuwste vorm van de Hy-Line. Resultaat: de laagst gemeten luchtweerstand !!!



*Kip Ecu-line KE 38 TTZ met de Volvo 460*

Kip gaat het in **1991** weer proberen in de lagere prijsklasse. Een compleet nieuwe **Ecu-line** vanaf f 15.650. De types zijn : KE 33, 33 EK, 38, 38 T en 38 TTZ (toilet, treinzit)  
Let wel: deze wagens hebben geen afgeronde hoeken aan de voorkant.

Van de bestaande series komt er weer een prachtige **nieuwe Hy-line** : wit, veel grijs en een helder rode band aan de onderkant Dit laatste eventueel te spuiten in de kleur van de auto, tenzij je in een grijze muis rondrijdt.

De afronding aan de voorkant is niet doorgetrokken tot ver bovenin, zoals bij de Hy-Line van de afgelopen twee jaar.





**KIP CARAVANS**  
Voorsprong in techniek en comfort

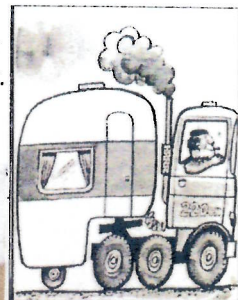


Voor **1992** het volgende:

Op de Kompakts is de brede gele band verdwenen (was vanaf 1985) Alle Kippen, ook de Hy-Line nu zilvergrijs. Kip komt als eerste fabrikant met een Kema-keur op alle caravans. Op elke caravan voortaan een 13-polige stekker van MULTICON. Kip kiest voor een zwaarder chassis, bredere velgen en banden.

De Fiat Ducato Camper wordt na vier jaar niet meer gemaakt.

*Kip MK 37 EK*



*De Kip Hy-Line HL 49 TS met een skideur, in een folder noemt men dit een "all-seasondeur", omdat men er ook natte paraplu's, schoenen en laarzen in kan plaatsen*

Kip brengt in **1993** het aantal modellen terug van 30 naar 24 en men heeft nu de **Family-Line** (zie foto hieronder)



*Kip Family-Line, het gaat hiermee zeer voorspoedig, want men weet er vijftig te verkopen.*





*De Kip RCU-Line KE 42 T heeft een plattere en wat elegantere disselklep en binnen een fraaie wasruimte en andere (grotere) bovenkasten.*

De productie schommelt in **1994** en de komende jaren rond de 1400 stuks.

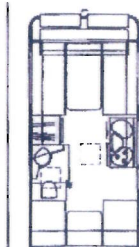
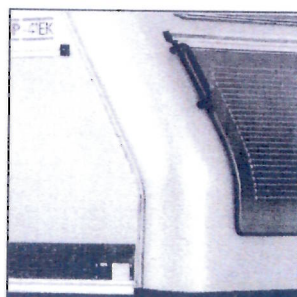
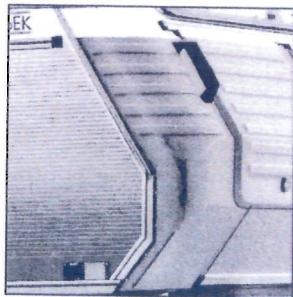
Sedert de verzelfstandiging in 1981 en '82 blijft de financiering zeer moeilijk en door dure leningen bij de bank drukt dit het rendement bij Kip Hoogeveen.

De investeerdersgroep **H2** (de heren Van der Hoeven en Hollander), neemt Kip over.

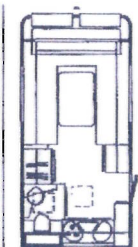
Al eerder had H2 in België **Chateau** overgenomen en dat geeft beide caravanproducenten voordelen, bijvoorbeeld wat betreft inkoop, productie, etc.



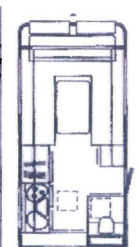
*Kip Grey-Line 55 tandemmasser, die in Noorwegen en Zweden nog zeer geliefd is.*



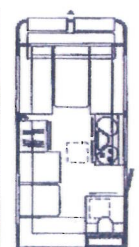
**KS 41T**



**KS 41EK**



**KS 41EKL**



**KS 41TTZ**

*Alle grote Kippen '95 geen ribbels, maar gladde afronding. Vier typen Kip Sun-Line KS 41 en dezelfde prijs: f 21.900*



In **1995** komt het einde van de kleinste Kompakt : KK 32 EK . De Kompakttypen: KK 37, KK 37 EK en MK 37 EK blijven.

De Ecu-line en de Kip de Luxe worden beide vervangen door een nieuwe serie :

**Sun-line** met de maten :

**36, 41, 44 en 47.** De indelingen van de 41 ziet U hierboven . Heel merkwaardig bij de nieuwe Sun-line: de achterkant staat recht, dus precies haaks op de onderkant !

*Hier poets ik de Kip Sunline KS 41 EKL. Nieuwe indeling: eind keuken in de lengte.*



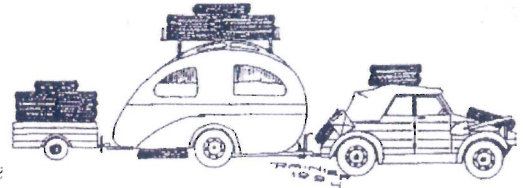


Hiernaast voor **1996** een nieuw logo en een nieuwe naam en wel voor de luxe uitvoering van de succesvolle Sun-Line. De **Star-Line** heeft o.a. als extra: licht-metalen velgen, skirts onder de zijwanden, bagageluik en twee groene disselbakkleppen. Opvallend is de brede striping, die schuin omhoog loopt. In dit geval (zie hiernaast) is de kleur **donkergroen** en boven de deur staat in de strip: "STAR-LINE". Alle Kippen hebben dit jaar een gekleurde striping; bij de Kompakt, hoe kan het anders, **geel**, bij de Sun-Line: **rood**, bij de Grey-Line: **blauw** en bij de Hy-Line: **grijs**.

*Kip Star-Line KS 41 EKL, ook met "rechte rug".*

**Nieuw in alle Kippen:** een Aqua filter, een koolstof-filter, dat bacteriëngroei voorkomt en chloorconcentraties uitfiltert.

*Opmerkelijk op de prijslijst hieronder is, dat de Hy-Line en de Grey-Line in vier lengten precies met elkaar parallel lopen. De Hy-Line geeft meer o.a. airmix van Truma, boiler, vloerverwarming, zonnepaneel, etc.*



*Zorg ervoor, dat u **ALTIJD** een reservewiel bij u heeft!*

Kip Kompakt		Kip Sunline		Kip Starline		Kip Grey-Line		Kip Hy-Line	
KK 37	18450	KS 36	20490	KR 36	22390	KG 41 EK	28890	KH 41 EK	32890
KK 37 EK	18450	KS 36 EK	20990	KR 36 EK	23590	KG 41 EKL	28890	KH 41 EKL	32890
MK 37	18450	KS 41 T	22990	KR 41 T	25590	KG 44 T	29890	KH 44 T	33890
MK 37 EK	18450	KS 41 EK	22990	KR 41 EK	25590	KG 44 TS	29890	KH 44 TS	33890
		KS 41 EKL	22990	KR 41 EKL	25590	KG 44 EK	29890	KH 44 EK	33890
		KS 41 TTZ	22990	KR 41 TTZ	25590	KG 44 TTZ	29890	KH 44 TTZ	33890
		KS 44 T	23990	KR 44 T	26590	KG 47 T	31990	KH 47 T	35990
		KS 44 TS	23990	KR 44 TS	26590	KG 47 TTZ	31990	KH 47 TTZ	35990
		KS 44 TTZ	23990	KR 44 TTZ	26590	KG 47 TRZ	31990	KH 47 TRZ	35990
		KS 47 TRZ	24990	KR 47 TRZ	27590	KG 50 T	32990	KH 50 T	36990
						KG 50 TS	32990	KH 50 TS	36990
						KG 50 TRZ	32990	KH 50 TRZ	36990



*Langs de lopende band steeds meer materiaal als meubelen, zijwanden, etc. van zeer gespecialiseerde bedrijven, die ook aan andere caravanfabrikanten leveren.*



# Kip Kompakt valt in de prijzen <sup>1997</sup>



**D**e nieuwe Kip Kompakt is onlangs onderscheiden met de Innovatie- en Designprijs 1997. Het oordeel van de vakjury was, dat bij de nieuwe Kompakt duidelijk sprake was van spectaculaire vernieuwingen in de techniek van de caravan.

Met name het dubbelschalige polyester voorfront met het geïntegreerde voorraam wist de jury te bekoren. Dat de aerodynamische vorm niet ten koste gaat van de binnenruimte was daarbij een positief gegeven.

Daarnaast zijn in de ogen van de jury nieuwe verlijmingstechnieken, waarbij gewichtsbesparing wordt gerealiseerd, een belangrijke reden de prijs aan de Kip Kompakt toe te kennen.

Technisch directeur Gerard Boonzaayer van Kip Caravans kreeg op de 'Vakantiebeurs '97', uit handen van schaakmeester en TV-persoonlijkheid Hans Böhm, de bokaal en oorkonde overhandigd ■



Nieuwe MINI ook met vast dak.



Kip Orbit KO 37 (Orbit Engels voor : baan voor een hemellichaam)

In dit jaar verschijnt bovenstaande Kip Orbit. In feite is dit nog de oude Minikip, die al 13 jaar bestaat en vanaf nu nog 3 jaar gebouwd zal worden. De Orbit heeft geen enkele luxe en komt op ongeveer f 14000 . In deze caravan is achter een lange (slaap)bank en tegenover de deur een eenvoudig keukenblok. Geen koelkast, kachel, toilet, magnetron of oven. Dus bijna een Kip uit de zestiger jaren. Sommige Kipfanaten vinden dit echt een klassieker en kopen een Orbit !



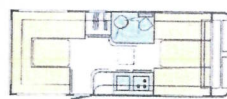




In **1998** komt de Grey-Line Special erbij en deze heeft meer luxe. De Hy-Line heeft nu ook de mooie afgeronde voorkant. Hiernaast de foto, genomen bij de Engelenburcht in Brummen. De achterwanden van de Sun-Line en de Star-Line zijn weer schuin gezet en alle Kipmodellen hebben geen kleurige omhooglopende striping meer op de zijwanden.



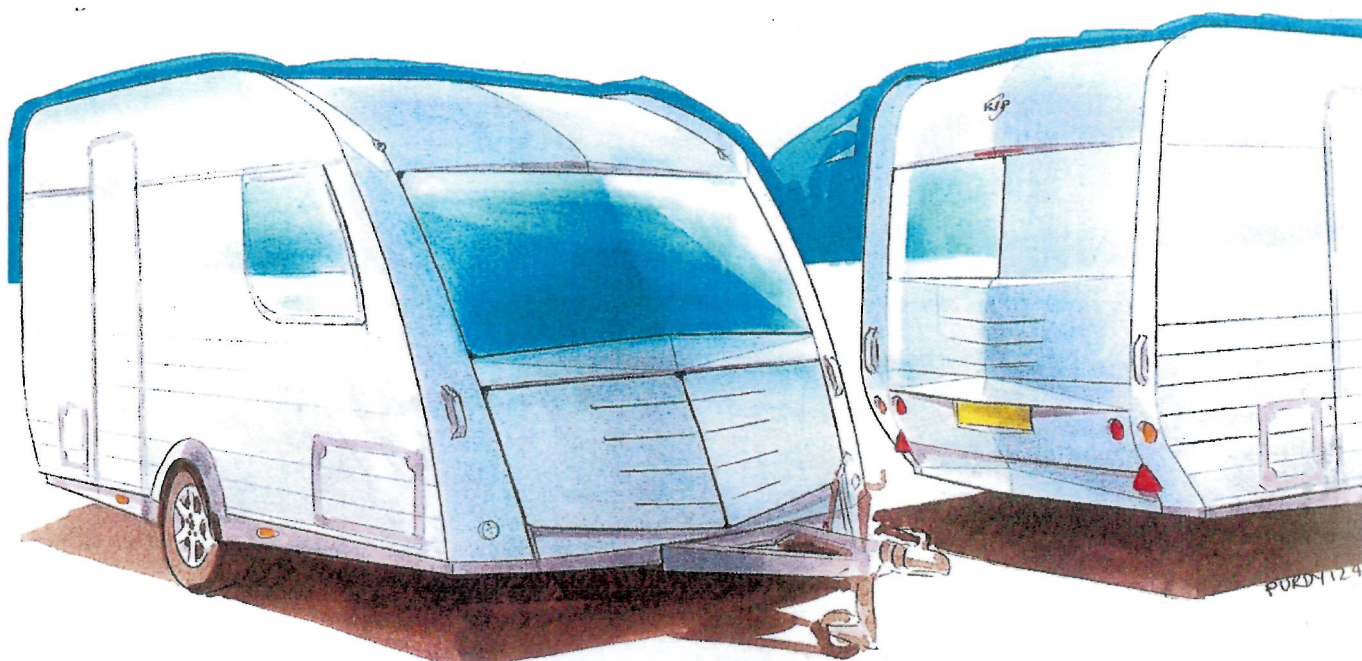
Rechts in de deur van een Kip : directeur B. de Winkel, technisch directeur G. Boonzaayer en verkoopleider J. Boon



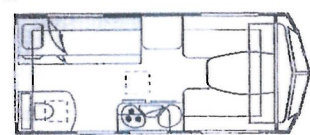
Kompakt	Sunline	Grey-line	KG Special
KK 37	KS 36EK	KG 41EKL	KGs 41EKL
KK 37EKV	KS 41EKL	KG 41TTZ	KGs 41TTZ
MK 37EK	KS 41TTZ	KG 44EK	KGs 44EK
MK 37EKV	KS 44TTR	KG 44TTR	KGs 44TTR
	KS 44TTZ	KG 44TTZ	KGs 44TTZ
	KS 47TRZ	KG 47TEB	KGs 47TEB
	KS 47TDB	KG 47TRZ	KGs 47TRZ
<b>Orbit</b>		KG 47TTR	KGs 47TTR
KO 37	<b>Star-line</b>	KG 50TRZ	KGs 50TRZ
		KG 50TDB	KGs 50TDB
	KR 36EK		
<b>KK Special</b>	KR 41EKL		
	KR 41TTZ		
KKs 37	KR 44TTR		
KKs 37EKV	KR 44TTZ		
MKs 37EK	KR 47TRZ		
MKs 37EKV	KR 47TDB		
		<b>Hy-line</b>	
		KH 44EK	
		KH 50TRZ	
		KH 50TDB	

Met een vrij kleine caravanproducent uit Meerkerk, **Avento**, gaat het in **1999** niet goed en het gevolg is, dat de **H2-groep** de zaak overneemt. In Meerkerk komt een service- en verkooppunt voor Kip, Avento en Chateau. Kip begint in het najaar in Hoo-geveen met de fabricage van de 2000-modellen van Avento .





2000



De grote blikvanger in dit jaar is ongetwijfeld de **SHUTTLE**. Geheel hierboven ziet U de eerste schetsen van de vernieuwende Kip. De zijwanden van de Shuttle zijn niet van kunststof, maar van mat aluminium. De achterzijde is volledig van polyester, net als nu de Grey-Line.

Van de Shuttle zijn 4 modellen : KS 38EKL, 41T, 41TTZ (trein zit) en 41TSB (toilet stapelbed, zie tekening boven). De Shuttle is ongeveer f 1000 duurder dan de Sun-Line . Of Kip met de komst van de Shuttle de modellen van Kompakt en Hy-Line zal laten vallen, zal de toekomst leren. Er is toch weer een model , dat verdwijnt en dat is de goedkope Orbit.

Hiernaast nog twee Kippen n.l. van de modern en strak vormgegeven Grey-Lines, die voorlopig geen verandering nodig zullen hebben .



Kompakt	€
KK 37	10.390,-
KK 37 EKV	10.775,-
MK 37 EK	10.775,-
MK 37 EKV	10.775,-
Kompakt Special	€
KKS 37	10.845,-
KKS 37 EKV	11.230,-
MKS 37 EK	11.230,-
MKS 37 EKV	11.230,-
Shuttle	€
KV 41 EKL	13.155,-
KV 41 T	13.155,-
KV 41 TTZ	13.155,-
KV 41 TSB	13.155,-
Shuttle Special	€
KVS 41 EKL	14.110,-
KVS 41 T	14.110,-
KVS 41 TTZ	14.110,-
KVS 41 TSB	14.110,-
Sunline	€
KS 44 TTR	13.155,-
KS 44 TTZ	13.155,-
KS 47 TDB	14.380,-

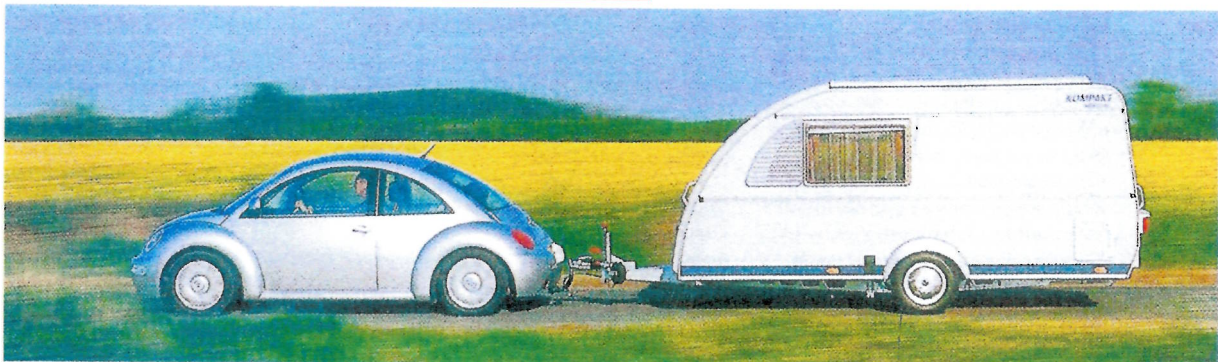


In de loop van modeljaar **2001** zet de H2 – groep zijn activiteiten voort onder de nieuwe naam **TIRUS**.

Onderdeel van de groep zijn allereerst drie productiebedrijven : **Kip** in Hoogeveen, **Chateau** in Hamont (B.) en **Lunar** caravans in Preston (UK) en uiteindelijk komt hierbij **Cabby** in Kristinehamn (Zw.)

Het is zeer opmerkelijk, dat Cabby zich ook in deze groep bevindt, want in 1977 was Kip in het bezit van Cabby ! Met de bekende merken Kip, Avento, Cabby, Chateau, Home Car, Beyerland, Delta, Christall en Lunar behaalt men een jaarproductie van maar liefst 100 miljoen Euro met 620 medewerkers voor totaal 200 kampeer-auto's en 8500 caravans, waarvan ong. 1500 Kippen. Bert de Winkel, één van de vier directieleden van de Tirus Group, verwacht vooral een sterke toename van de productie van campers.

Star-Line	€
KR 44 TTR	14.015,-
KR 44 TTZ	14.015,-
KR 47 TDB	15.240,-
Grey-Line	€
KG 41 EKL	15.340,-
KG 44 EK	15.790,-
KG 44 TTZ	15.790,-
KG 44 TTR	15.790,-
KG 47 TRZ	16.925,-
KG 47 TEB	16.925,-
KG 50 TDB	17.925,-
Grey-Line Special	€
KGS 41 EKL	16.585,-
KGS 44 EK	17.040,-
KGS 44 TTZ	17.040,-
KGS 44 TTR	17.040,-
KGS 47 TRZ	18.175,-
KGS 47 TEB	18.175,-
KGS 50 TDB	18.920,-
Hy-Line	€
KH 44 EK	21.100,-
KH 50 TDB	24.460,-



Specials komen er in **2002** ook voor de Kompakt en de Shuttle. De totale aanbieding was vorig jaar wel erg groot en daarom verdwijnen de Sun-Line en de Star-Line en de Shuttle neemt de modellen 44 over. De kleine Grey-Line 41EKL gaat ook uit de productie.



De Hy-Line komt in **2003** alleen uit met de 50 TDB. Nu verschijnt een goedkope uitvoering van de Grey-Line 44 TDB n.l. de **Kip Navigator**. Dit **actiemodel** is zeer geliefd: 540 zijn ervan verkocht van de totaal 1500.

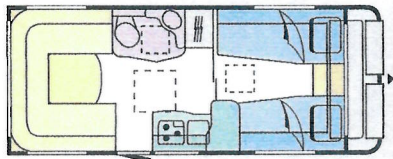
Op 1 november neemt **Bert de Winkel** (op de foto links) afscheid als algemeen directeur. Vanaf 1981 gaf hij het prachtige en zeer aparte aanzicht aan de Kippen. **Maarten de Roos** is zijn opvolger.



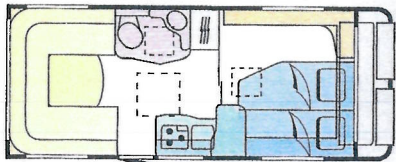


Alle aandacht gaat in **2004** naar de nieuwe voorkant van de **Grey-Line** en de **Hy-Line**. Deze modellen hebben nu twee voorramen voor een lichtere bediening. Het is al weer lang geleden, dat het gezicht van Kip zo veranderde. De stahoogte van de meeste modellen is opgetrokken tot 1.95 m. Bovengenoemde Kippen zijn groot geworden, nu zelfs met **53 TDB**, en **53 TEB**, dus met dubbel- en enkelbedden.

*In de carport : Grey-Line 44*



**53 TEB**



**53 TDB**



Dit jaar bestaat Kip 70 jaar en dit jubileum wordt gevierd met het uitbrengen van een royaal uitgeruste Kip **Celebration (foto onder)** in de formaten 41, 44 en 47 en in verschillende indelingsvarianten.

Het verhaal is hierbij nog niet uit, want het volgende goedkope actiemodel heet :

**Traveller !**

Voor het jaar **2005** zijn er weinig veranderingen.







Nogmaals voor het modeljaar **2006** een foto van de populaire, lage **Kompakt**, die precies past onder een carport van 2 m.13 .

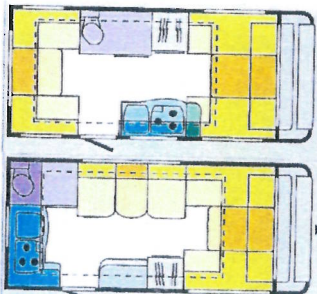


*Star-Line*

Op veelvuldig verzoek wordt opnieuw geïntroduceerd de **Star-Line** ! Dit betreft de 41, 44 en 47 ( binnenlengte 470 cm op tafelhoogte) De breedte is nu niet 2.19 m., maar **2.29 m.** Hetzelfde als bij de Grey-Line en Hy-Line. (die verbreding begon al in 2003 ) De **Shuttle** is na vijf jaar uit de productie en het meest verrassende is de komst van een langere Kip met

hefdak : de **Kip Vision**. Buitenbreedte **2.06 m.** (van de Kompakt is dat 1.83 m.) De Vision 41, een bij uitstek geschikte caravan voor lichte trekkers, komt in drie uitvoeringen met midden- en eindkeuken.

*Kip Vision*



**2007**

De Star-Line verdwijnt weer voor een andere nieuwe Kip: **Sky-Line**.

Lichter en goedkoper , maar zeer stijlvol ! ( Zie foto hieronder ) Indeling : 41, 44 en 47 met **TDB**, tevens 47 **TEB** ( toilet enkelbedden)

Al was het voor Kip een succesvol jaar, de zonnige toekomst van Tirus Group gaat over in een depressie. Chateau slaapt Kip in zijn val mee. (7 nov. 2007) Chateau werkte zeer inefficiënt, fabricagefouten, enz. Kort voor de jaarwisseling



maakt Kip echter toch een doorstart !

*Kip Sky 47*





**2008** Na de doorstart op 12 dec. 2007 gaat de bouw van Kippen en Avento's weer door. Kip gaat in het nieuwe jaar op overnamepad. Directeur **Maarten de Roos** weet eind maart, na de definitieve faillietverklaring van Chateau in België, de rechten te verwerven van zes caravanmerken van de Tirus Group. Kip Hoogeveen zat vooral in de top van de markt en krijgt nu ook toegang tot het middensegment. Dan gebeurt er iets zeer opmerkelijks.

De man, die de caravanfabriek Kip met groot succes overeind wist te houden, heeft daarna een conflict met nieuwe investeerders en zit thuis. Officieel blijft hij nog in dienst tot 1 juli.



## 2009

De nieuwe Kip directeur is per 1 juli **Louw Schots**, die 13 jaar werkzaam is geweest bij Stork. Met deels nieuwe investeerders wil men in dit jaar de productie in Hoogeveen vergroten met : **Kip, Avento, Chateau en Home Star** (dit is een nieuwe naam). Home Car gaat zelfstandig door met campers. De Chateaucaravans staan in Hoogeveen gepland voor 2010. De Engelse en Zweedse caravanmerken gaan zelfstandig door.

*Nieuw logo*



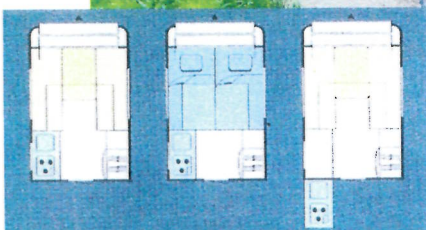
Hierboven de **Vision 41**

met een opvallende indeling voor een betrekkelijk compacte caravan. Er is momenteel vraag naar enkele of te wel aparte bedden, met de mogelijkheid één groot bed te maken met een uittrekbare lattenbodem. Dit is dus een **TCB** (toilet, combinatie- bed) Als men het bed als een vast bed wil beschouwen, dan heeft men nog een kleine bank achter bij de buitendeur met tevens nog een opklapbankje tegen de kast !

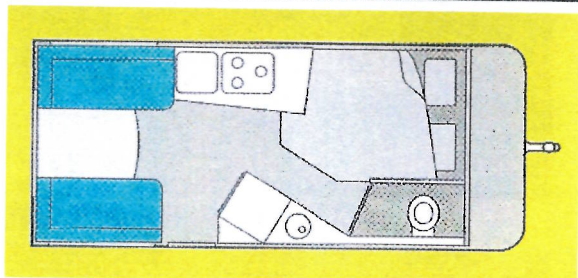


Ter ere van het 75-jarig bestaan van Kip lanceert Kip begin juli de **Kip Kompakt 300 Classic Limited Edition** gebaseerd op de populaire KK uit 1982.

Deze jubileumkip van maar 550 kg. bleek een geweldige hit en de tot 75 exemplaren gelimiteerde oplage was in no time uitverkocht !







**2010** Kip slaat met de **Isa White** (Engelse kip) een nieuwe weg in, hoewel er enige Kip-stijlelementen zijn te herkennen, vooral van de Shuttle uit 2000. Voor- en achterfront zijn in polyester met lange handgrepen en de zijwanden hebben een brede zwarte band. Met zijn zwarte disselkastdeuren in de sterk afgeronde gestroomlijnde voorkant geeft het geheel een prachtig lijnenspel en is een fraai beeld voor de toekomst. De breedte is teruggegaan van 2m.30 naar 2m.20, wat menig caravanrijder plezierig zal vinden. De Kip is in drie lengtes: een **41** met een dwarsbed, een **44** (zie de twee foto's en de plattegrond) en een **47** met een tweepersoons-bed in de lengte of twee enkele bedden.

Wat opvalt in het interieur van de Isa White is een schuin geplaatste hangkast, zodat je meteen bij binnenkomst rechts een kleine kapstok ontdekt!

De totale verkoop van Kippen valt tegen en de zaak gaat weer failliet en de huidige directeur **Louw Schots**, de initiatiefnemer van de pas kortgeleden uitgekomen jubileum \_ Kompakt 300 en de Isa White, stopt uiteindelijk.

**2011**

De nieuwe directeur / eigenaar wordt

**Henk Gunnink** van de bekende Boedelbak bv. Dit geeft de mogelijkheid om tevens aanhangwagens te bouwen in Hoogeveen .

**BEURS DALER**



Weer is Kip Caravans uit Hoogeveen failliet. Of de caravanbouwer onder leiding van **Louw Schots** (46) definitief stopt, is de vraag. Het in 1934 door Jan Kip opgerichte bedrijf maakte in 2007 een doorstart na faillissement.



**Kopers in de rij voor Kip**  
 Van onze correspondent **HOOGEVEEN**, dinsdag  
 De failliete Drentse caravanbouwer Kip Caravans maakt gro-  
 te kans op een doorstart. Bij curator Jeroen Reiziger hebben  
 zich 23 kandidaten gemeld, die het Nederlandse bedrijf geheel  
 of gedeeltelijk willen overnemen.





**2012**

Hierboven ziet U, dat de Kompakt een ander aanzicht heeft. De hoge Kompakt, dus met het vaste dak, wordt niet meer gemaakt. De Isa White gaat mee met het nieuwe kipaanzien en de streepjes aan de zijkanten staan zeer zeker niet slecht.



**2013** De Kompakt 300 heet **SHELTER** en is in vele kleuren verkrijgbaar en er komt een **Shelter basic**.



**2014** Op de foto de jubileumkip Isa White, want Kip bestaat 80 jaar ! Wat een unieke print op de volkomen gladde zijkant. Tot slot een unieke foto: de oudste Kip van Jan Kip wordt inge-ruild voor een nieuwe , de 1<sup>e</sup> aanzet voor de Grey-Line

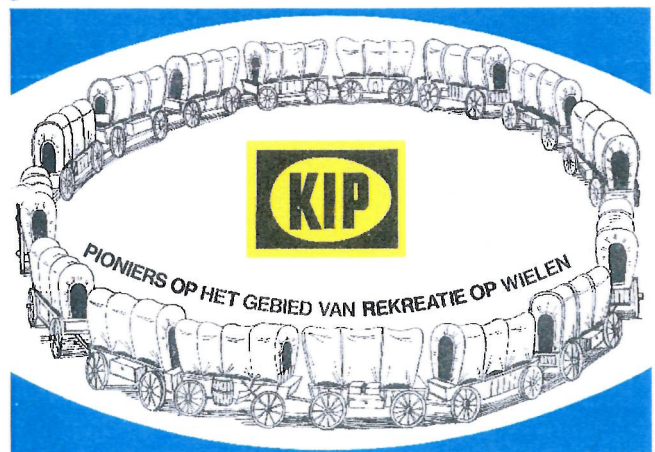




In de loop der jaren zijn er veel verschillende Kip-modellen verschenen. In de OCC zijn de oude simpele Kippen, zonder enige luxe, de wagentjes, die nostalgische gevoelens oproepen aan de tijd toen caravannen nog echt kamperen was.

De veranderingen betreffen niet alleen veel luxere uitvoeringen, maar ook in de emblemen zien we veel verschillen.

Arie Jofriet





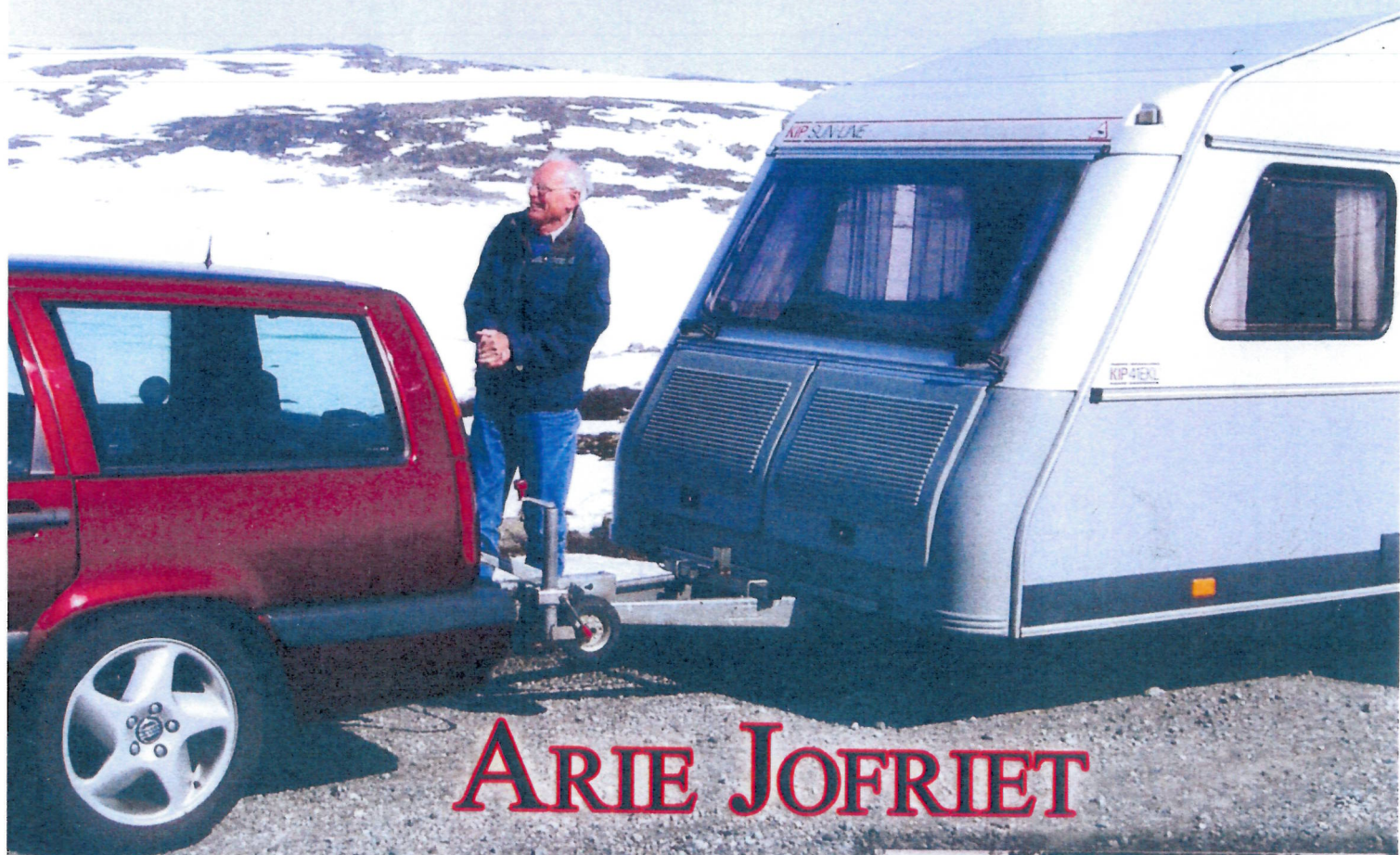
Kip Historie Arie Jofriet





# KIP

# HISTORIE



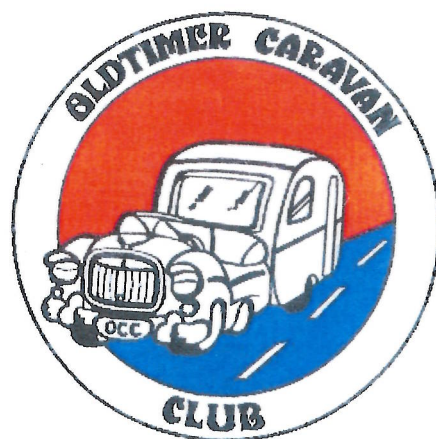
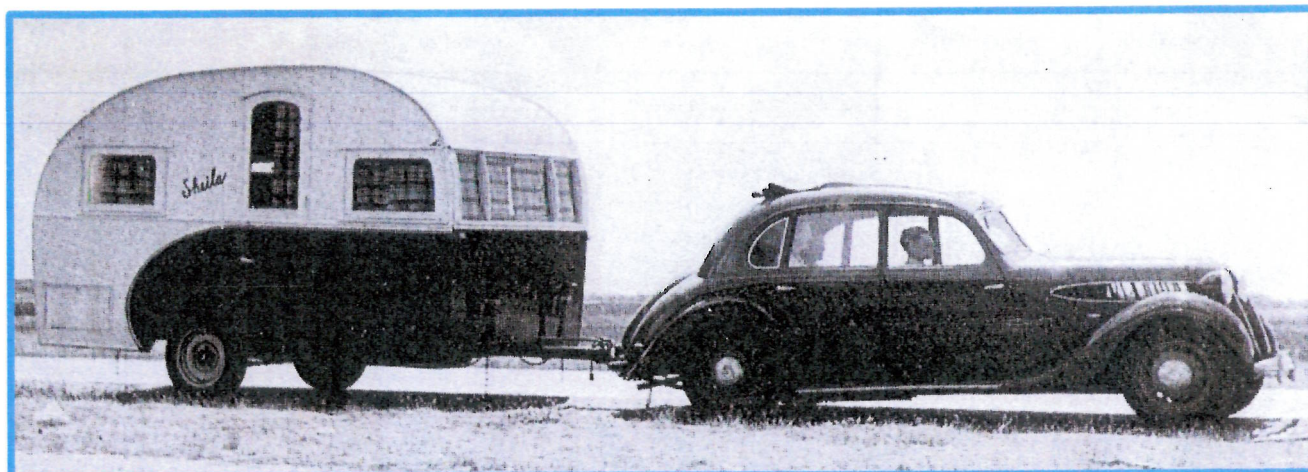
## ARIE JOFRIET





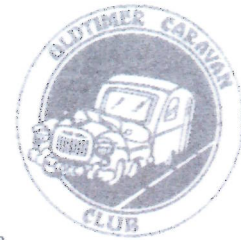
# K I P H I S T O R I E

Arie Jofriet





# Kip - Historie



## Voorwoord

Van de ongeveer 50 caravanbedrijven, die in ons land bekend zijn geworden, is die van **Jan Kip** zeker de belangrijkste. Kip heeft in Nederland veruit het grootste aantal caravans gebouwd.

Het gevolg is, dat in de beginjaren van de Oldtimer Caravan Club de naam Kip het meest voorkomt van alle caravanmerken. Er wordt wel eens gedacht, dat Kip tevens de oudste caravanbouwer van ons land is, doch dat is niet het geval. Wel zijn de caravanmerken die aan Kip vooraf gingen allang weer verdwenen, maar **Kip-caravans** heeft zich weten te handhaven.

Jan Kip begon in 1934 met een carrosseriebedrijf in Hoogeveen, maar startte pas in **1947** met de bouw van een paar caravans. Reden waarom ik dit boek indeel in de volgende hoofdstukken :

## 1. Van Pipowagen tot KIP , de begintijd van de caravans tot 1947. blz. 4

*De volgende drie hoofdstukken gaan over de bouw van de Kippen in drie periodes. U zult ontdekken dat er ook drie verschillende soorten Kippen zijn, allemaal met de naam Kip!*

## 2. De Kippen van Jan Kip van 1947 tot 1966 blz 10



## 3. Kip met geheel buitenlands kapitaal van 1966 tot 1981. blz 35

Jan Kip komt in 1966 op een leeftijd, dat hij het wat kalmer aan wil doen en hij vindt een koper : het Amerikaanse bedrijf : Divco-Wayne Corporation Twee jaar later wordt het alweer overgenomen door Boise Cascade en in 1972, nog net voor de beruchte oliecrisis, een derde Amerikaanse overname : Bendix Corporation Tenslotte komt Kip Hoogeveen in 1976 in handen van het Zweedse Cabby !



## 4. KIP : Nederlands kapitaal ! Vanaf 1981 tot heden blz. 48

Tenslotte kunnen in 1981 na veel moeite investeerders in Nederland het bedrijf overnemen .





De stokoude Kippen uit de tijd van Jan Kip zelf, zijn deels nog bewaard gebleven. De oudste Kip in de OCC is het Kuiken van 1954. Dit was tevens de eerste Kip, die een typeaanduiding had uit het kippenhok. Na de periode van Jan Kip, dus na 1966, zijn er geen kipnamen meer gebruikt, behalve pas veel later in 2010 voor één model, de Isa White.

Hieronder ziet U een schema van al deze namen ( met een paar niet-kipnamen).

KIP 19..	'54	'55	'56	'57	'58	'59	'60	'61	'62	'63	'64	'65	'66
Kuiken	X	X							X			X	
Krielkip		X										X	X
Leghorn		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Wyandotte		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kemphaan			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Krielhen			X	X	X	X	X	X	X	X			
Rivastella						X							
Dwerghoen								X	X	X			
Hoentje										X			
Berghoen											X		
Hy-Line												X	X
Eurokip 1000												X	
Eurokip 1000, 1500 en 2000													X

Bovenstaande Kippen, maar ook *alle* Kippen tot nu, zijn gemakkelijk terug te vinden, omdat elk jaartal duidelijk is aangegeven als een apart hoofdstukje !

Illustraties en verdere gegevens zijn afkomstig uit het OCC-archief. Veel foto's heb ik zelf genomen en bij foto's van anderen, vermeld ik de betreffende fotograaf.

De voorkant is ontworpen door mijn kleinzoon Jannick Rooijmans. Onmisbare gesprekken heb ik 25 jaar geleden o.a. gevoerd met mevr. Kip- de Roos, een oud-werknemer, Frensjer Klooster en een zus van Jan Kip, later met Gerard Boonzaaijer, de technisch directeur, over nieuwere caravans.

Op [www.oldtimercaravanclub.nl](http://www.oldtimercaravanclub.nl) vindt U meer over onze club. Behalve dit kijk- leesboek geeft de OCC nog ruim twintig publicaties uit over andere caravanmerken ! Van al deze boekjes is **Kip-Historie** de enige met een uitvoerig overzicht van de caravangeschiedenis van vóór de tweede wereldoorlog.

Arie Jofriet

HEM, jan. 2015  
 ariejofriet@hetnet.nl



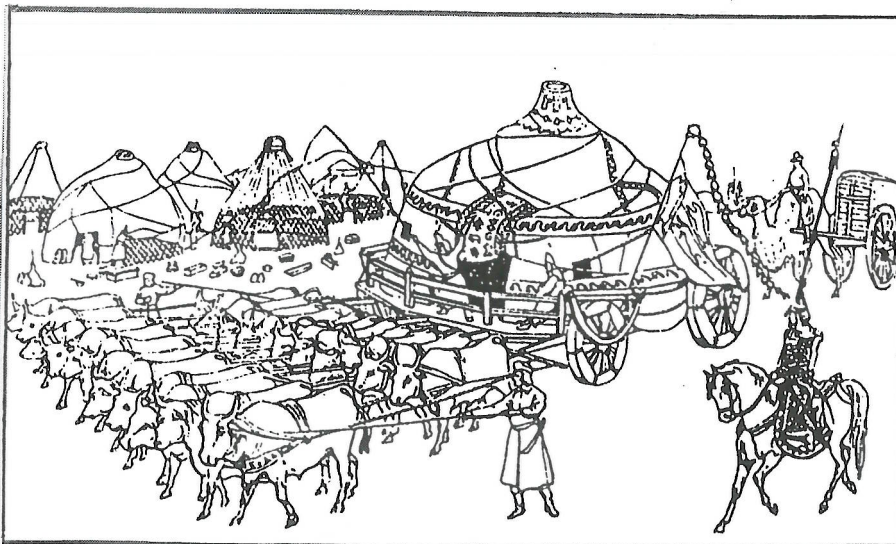
## Van Pipowagen tot KIP .

Het woord "caravan" is waarschijnlijk afgeleid van het Perzische woord "karwan", wat betekent : *een gezelschap kooplieden* , dat uit veiligheidsoverwegingen op de een of andere manier gezamenlijk gaat reizen.

In de 17<sup>e</sup> eeuw wordt in Engeland met een caravan bedoeld een wagen met linnen kap voor personen en/of goederen. Deze caravan wordt dan getrokken door één of twee paarden. Enkele eeuwen heeft een "caravan" met één paard in de regel een lengte van 3 ½ meter en met twee paarden een lengte van 5 meter.

"Caravans" worden echter al eeuwen eerder gebruikt ! Ongeveer tweeduizend jaar geleden trekt Cleopatra al rond met een wagen ,voorzien van een grote linnen huif. Zij gebruikt de wagen onder andere om ermee op vogeljacht te gaan. Onder de huif is het meestal bloedheet , maar slaven met palmtakken zorgen voor verkoeling !

Een volgend "caravanverhaal" komt van de beroemde Marco Polo, een Venetiaans koopman, die met zijn vader en oom in 1271 een lange reis maakt naar China. Na zijn terugkeer verschijnt in 1299 een boek , bekend als "Il milione" of "Boek der miljoen wonderen ! " met o.a. het verhaal van de Tartaren , waarbij de aanvoerder verblijft in een kolossale tentwagen, getrokken door 22 ossen ! Op de plaats van bestemming wordt een compleet legerkamp opgebouwd.



*Een tekening eind 13<sup>e</sup> eeuw:  
een tentwagen van de  
Tartaren , getrokken door  
22 ossen*

Het is natuurlijk mogelijk, dat door de eeuwen heen wegens volksverhuizingen, kruistochten naar het beloofde land, of door koningen of keizers wel eens wagens niet voor levensmiddelen, maar voor personenvervoer zijn gebruikt.

Een zeer bekend verhaal is dat van Napoleon . Zijn sleurhut , getrokken door paarden , ging in 1812 mee tijdens de catastrofale veldtocht naar Rusland om luxueus te slapen, te eten en zich te wassen. Het verhaal gaat, dat Napoleon Bonaparte een spoor achterliet van alles wat hij onderweg uit het raam naar buiten smeed: etensafval, versnipperde rapporten en zelfs uitgelezen boeken. Al reizend worden in de wagen stafbijeenkomsten gehouden en daarvoor is aan de wand een opklapbare tafel bevestigd voor de stafkaarten., waarop spelden de positie van de legeronderdelen aangeven.. De wagen van Napoleon is omgeven door een zwerm ordonnansen te paard, die rapporten onmiddellijk kunnen bezorgen. Na de verloren slag in 1815 bij Waterloo brengen de Engelsen Napoleon naar St. Helena , waar hij niet meer kan wegvluchten zoals vroeger vanaf Elba . Zijn fantastische caravan nemen de Engelsen mee naar Londen . De wagen wordt verkocht aan Madame Tussaud en in 1955 wordt in haar museum bij een brand de wagen van Napoleon totaal verwoest !





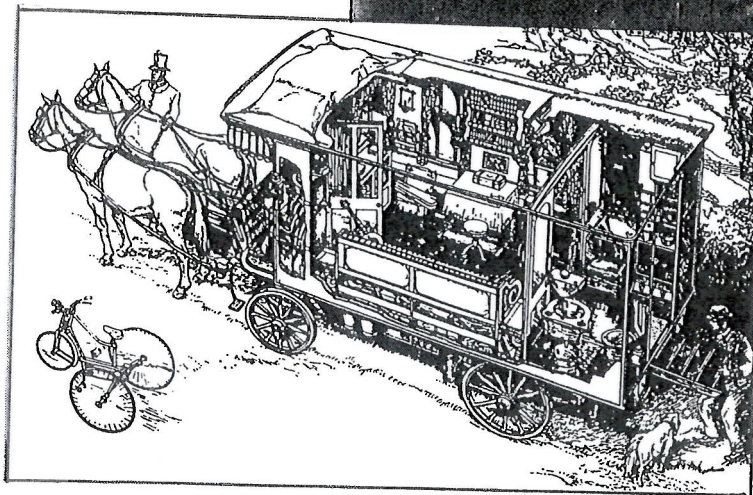
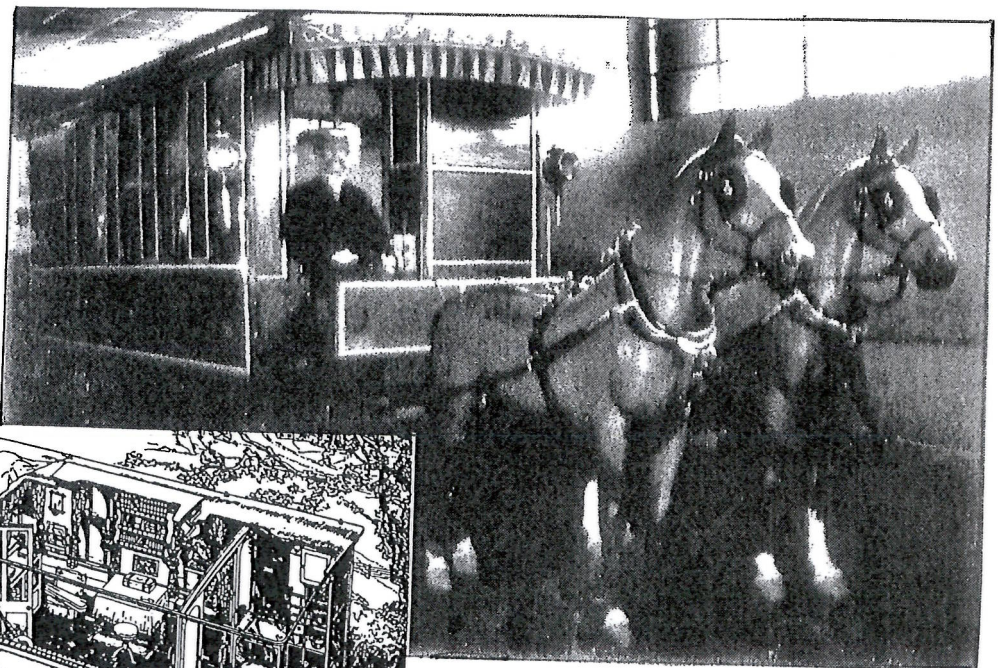
De eerste verhalen over een caravan voor een compleet gezinnetje dateren uit 1837 ! Een artiest die een circus leidt, een zekere **James Sanger**, laat een wagen bouwen, waarin hij tevens allerhande materiaal kan opslaan. Opbouw lengte en -breedte zijn bekend: resp. 3.25 m. x 2.19 m., maar een tekening is niet gemaakt.

Dan echter in 1840 beschrijft Charles Dickens in zijn boek "The old Curiosity Shop" de caravan van **Mevr. Jarley**, die in Engeland rondtoert met een door twee paarden getrokken verrijdbare woning met wassen beelden. Van deze wagen is wel een tekening !

*Een eerste tekening van een Pipowagen uit 1840 van Mevr. Jarney.*

Gedurende deze en latere jaren worden er diverse soorten woonwagens voor rondtrekkende mensen, zoals handelaren en artiesten, gebouwd.

De eerste caravan, die als recreatievoertuig dient, wordt in 1884 door **Dr. R.W. Gordon Stables**, een gepensioneerde Engelse arts en kinderboekenschrijver, in gebruik genomen. De bouwkosten bedragen 300 pond. De vierwielige wagen "**The Wanderer**" (de zwerver) van bijna twee ton, wordt getrokken door twee paarden. De koetsier slaapt onderweg in een logement en de knecht op een matje in het keukengedeelte. Deze knecht rijdt overdag op een driewieler voor de caravan uit om te zien of de wegen voor de Wanderer begaanbaar zijn en om andere reizigers te waarschuwen, dat er wat groots aankomt. Gordon Stables maakt een ongeveer 2000 km lange reis door Engeland met dagetappes van 30 km. en schrijft het boek "The cruise of the Land Yacht Wanderer", waarmee veel belangstelling wordt gewekt voor het caravannen !



*Een enkele jaren geleden zelf genomen foto van de Wanderer in het Transport Museum van Bristol.*

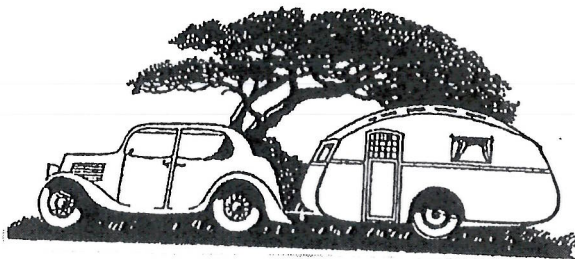
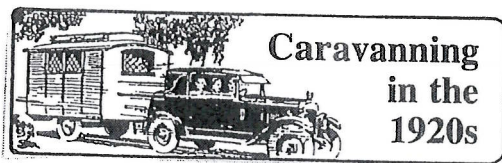


Onder invloed van Gordon Stables wordt Engeland steeds meer doorkruist door allerlei soorten caravans. Deze wagens zijn eigenlijk nog niet te beschouwen als echte caravans, want er loopt nog steeds een paard voor.

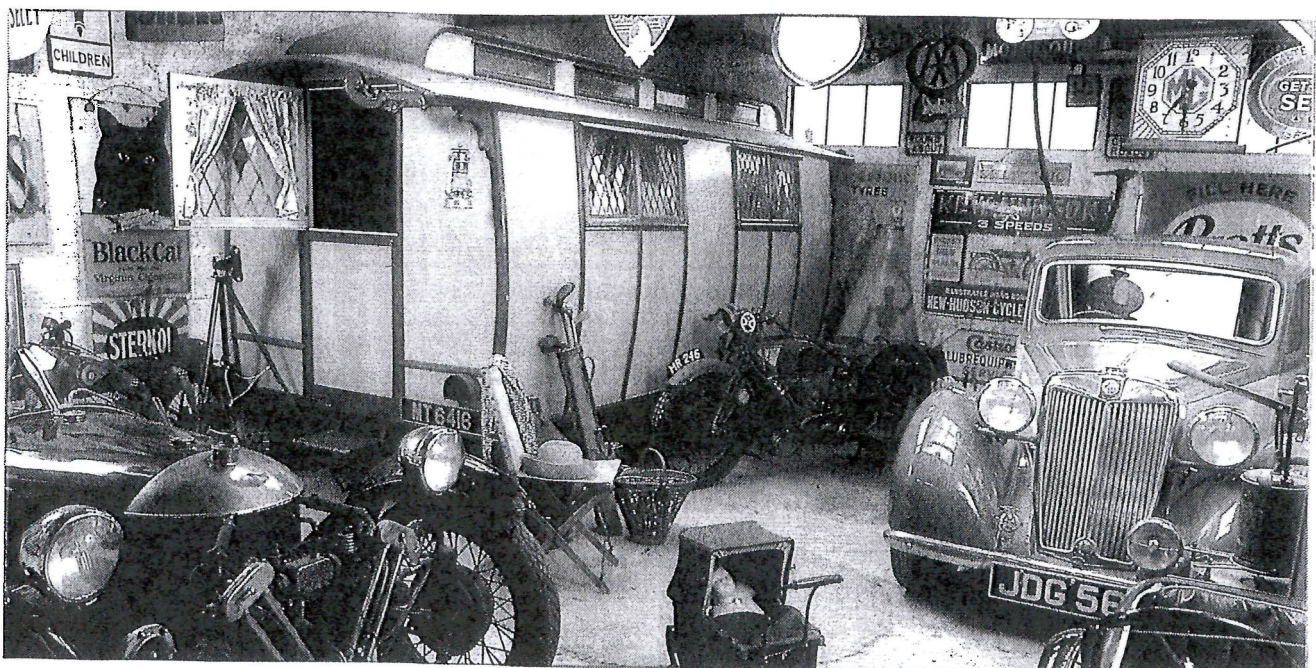
Toch wordt al in 1907 door Stables in Minehead bij Bristol de eerste caravanclub opgericht, namelijk de "Caravan Club of Great Britain and Ireland". Gordon Stables is de eerste voorzitter en hij draagt weer veel bij aan het populair worden van de caravan.

Toch komen na de eerste wereldoorlog in 1919 al de eerste echte caravanbouwers, met name het merk Eccles. Eerst één van heel dun plaatstaal en dan meteen een serie van 50 stuks van hechthout. Dit zijn dus alle éénassige wagens, die door een vrij zware auto getrokken moeten worden.

Na Eccles volgen nog vele andere merken zoals **Winchester, Cheltenham, Carcruiser, Angela, Hutchings** etc.. Andere Europese landen en Amerika volgen, maar Engeland blijft de bakermat van de caravan, voorlopig een speeltje alleen voor de zeer welgestelden.

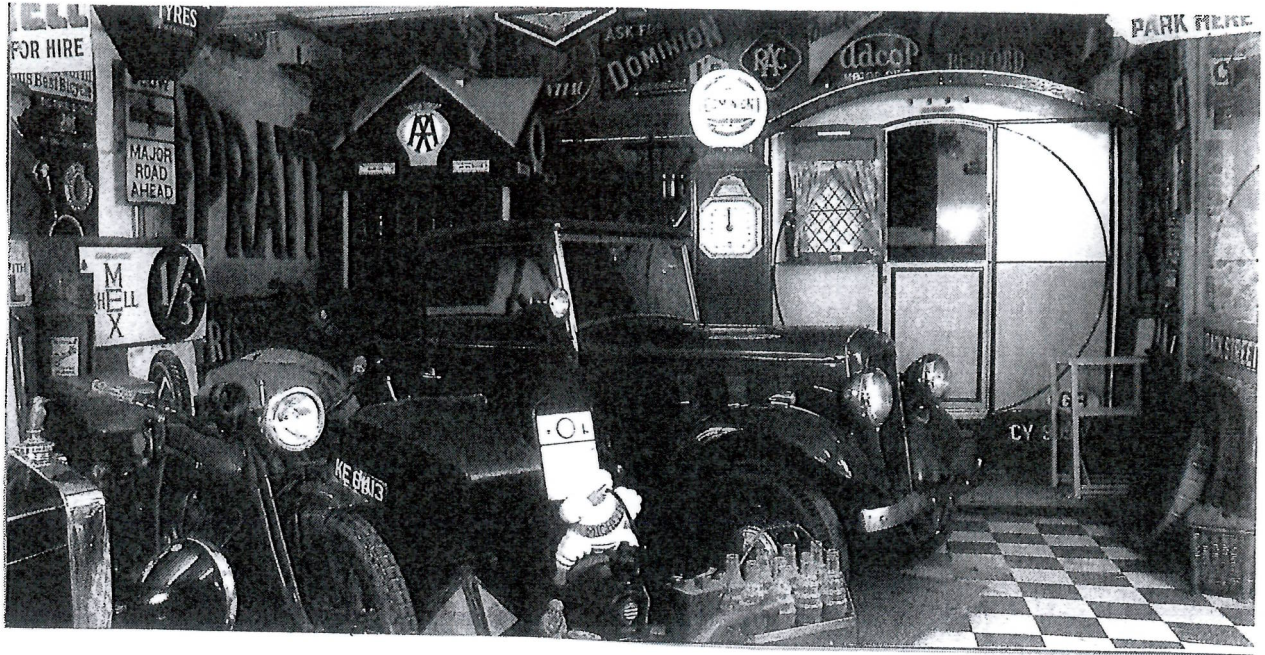


*De leden van de Britse caravanclub trekken er een aantal dagen op uit!*

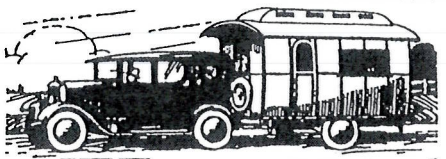


*In het Cotswolds Motor Museum in Bourton-on-the-Water ziet U een Angela uit 1923 met een lantaarndak.*






*Nogmaals een foto uit Bourton-on-the-Water. U ziet achter de Austin 10 Clifton uit 1937 een schitterende caravan uit 1926 : een Bertram Hutchings . Meer caravans zijn er in dit interessante museum niet. Het is al heel veel , want jammergenoeg valt er in een motor museum vrijwel nooit een caravan te ontdekken*

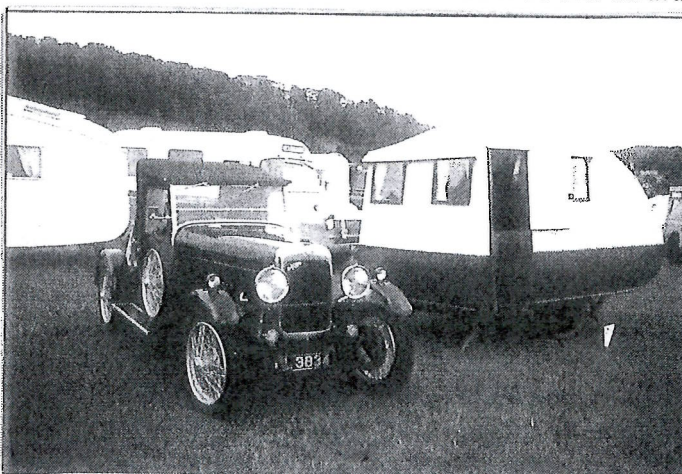


**CARAVANNING**  
**THE IDEAL HOLIDAY.**  
 You may travel 500 miles per week, or camp, either in the New Forest, or on the glorious South Coast, etc.  
 Learn all about Caravanning by sending 1½d. for new booklet  
 —Caravanning Made Easy—to  
**BERTRAM HUTCHINGS CARAVANS LIMITED,**  
 5 ELM ROAD, WINCHESTER.  
 Horse and Motor Trailer Caravans for Sale or Hire.



**JOHN BULL TYRES**

*Twee advertenties uit 1930 over caravans en banden*

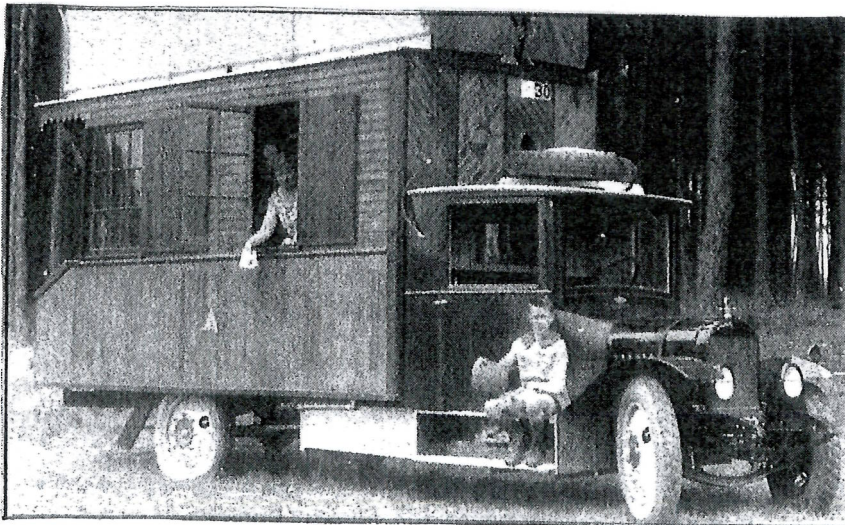


*Twee foto's genomen in 1992 tijdens een internationale bijeenkomst in het eerder genoemde Minehead. Leden van onze OCC waren aanwezig en verbaasden zich over de prachtige oldtimers en over de eigenaren, rondlopend over de camping in de kleding van de twintiger jaren. Het betreft hier een Carcruiser uit 1925 en een Winchester uit 1930 !*



## Wie bouwde de eerste Nederlandse caravan ?

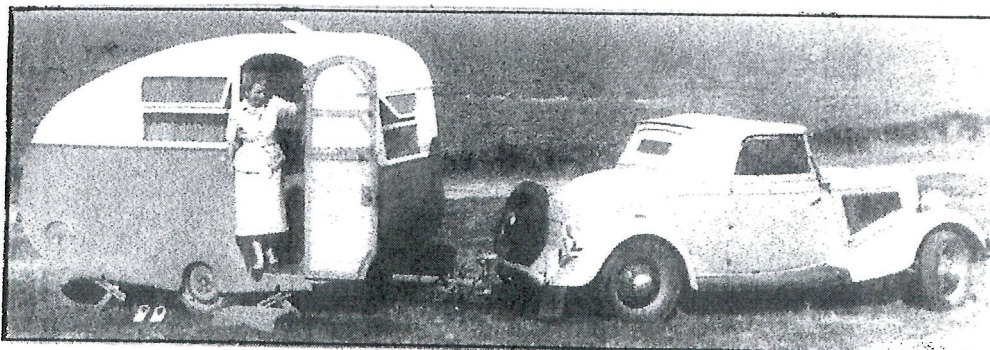
De eerste caravan kwam uit Amsterdam en heette **HANO**, een afkorting van de naam D. van **Haren Noman**, de bedenker en bouwer. Hij was al enige jaren een verwoed kampeerder, maar zijn vrouw vond het gekruip in een klein laag tentje geen genoeg. Zo ontstaat er in 1926 een eerste (vrij hoge) vouw-kampeervagen en in 1927 een **caravan** en ook nog een kampeerauto ! De heer Van Haren Noman, ingenieur en eigenaar van een technisch handelskantoor, gaat met de caravanbouw slechts enige jaren door, maar is duidelijk zijn tijd ver vooruit.



*Hierboven ziet U de vouw-kampeervagen van 1926. Erachter de wagen in ingeklapte toestand. Naast de tentwagen een Eccles, die door HANO enige jaren wordt geïmporteerd. Van de eerder genoemde HANO-caravan uit 1927 is geen duidelijke foto beschikbaar. Deze HANO was zeer rechthoekig, net als de Eccles*

*Hiernaast de buitengewoon opvallende kampeerauto van HANO. In de "camper" konden twee personen slapen en in de grote daktent waren nog slaapplekken voor zes personen !*

In 1929 bouwt Ir. Frans Hausbrand een **HAUSCAR** voor eigen gebruik en in een interview zegt hij: "Het was een vierkante bak op wielen met het interieur van een spoorwegcoupé met twee langsbanken. Verder had ik alleen een primus om op te koken en een watertank". Hausbrand is de grote promotor voor de caravansport. Hij schrijft vele artikelen in allerlei tijdschriften.



*Hiernaast een HAUSCAR 310 uit de dertiger jaren, met een goede stroomlijn, zoals ook in de autowereld gebruikelijk wordt. Voor anderen tekent Hausbrand verschillende modellen De bouw zelf geschiedt bij carrosseriebedrijven.*



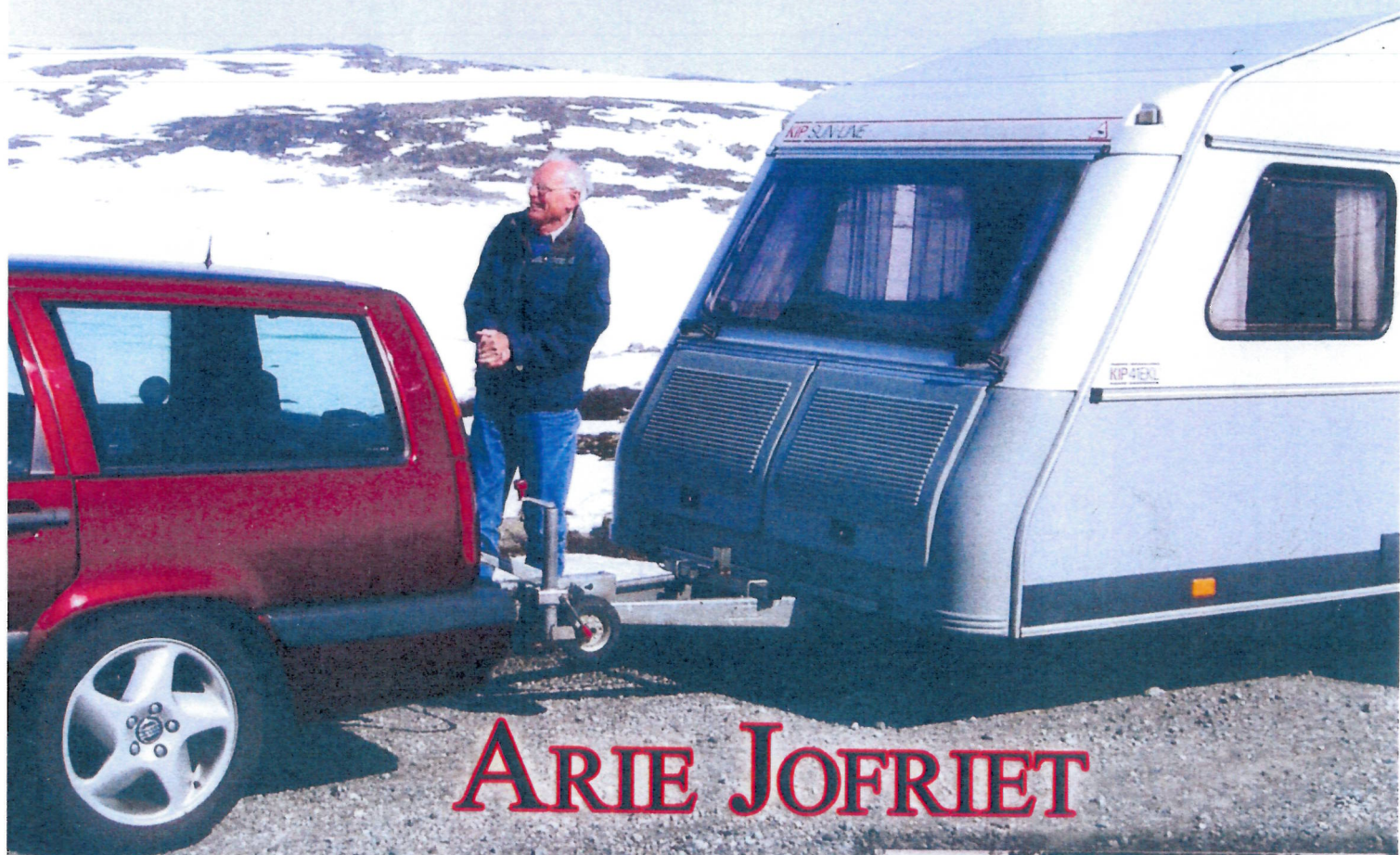
Kip Historie Arie Jofriet





# KIP

# HISTORIE



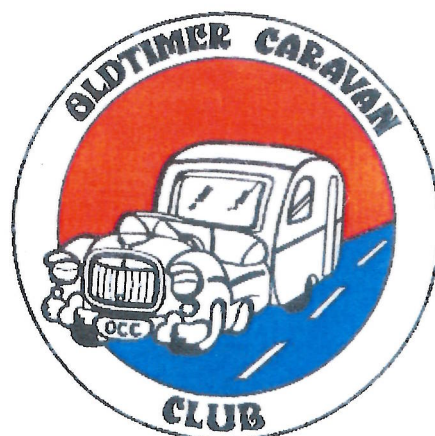
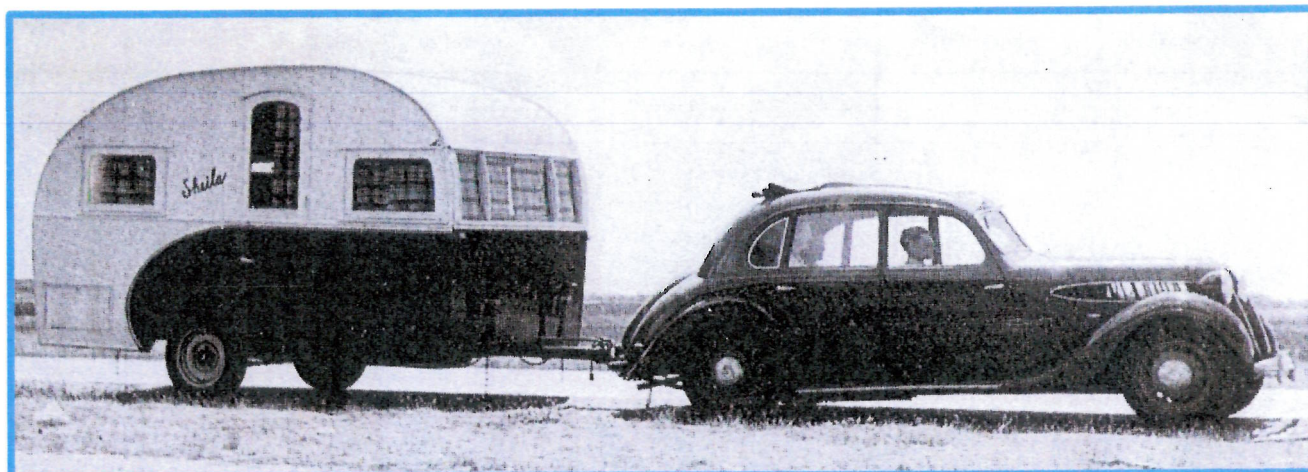
## ARIE JOFRIET





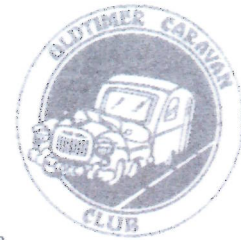
# K I P H I S T O R I E

Arie Jofriet





# Kip - Historie



## Voorwoord

Van de ongeveer 50 caravanbedrijven, die in ons land bekend zijn geworden, is die van **Jan Kip** zeker de belangrijkste. Kip heeft in Nederland veruit het grootste aantal caravans gebouwd.

Het gevolg is, dat in de beginjaren van de Oldtimer Caravan Club de naam Kip het meest voorkomt van alle caravanmerken. Er wordt wel eens gedacht, dat Kip tevens de oudste caravanbouwer van ons land is, doch dat is niet het geval. Wel zijn de caravanmerken die aan Kip vooraf gingen allang weer verdwenen, maar **Kip-caravans** heeft zich weten te handhaven.

Jan Kip begon in 1934 met een carrosseriebedrijf in Hoogeveen, maar startte pas in **1947** met de bouw van een paar caravans. Reden waarom ik dit boek indeel in de volgende hoofdstukken :

## 1. Van Pipowagen tot KIP , de begintijd van de caravans tot 1947. blz. 4

*De volgende drie hoofdstukken gaan over de bouw van de Kippen in drie periodes. U zult ontdekken dat er ook drie verschillende soorten Kippen zijn, allemaal met de naam Kip !*

## 2. De Kippen van Jan Kip van 1947 tot 1966 blz 10



## 3. Kip met geheel buitenlands kapitaal van 1966 tot 1981. blz 35

Jan Kip komt in 1966 op een leeftijd, dat hij het wat kalmer aan wil doen en hij vindt een koper : het Amerikaanse bedrijf : Divco-Wayne Corporation Twee jaar later wordt het alweer overgenomen door Boise Cascade en in 1972, nog net voor de beruchte oliecrisis, een derde Amerikaanse overname : Bendix Corporation Tenslotte komt Kip Hoogeveen in 1976 in handen van het Zweedse Cabby !



## 4. KIP : Nederlands kapitaal ! Vanaf 1981 tot heden blz. 48

Tenslotte kunnen in 1981 na veel moeite investeerders in Nederland het bedrijf overnemen .





De stokoude Kippen uit de tijd van Jan Kip zelf, zijn deels nog bewaard gebleven. De oudste Kip in de OCC is het Kuiken van 1954. Dit was tevens de eerste Kip, die een typeaanduiding had uit het kippenhok. Na de periode van Jan Kip, dus na 1966, zijn er geen kipnamen meer gebruikt, behalve pas veel later in 2010 voor één model, de Isa White.

Hieronder ziet U een schema van al deze namen ( met een paar niet-kipnamen).

KIP 19..	'54	'55	'56	'57	'58	'59	'60	'61	'62	'63	'64	'65	'66
Kuiken	X	X							X			X	
Krielkip		X										X	X
Leghorn		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Wyandotte		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kemphaan			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Krielhen			X	X	X	X	X	X	X	X			
Rivastella						X							
Dwerghoen								X	X	X			
Hoentje										X			
Berghoen											X		
Hy-Line												X	X
Eurokip 1000												X	
Eurokip 1000, 1500 en 2000													X

Bovenstaande Kippen, maar ook *alle* Kippen tot nu, zijn gemakkelijk terug te vinden, omdat elk jaartal duidelijk is aangegeven als een apart hoofdstukje !

Illustraties en verdere gegevens zijn afkomstig uit het OCC-archief. Veel foto's heb ik zelf genomen en bij foto's van anderen, vermeld ik de betreffende fotograaf.

De voorkant is ontworpen door mijn kleinzoon Jannick Rooijmans. Onmisbare gesprekken heb ik 25 jaar geleden o.a. gevoerd met mevr. Kip- de Roos, een oud-werknemer, Frensjer Klooster en een zus van Jan Kip, later met Gerard Boonzaaijer, de technisch directeur, over nieuwere caravans.

Op [www.oldtimercaravanclub.nl](http://www.oldtimercaravanclub.nl) vindt U meer over onze club. Behalve dit kijk- leesboek geeft de OCC nog ruim twintig publicaties uit over andere caravanmerken ! Van al deze boekjes is **Kip-Historie** de enige met een uitvoerig overzicht van de caravangeschiedenis van vóór de tweede wereldoorlog.

Arie Jofriet

HEM, jan. 2015  
 ariejofriet@hetnet.nl



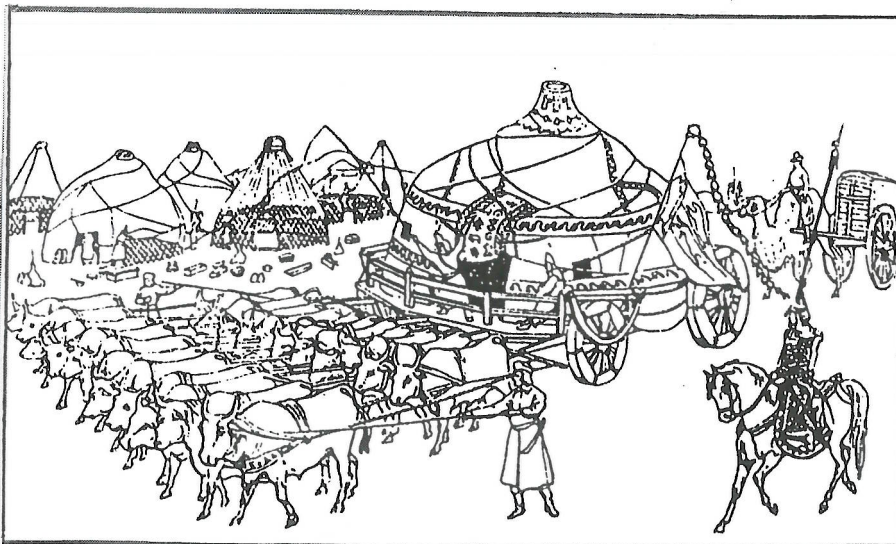
## Van Pipowagen tot KIP .

Het woord "caravan" is waarschijnlijk afgeleid van het Perzische woord "karwan", wat betekent : *een gezelschap kooplieden* , dat uit veiligheidsoverwegingen op de een of andere manier gezamenlijk gaat reizen.

In de 17<sup>e</sup> eeuw wordt in Engeland met een caravan bedoeld een wagen met linnen kap voor personen en/of goederen. Deze caravan wordt dan getrokken door één of twee paarden. Enkele eeuwen heeft een "caravan" met één paard in de regel een lengte van 3 ½ meter en met twee paarden een lengte van 5 meter.

"Caravans" worden echter al eeuwen eerder gebruikt ! Ongeveer tweeduizend jaar geleden trekt Cleopatra al rond met een wagen ,voorzien van een grote linnen huif. Zij gebruikt de wagen onder andere om ermee op vogeljacht te gaan. Onder de huif is het meestal bloedheet , maar slaven met palmtakken zorgen voor verkoeling !

Een volgend "caravanverhaal" komt van de beroemde Marco Polo, een Venetiaans koopman, die met zijn vader en oom in 1271 een lange reis maakt naar China. Na zijn terugkeer verschijnt in 1299 een boek , bekend als "Il milione" of "Boek der miljoen wonderen ! " met o.a. het verhaal van de Tartaren , waarbij de aanvoerder verblijft in een kolossale tentwagen, getrokken door 22 ossen ! Op de plaats van bestemming wordt een compleet legerkamp opgebouwd.



*Een tekening eind 13<sup>e</sup> eeuw:  
een tentwagen van de  
Tartaren , getrokken door  
22 ossen*

Het is natuurlijk mogelijk, dat door de eeuwen heen wegens volksverhuizingen, kruistochten naar het beloofde land, of door koningen of keizers wel eens wagens niet voor levensmiddelen, maar voor personenvervoer zijn gebruikt.

Een zeer bekend verhaal is dat van Napoleon . Zijn sleurhut , getrokken door paarden , ging in 1812 mee tijdens de catastrofale veldtocht naar Rusland om luxueus te slapen, te eten en zich te wassen. Het verhaal gaat, dat Napoleon Bonaparte een spoor achterliet van alles wat hij onderweg uit het raam naar buiten smeed: etensafval, versnipperde rapporten en zelfs uitgelezen boeken. Al reizend worden in de wagen stafbijeenkomsten gehouden en daarvoor is aan de wand een opklapbare tafel bevestigd voor de stafkaarten., waarop spelden de positie van de legeronderdelen aangeven.. De wagen van Napoleon is omgeven door een zwerm ordonnansen te paard, die rapporten onmiddellijk kunnen bezorgen. Na de verloren slag in 1815 bij Waterloo brengen de Engelsen Napoleon naar St. Helena , waar hij niet meer kan wegvluchten zoals vroeger vanaf Elba . Zijn fantastische caravan nemen de Engelsen mee naar Londen . De wagen wordt verkocht aan Madame Tussaud en in 1955 wordt in haar museum bij een brand de wagen van Napoleon totaal verwoest !





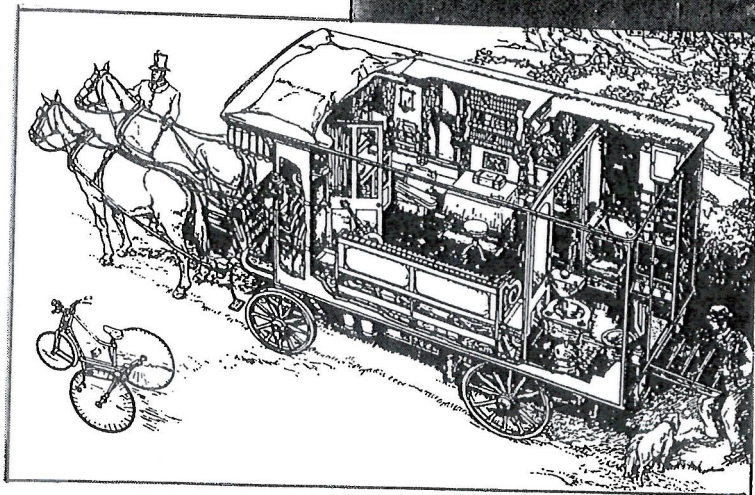
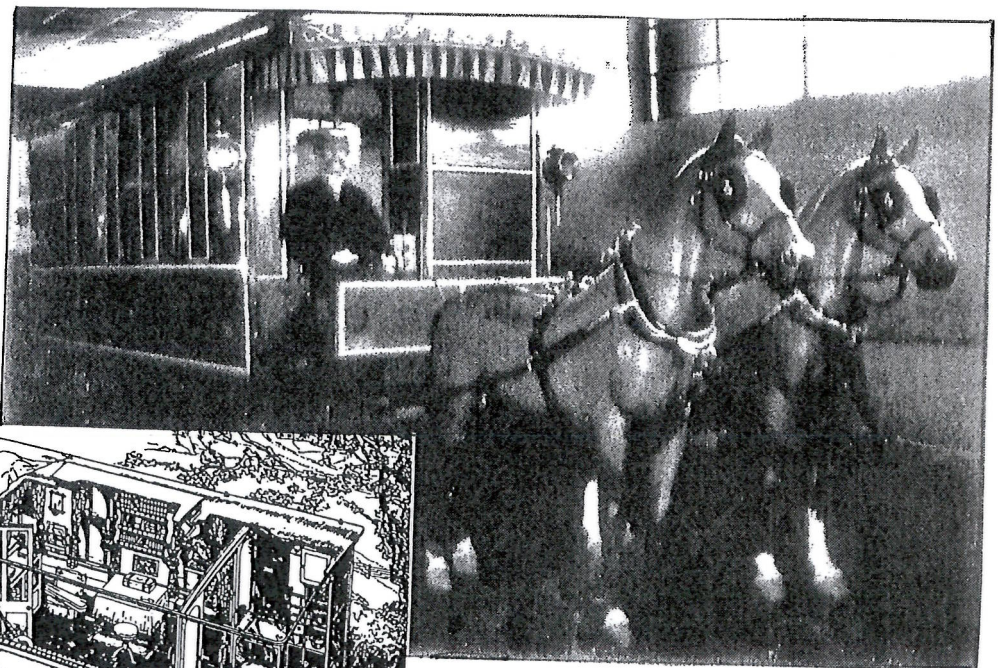
De eerste verhalen over een caravan voor een compleet gezinnetje dateren uit 1837 ! Een artiest die een circus leidt, een zekere **James Sanger**, laat een wagen bouwen, waarin hij tevens allerhande materiaal kan opslaan. Opbouw lengte en -breedte zijn bekend: resp. 3.25 m. x 2.19 m., maar een tekening is niet gemaakt.

Dan echter in 1840 beschrijft Charles Dickens in zijn boek "The old Curiosity Shop" de caravan van **Mevr. Jarley**, die in Engeland rondtoert met een door twee paarden getrokken verrijdbare woning met wassen beelden. Van deze wagen is wel een tekening !

*Een eerste tekening van een Pipowagen uit 1840 van Mevr. Jarney.*

Gedurende deze en latere jaren worden er diverse soorten woonwagens voor rondtrekkende mensen, zoals handelaren en artiesten, gebouwd.

De eerste caravan, die als recreatievoertuig dient, wordt in 1884 door **Dr. R.W. Gordon Stables**, een gepensioneerde Engelse arts en kinderboekenschrijver, in gebruik genomen. De bouwkosten bedragen 300 pond. De vierwielige wagen "**The Wanderer**" (de zwerver) van bijna twee ton, wordt getrokken door twee paarden. De koetsier slaapt onderweg in een logement en de knecht op een matje in het keukengedeelte. Deze knecht rijdt overdag op een driewieler voor de caravan uit om te zien of de wegen voor de Wanderer begaanbaar zijn en om andere reizigers te waarschuwen, dat er wat groots aankomt. Gordon Stables maakt een ongeveer 2000 km lange reis door Engeland met dagetappes van 30 km. en schrijft het boek "The cruise of the Land Yacht Wanderer", waarmee veel belangstelling wordt gewekt voor het caravannen !



*Een enkele jaren geleden zelf genomen foto van de Wanderer in het Transport Museum van Bristol.*

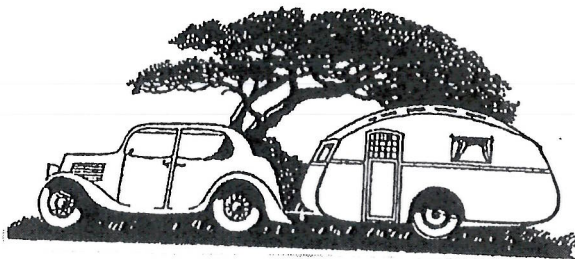
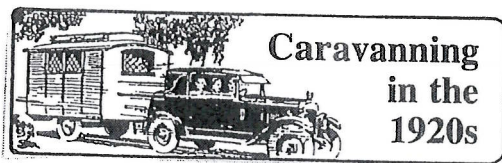


Onder invloed van Gordon Stables wordt Engeland steeds meer doorkruist door allerlei soorten caravans. Deze wagens zijn eigenlijk nog niet te beschouwen als echte caravans, want er loopt nog steeds een paard voor.

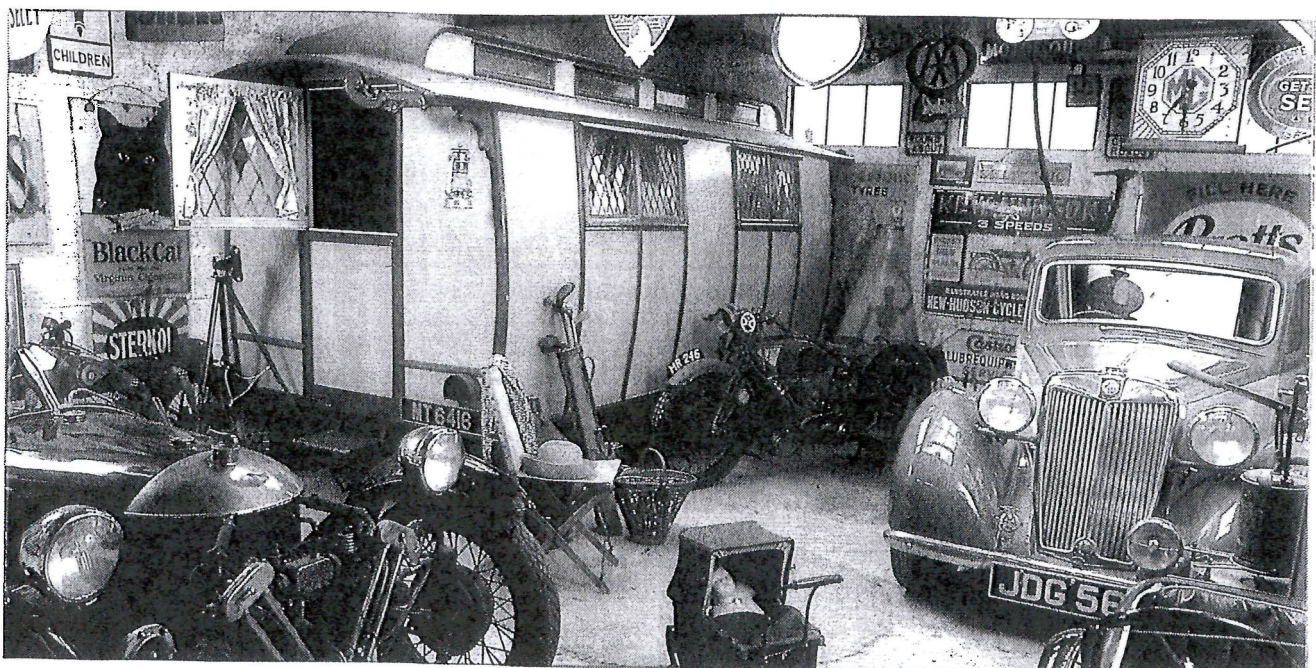
Toch wordt al in 1907 door Stables in Minehead bij Bristol de eerste caravanclub opgericht, namelijk de "Caravan Club of Great Britain and Ireland". Gordon Stables is de eerste voorzitter en hij draagt weer veel bij aan het populair worden van de caravan.

Toch komen na de eerste wereldoorlog in 1919 al de eerste echte caravanbouwers, met name het merk Eccles. Eerst één van heel dun plaatstaal en dan meteen een serie van 50 stuks van hechthout. Dit zijn dus alle éénassige wagens, die door een vrij zware auto getrokken moeten worden.

Na Eccles volgen nog vele andere merken zoals **Winchester, Cheltenham, Carcruiser, Angela, Hutchings** etc.. Andere Europese landen en Amerika volgen, maar Engeland blijft de bakermat van de caravan, voorlopig een speeltje alleen voor de zeer welgestelden.

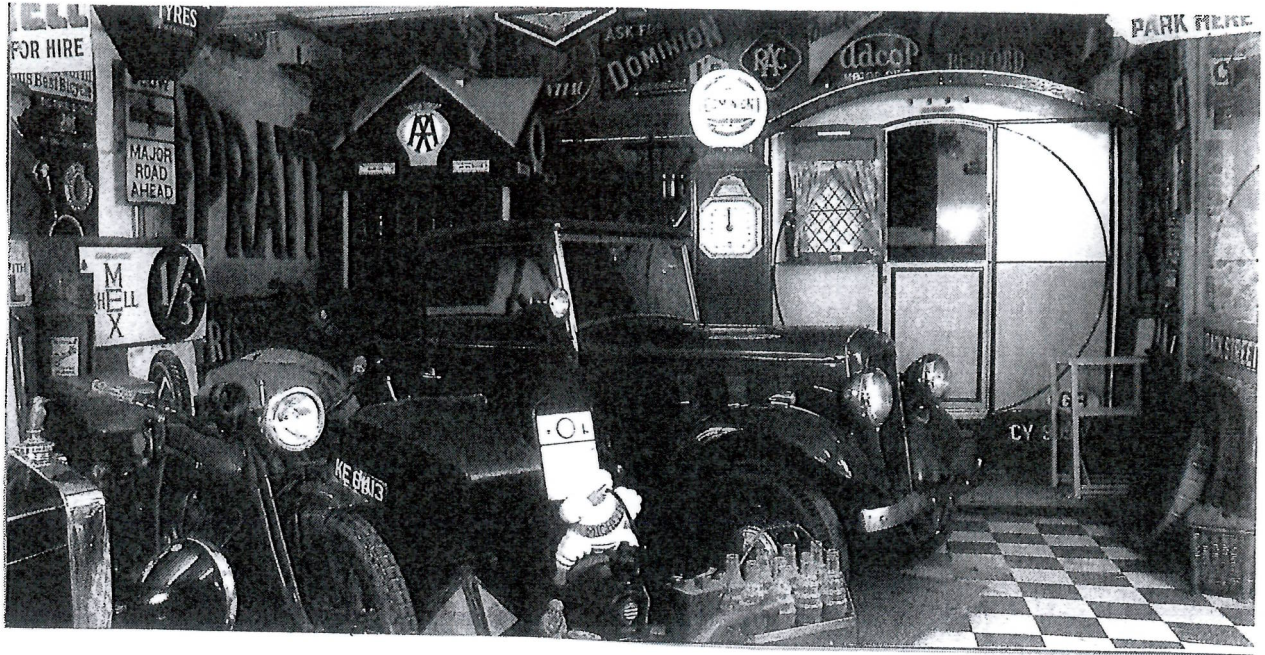


*De leden van de Britse caravanclub trekken er een aantal dagen op uit!*

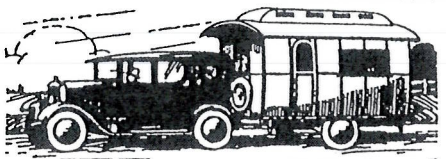


*In het Cotswolds Motor Museum in Bourton-on-the-Water ziet U een Angela uit 1923 met een lantaarndak.*






*Nogmaals een foto uit Bourton-on-the-Water. U ziet achter de Austin 10 Clifton uit 1937 een schitterende caravan uit 1926 : een Bertram Hutchings . Meer caravans zijn er in dit interessante museum niet. Het is al heel veel , want jammergenoeg valt er in een motor museum vrijwel nooit een caravan te ontdekken*

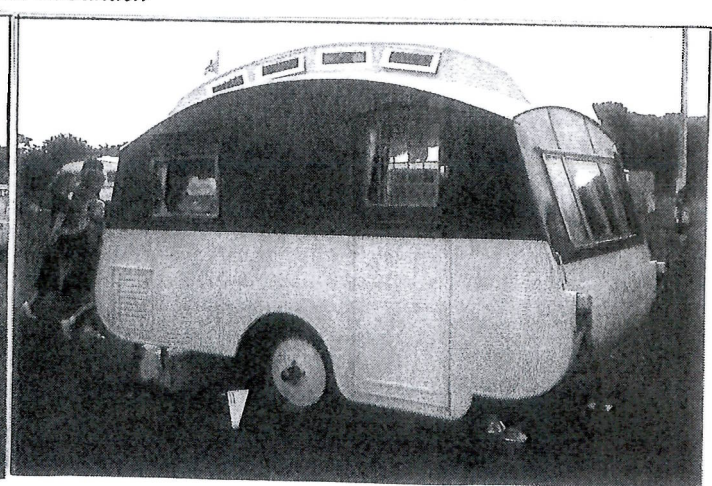
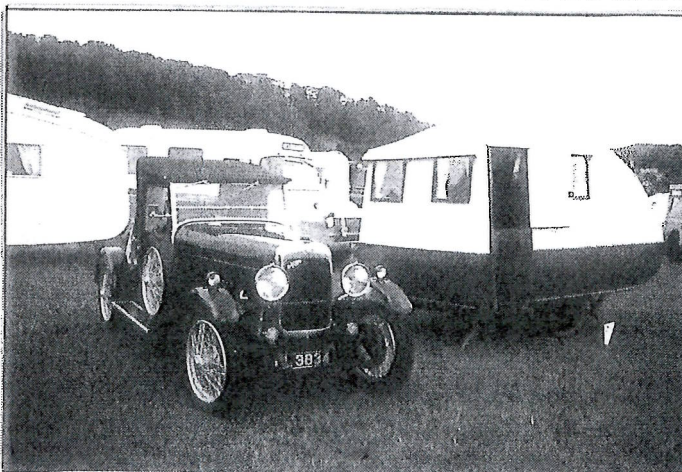


**CARAVANNING**  
**THE IDEAL HOLIDAY.**  
 You may travel 500 miles per week, or camp, either in the New Forest, or on the glorious South Coast, etc.  
 Learn all about Caravanning by sending 1½d. for new booklet  
 —Caravanning Made Easy—to  
**BERTRAM HUTCHINGS CARAVANS LIMITED,**  
 5 ELM ROAD, WINCHESTER.  
 Horse and Motor Trailer Caravans for Sale or Hire.



**JOHN BULL TYRES**

*Twee advertenties uit 1930 over caravans en banden*

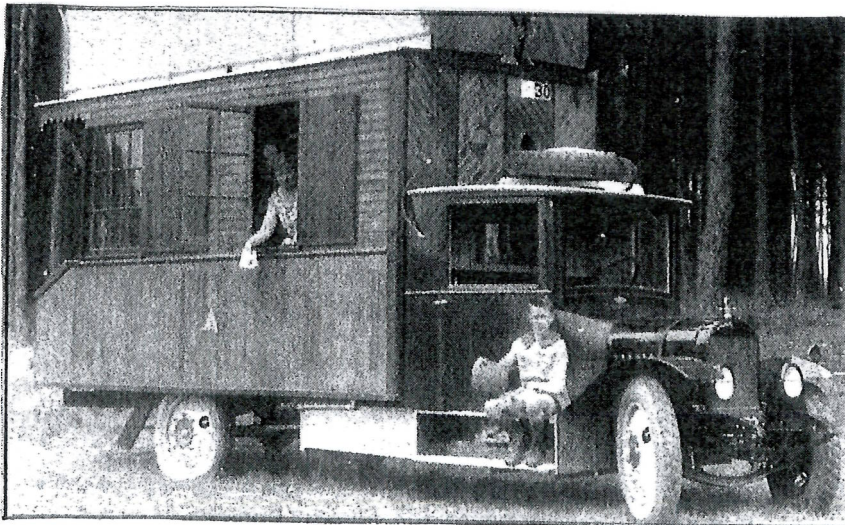


*Twee foto's genomen in 1992 tijdens een internationale bijeenkomst in het eerder genoemde Minehead. Leden van onze OCC waren aanwezig en verbaasden zich over de prachtige oldtimers en over de eigenaren, rondlopend over de camping in de kleding van de twintiger jaren. Het betreft hier een Carcruiser uit 1925 en een Winchester uit 1930 !*



## Wie bouwde de eerste Nederlandse caravan ?

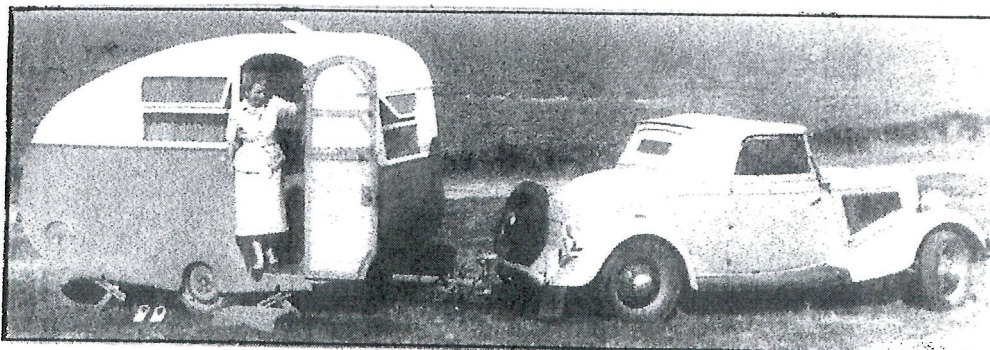
De eerste caravan kwam uit Amsterdam en heette **HANO**, een afkorting van de naam D. van **Haren Noman**, de bedenker en bouwer. Hij was al enige jaren een verwoed kampeerder, maar zijn vrouw vond het gekruip in een klein laag tentje geen genoeg. Zo ontstaat er in 1926 een eerste (vrij hoge) vouw-kampeervagen en in 1927 een **caravan** en ook nog een kampeerauto ! De heer Van Haren Noman, ingenieur en eigenaar van een technisch handelskantoor, gaat met de caravanbouw slechts enige jaren door, maar is duidelijk zijn tijd ver vooruit.



*Hierboven ziet U de vouw-kampeervagen van 1926. Erachter de wagen in ingeklapte toestand. Naast de tentwagen een Eccles, die door HANO enige jaren wordt geïmporteerd. Van de eerder genoemde HANO-caravan uit 1927 is geen duidelijke foto beschikbaar. Deze HANO was zeer rechthoekig, net als de Eccles*

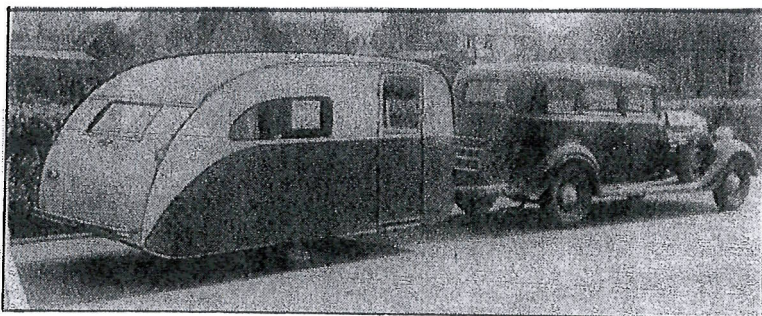
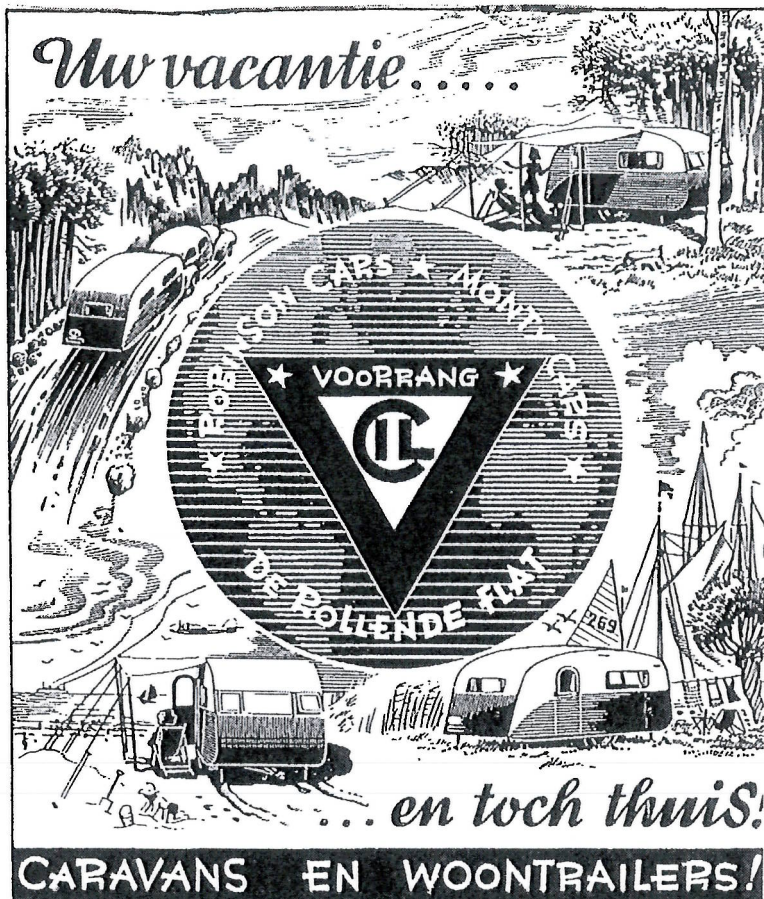
*Hiernaast de buitengewoon opvallende kampeerauto van HANO. In de "camper" konden twee personen slapen en in de grote daktent waren nog slaapplekken voor zes personen !*

In 1929 bouwt Ir. Frans Hausbrand een **HAUSCAR** voor eigen gebruik en in een interview zegt hij: "Het was een vierkante bak op wielen met het interieur van een spoorwegcoupé met twee langsbanken. Verder had ik alleen een primus om op te koken en een watertank". Hausbrand is de grote promotor voor de caravansport. Hij schrijft vele artikelen in allerlei tijdschriften.



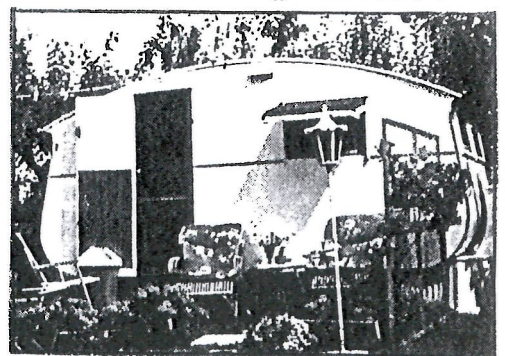
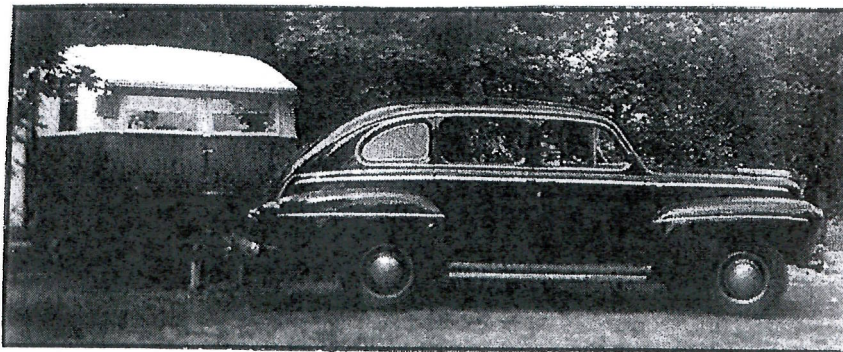
*Hiernaast een HAUSCAR 310 uit de dertiger jaren, met een goede stroomlijn, zoals ook in de autowereld gebruikelijk wordt. Voor anderen tekent Hausbrand verschillende modellen De bouw zelf geschiedt bij carrosseriebedrijven.*





Tot slot de reeds eerder genoemde **Carl Denig**, die ongeveer vanaf 1925 de Bertram Hutchings importeert. In 1935 ontwerpt Carl Denig zelf een caravan, laat een wagenbouwer uit Oirschot overkomen. Deze Brabander bouwt in Amsterdam aan het eind van de Overtoom, buiten de stad, een serie van vijf caravans. Meer Carl Denigs zijn er niet gefabriceerd.

*Vier van de vijf Carl Denigs zijn gesloopt en hieronder ziet U de laatste die nog is overgebleven in originele staat en als tuinhuisje. Dit is de oudste nog bestaande caravan in Nederland en wordt nu voor de derde keer gerestaureerd.*



In **1931** krijgen we te maken met het begin van de **CIL** (zie tekening links, in het voor-rangsbord!) De afkorting betekent:

**CARAVAN INDUSTRIE LAREN.**

De oprichter is **Jaap Blanken**, geboren in 1901 in Amsterdam. Hij gaat uiteindelijk naar de HBS en vervolgens naar de middelbare tuinbouwschool. Hij vestigt zich in Het Gooi, waar vele villa's verrijzen en denkt: "Daar is werk voor een tuinarchitect".

Hij trekt met een huttentje van de bekende buitensportzaak Carl Denig uit Amsterdam vele malen door Europa. Met Carl Denig is hij ook bevriend. Denig importeert Engelse caravans. Jaap kent ook Hausbrand heel goed. Als Hausbrand in 1929 een caravan laat bouwen, denkt de tuinarchitect: "Zo'n wagen kan ik ook maken".

Zijn caravan krijgt veel belangstelling en hij krijgt wederom vele klanten, maar nu dus voor caravans. Tenslotte bouwt hij in een heel lange boerderij in Laren caravans in series, meestal zes stuks gelijktijdig.

Jaap Blanken is de enige, die na de oorlog doorgaat en wel tot 1964.

In 1985 overlijdt Jaap Blanken, de eigenaar van de

oudste caravanfabriek in Nederland

*Op de advertentie ziet U vier dezelfde Blanken caravans. Dit is de Blanken **Robinson**. (genoemd naar Robinson Crusoe) Deze zogenaamde Robinson Car wordt gebouwd van 1931 tot 1958 (uitgezonderd de oorlogsjaren) Vrijwel zeker is er geen caravanbouwer elders geweest, die zo lang precies dezelfde caravan heeft gebouwd! Na 1948 komen er naast de Robinson andere modellen.*

*Foto hiernaast: De Monty Car uit 1948. (genoemd naar generaal Montgomery)*



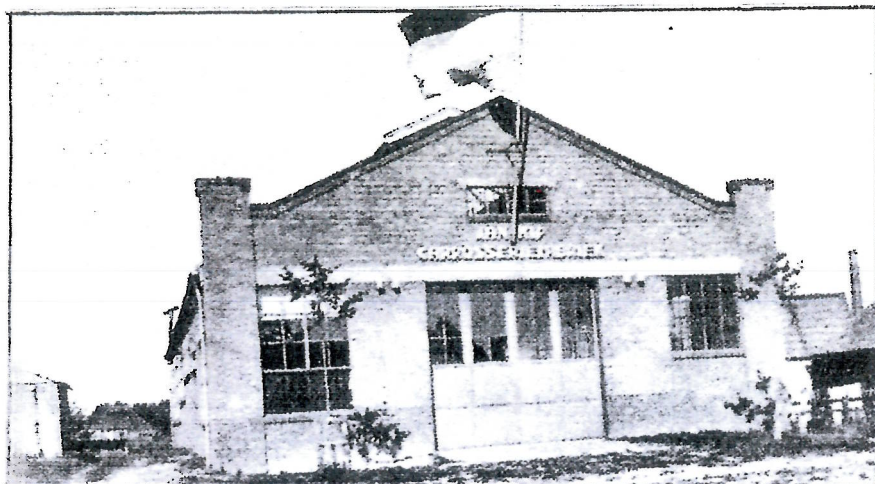
## 2. De Kippen van Jan Kip van 1947 tot 1966.

In het voorwoord staat al vermeld, dat Jan Kip in 1947 begint met de bouw van een caravan, maar voor het verhaal van "Kip-caravans" gaan we eerst ver terug in de tijd.

Jan Kip is geboren in Hoogeveen op 24 maart 1904. Zijn vader begint in 1897 met een zaak in rijwielen. Later komen hier motoren bij, zoals bijvoorbeeld van het bekende merk Eysink uit Amersfoort. Vermeldenswaard is dat vader Kip in 1902 één van de eerste autobezitters is van een personenauto en wel met het frappante nummer D 13.

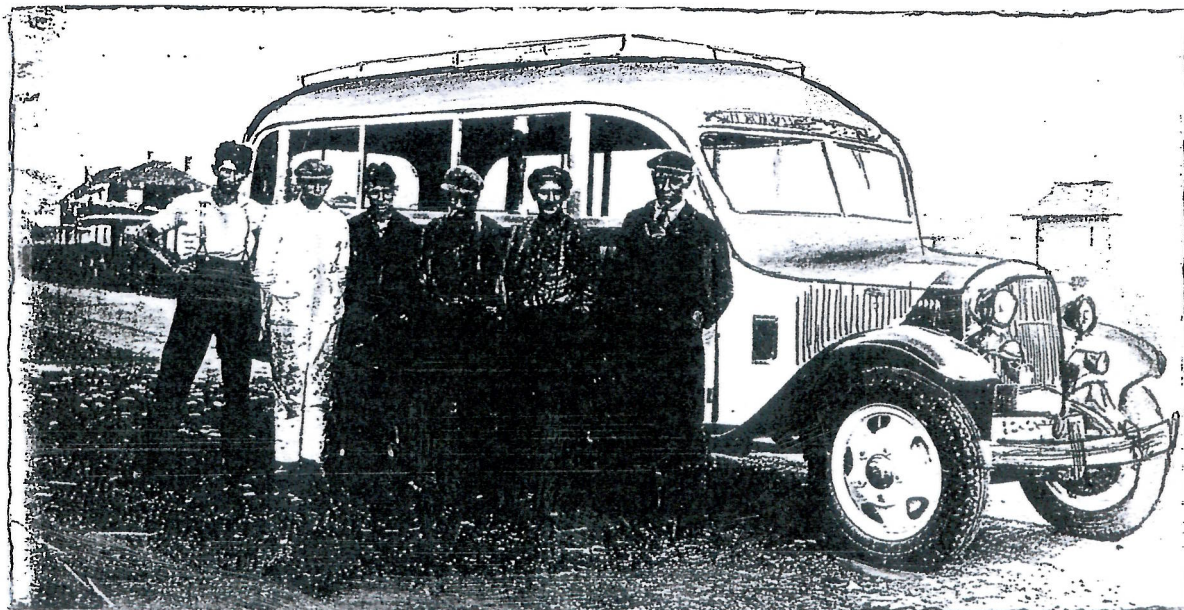
Jan Kip doorloopt de lagere school en de ambachtsschool en verlaat dan Hoogeveen om in Dordrecht de MTS te volgen. Tijdens zijn studie werktuigbouwkunde loopt hij stage op verschillende plaatsen in Nederland.

Vervolgens werkt hij vijf jaar in Nederlands Oost-Indië bij een oliemaatschappij. Teruggekomen begint hij in 1934 in Hoogeveen aan de Coevorderstraat no.1 (nu De Vos van Steenwijklaan), schuin tegenover het Menso Alting College, een carrosseriebedrijf, waar hij, naast landbouw-wagens, ook winkelwagens, cabines voor vrachtwagens, autobussen, bakfietsen, etc., maakt.



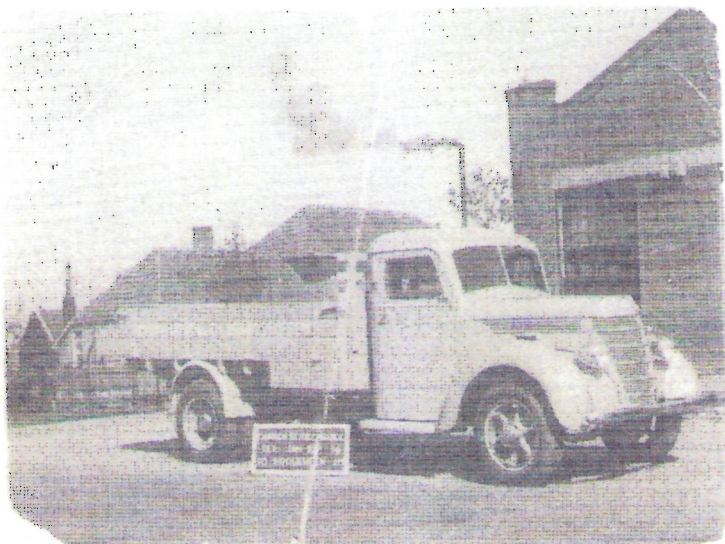
*De vlag in top : de fabriek is gereed. Hier start Jan Kip in 1934 zijn carrosseriebedrijf.*

Vóór de oorlog zijn er geen kampeerwagens gemaakt; er zijn wel eens aluminium lijsten aan een bestaande caravan bevestigd. De jaren dertig, de zogenaamde crisisjaren, zijn voor Jan Kip niet gemakkelijk, maar het lukt toch goed. Ook in de oorlogsjaren 1940-'45 weet hij de zaak draaiende te houden.



*Voor de oorlog zijn er ook een aantal autobussen op een chassis opgebouwd. Het personeel staat voor de splinternieuwe bus; geheel rechts staat de heer Kip.*





*In series van meestal zes stuks worden Fords en Chevrolets opgebouwd. Hiernaast is een Kip-cabine en -laadbak gemaakt voor een vrachtwagen van het Amerikaanse merk International. Deze is bestemd voor een brandstoffenhandelaar uit Zwolle.*

Na de oorlog komt er weer voldoende werk en in **1947** wordt dan uiteindelijk de eerste kampeerwagen gebouwd ! De aanleiding daartoe was het feit, dat Jan Kip trouwt met **Ans de Roos** uit Amsterdam.

Jan Kip vertelt hierover het volgende :

(uit het maandblad "Succes" van juli 1964)

*"Het is grappig om te zien , hoe je zakelijke leven vaak beïnvloed raakt door je persoonlijke omstandigheden. Een tijd lang , toen wij pas getrouwd waren, zagen mijn vrouw en ik elkaar alleen tijdens de weekeinden, omdat wij in heel verschillende delen van Nederland werkten. Weet U wat wij deden ? Wij zetten een eigengebouwde caravan neer, ongeveer halverwege, op een heerlijk plekje natuur en daar reisden wij allebei zaterdags heen. Het leven in zo 'n caravan beviel ons buitengewoon. Op het ogenblik lijkt het helemaal niet zo 'n vondst, want een caravan is inmiddels ingeburgerd. De caravan is voor velen een statussymbool geworden. Je moet er één hebben en liefst nog even groter dan die van je buren of je vrienden. Maar kort na de oorlog, toen wij gingen trouwen en op dat idee kwamen, was het iets bijzonders. Wat zag je toen aan caravans in Nederland ?*



**Een kenner koopt of huurt een**

**KIP'S KAMPEERWAGEN**  
**JAN KIP . HOOGVEEN, TEL. 66**

*Foto links boven: het echtpaar Kip geniet van hun weekeinden in de natuur.*

*Foto daaronder: de eerste advertentie van Kip in de "Kampeerkampioen" van de ANWB. Dezelfde caravan met daarachter weer de Mercedes van Jan Kip*

*Foto boven: Voor huur of koop nog een 2<sup>e</sup> Kip .*

In 1947 worden er dus twee caravans gebouwd. Deze Kippen hebben, ook de komende jaren , gewoon een planken vloer en de wanden zijn van Zweeds watervast masonite. Over de spanten van het dak wordt kippengaas getrokken. Daarop gaan watten en dan fijn doek. Over dit doek verft men loodwit om het dak waterdicht te maken en daarover tenslotte zinkwit.

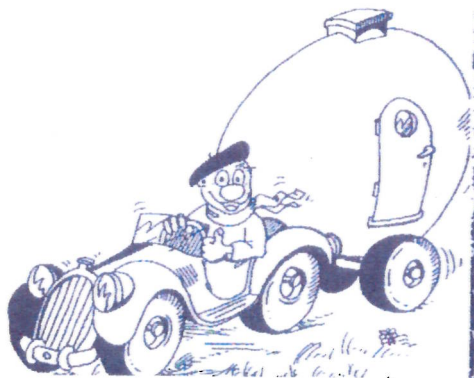
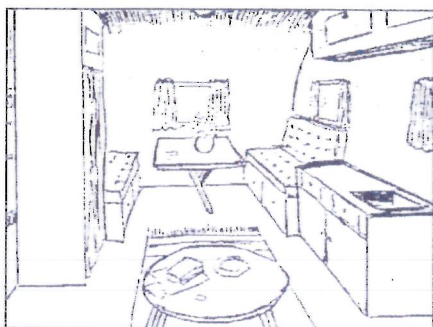


Wegens grote belangstelling maakt Jan Kip in de loop van **1948** meer kampeerwagens. Hij ver-  
koopt er tien en er zijn nog tien kampeerwagens beschikbaar voor de verhuur. Voor de verkoop  
worden alle kampeerwagens op bestelling gebouwd. Elke wagen is "een speciale uitvoering" naar  
de wens van de koper.

Jan Kip gebruikt in folders etc. altijd het woord "kampeerwagen" en niet het Engelse "caravan"!

*Hieronder het interieur  
van de eerste kampeer-  
wagen van Kip. Aan de  
voorkant bevindt zich  
over de breedte een bank  
Alleen voor het foldertje  
is er een los tafeltje bij-  
getekend.*

*Deze eerste wagens waren  
3 ½ meter lang.*



**Vrij zijn!**

Is er een prettiger wijze te bedenken om Uw vakantie door te brengen dan in de vrije natuur? Geen andere mensen om U heen, waarmee U rekening moet houden!

Deze mogelijkheid bestaat.

Een kampeer-aanhangwagen van Kip garandeert U een vrije vakantie. U rijdt ermee de bossen in, de hei op of naar zee.

Toch behoudt U alle prettige gerieflijkheden van Uw thuis-zijn. Immers, deze kampeerwagens zijn voorzien van al die dingen, die het buiten-zijn eens te meer tot een genot maken. U bent zeker van een gezellig onderdak, en... U bespaart veel kosten. U bent op reis... thuis! Deze kampeer-aanhangwagens zijn te huur gedurende een week-end of een hele vakantie, die U desgewenst ook in het buitenland door kunt brengen. U neemt immers Uw „hotelkamer" mee? Op de volgende bladzijden vindt U alle bijzonderheden over de geriefelijke Kip's kampeerwagens.

*Kip's kampeerwagens zijn te koop en te huur*

Op een zekere dag komt er in 1948 een gepensioneerde marineofficier naar de fabriek in Hoogeveen met een hele waslijst met allerlei wensen wat betreft de inrichting van een nieuwe kampeerwagen. Hij wil o.a. aan de voor- en achterkant een zitje, zodat er vier personen royaal in kunnen slapen.

Dit leidt tot een wagen van 4m.60. en Jan Kip noemt dit de **Kip 460**. (breedte twee meter)

De wagen heeft twee toegangsdeuren en achter de rechterdeur is een uitneembaar luikje in de vloer om het een en ander naar buiten te vegen. De kastdeur is dubbel uitgevoerd, zodat (klein)kinderen 's avonds opgeborgen kunnen worden achter een houten wandje. Jan Kip vindt een bovenbed uit voor nog een slaapplek. Een deksel van de achterbank wordt omhoog gedraaid en er ontstaat een bovenbed. Overdag kunnen achter de naar beneden gedraaide klep dekens etc. heel gemakkelijk uit het zicht gelegd worden. Muggenhorren kunnen vanuit een dubbele wand opgetrokken worden.

Het is allemaal te veel om op te noemen!

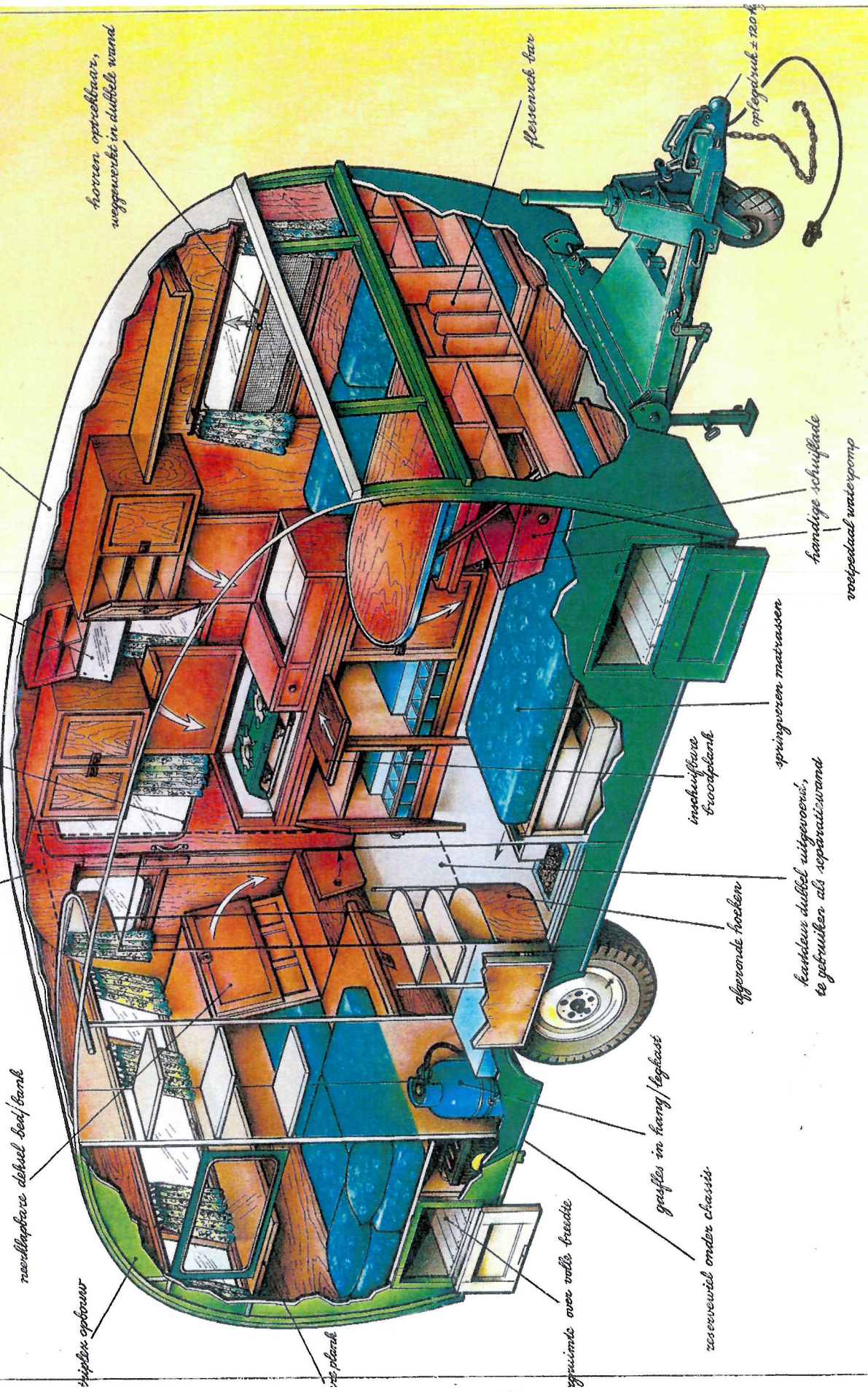
Deze **Kip 460** wordt in 1983 bij de fabriek ingeruild. De ANWB laat van deze ingenieuze Kip een *doorzichttekening* maken. De Kip met loodzwaar onderstel en veren wordt gewogen en dit gerieflijk wagentje komt op **1225 kg.** 35 jaar later komt zo'n kampeerwagen ongeveer op de helft van dit gewicht.

*Op de volgende blz. ziet U goed de **KIP 460** van 1948*



# KIP 460

# 1948



naadloos dak  
geen daklijken

opklapbare spiegel

2e buitendeur

ophangpunten hangbed

verklapbare dubbel bed/bank

triplex opbouw

2e plaats

horren optrekbaar,  
weggevoert in dubbele wand

flessenrek bar

oplegdruk ± 120 kg

handige schuiflade  
voelpedaal waterpomp

in schuifbare  
broodplaat

springveren matrassen

kastdeur dubbel uitgevoerd,  
te gebruiken als separatuwand

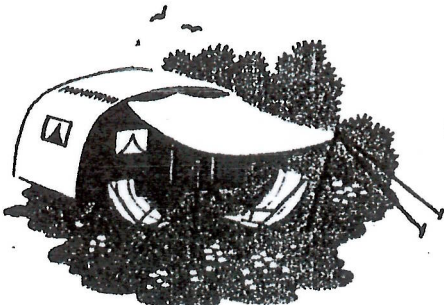
afgeronde hoeken

graffles in hang/legkast

ruimte over volle breedte

reservewiel onder chassis





CARROSSERIEFABRIEK **JAN KIP** HOOGVEEN

AFDELING KAMPEERWAGENS

COEVORDERSTRAAT 1a  
TELEFOON 66  
POSTREKENING 241817  
BANKVERB.: NED. MIDD. BANK

JEK/SL

HOOGVEEN, 5 April '48.

UW SCHR.

Den Weled. Geb. Heer F. Wirix  
Vondellaan 2  
Arnhem.

Weled. Heer,

In antwoord op Uw schrijven dd. 30 Maart, ontvangt U hierbij een folder van onze kampeerwagens. Hierin zult U alle gewenste inlichtingen aantreffen.

Onze huurprijzen luiden :

voor de maanden Juni, Juli en Augustus	f. 100.--	per week,
" " " Mei en September	75.--	" "
" " " April en October	50.--	" "

Indien U meerdere weken achtereen huurt, betaalt U voor iedere aansluitende week f. 5.-- per week minder met een minimum van f. 75.-- per week voor de seizoenmaanden en resp. f.60.-- en f. 35.-- per week voor de andere perioden.

Onze huurweken lopen van Zaterdag 12 uur t.m. Vrijdag 6 uur. Dit in verband met het klaarmaken van de wagens voor de volgende huurders.

Wij hebben vrijblijvend nog een wagen vrij vanaf Hoogeveen, vanaf 21 Augustus.

In verband met de vele aanvragen, raden wij U aan een omgaand antwoord aan ons te willen zenden.

In afwachting,

Bijlage :  
folder en kaart.

Hoogachtend,  
Carrosseriefabriek Jan Kip

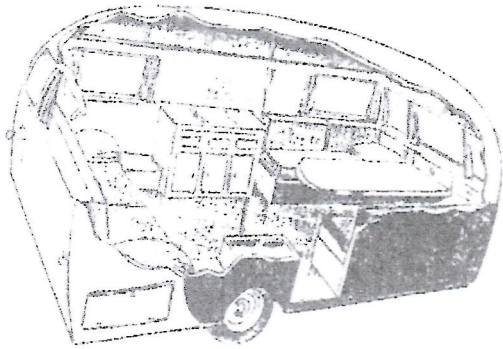
13A





Kip 1948 met  
Minerva 1931 .

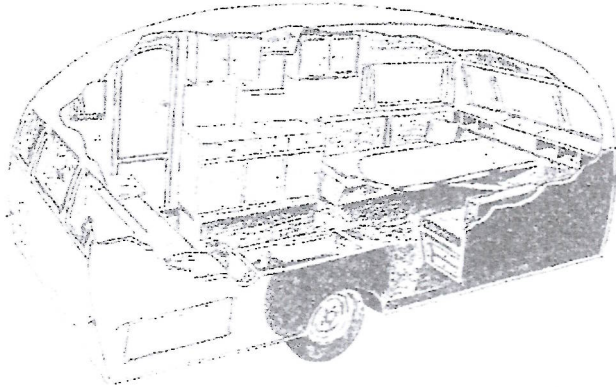




Ook in **1949** blijven speciale uitvoeringen naar de wens van de koper mogelijk. Om efficiënter in series te kunnen werken komen er nu standaard typen. Allereerst de **Kip 366** (opbouw lengte 3 m. 66) *Zie de tekening hiernaast.*

Dan volgt de **Kip 425** met een groter zitje aan de voorkant (geen tekening beschikbaar)

Tot slot de **Kip 470**  
*Zie de tweede tekening.*



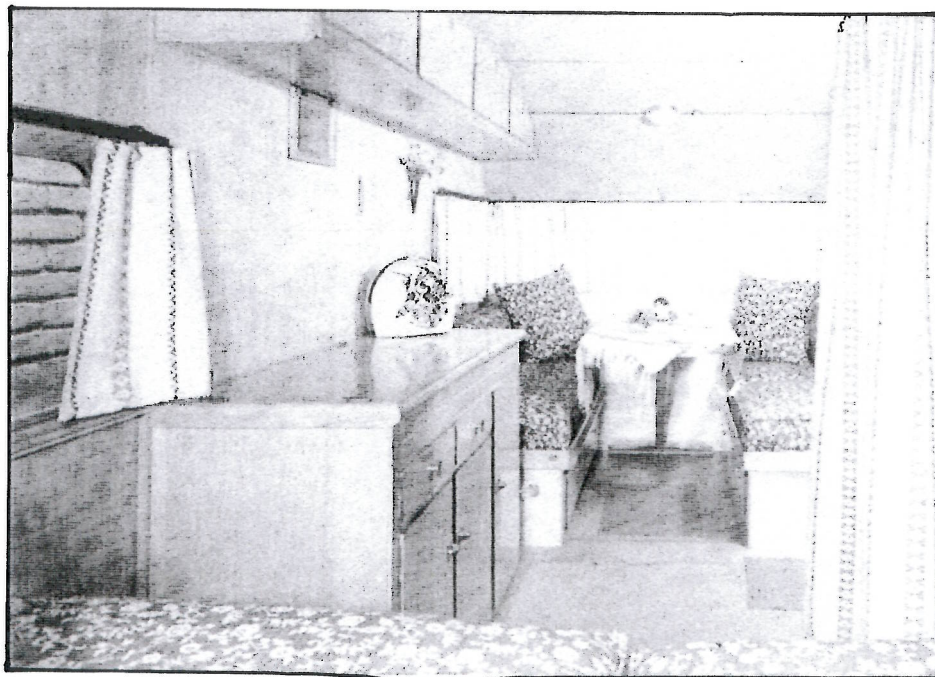
De 470 is, net als de 460 van de vorige bladzijde, een kampeerwagen met twee deuren. De extra deur aan de linkerkant is de WC-deur. Buiten deze deur bevindt zich een klein hoog tentje voor de emmer met bril en klemdekse!

Een andere mogelijkheid bij deze 470 is een uitschuifbare en uitklapbare WC-ruimte op een soort rails. Er wordt dus "zitting" gehouden in een masonite hokje en het vloertje wordt, net als de wagen, gesteund door twee pootjes.  
Jan Kip wilde (jarenlang) beslist geen WC in de caravan !

Jan Kip heeft nog een ander doel voor die extra linker deur als de klant dat wenst. Hij maakt dan een tentraill boven rond de linkerwand, zodat de kampeerder aan beide kanten zijn zonnetent kan opzetten.

Alle bovengenoemde kampeerwagens hebben een grote achterbank met achter de leuning berging voor dekens en onder de bank een ruimte voor de zonnetent, ligstoelen en watertanks. (bereikbaar via een luik in de zijwand)

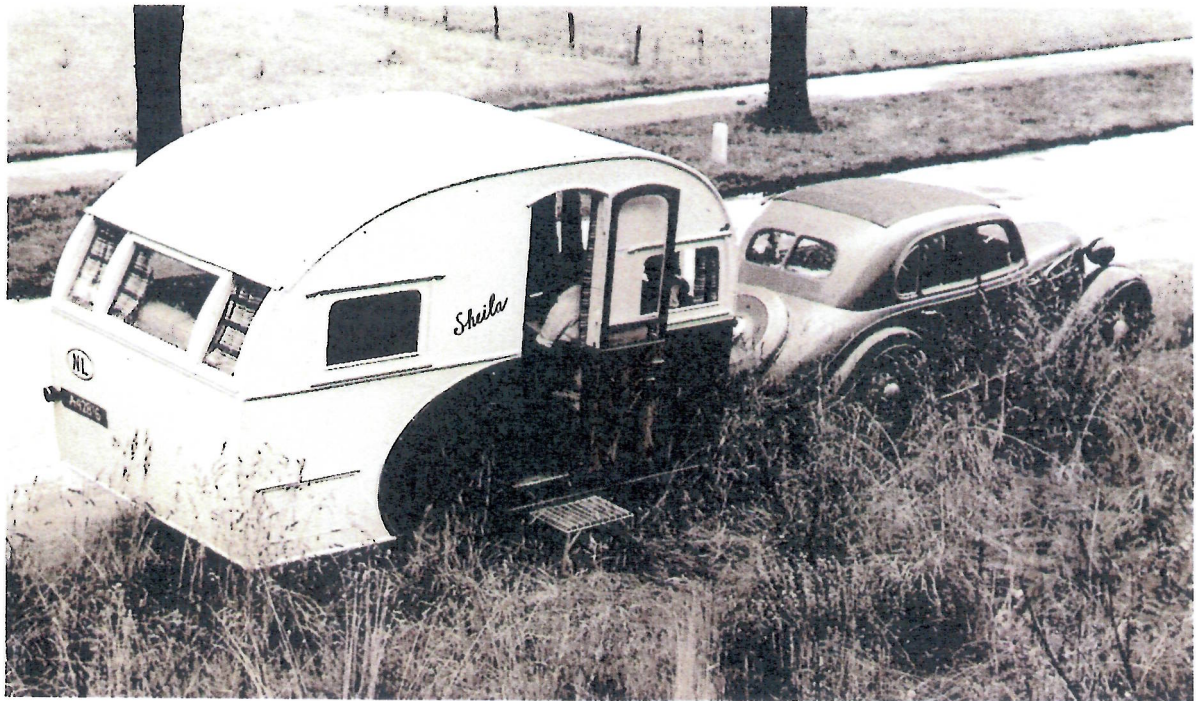
De kampeerwagens zijn wit en de onderste helft is vaak in de kleur van de trekauto. Dat kan gemakkelijk, want in deze jaren blijft men meestal lang met dezelfde auto rijden



Op deze bladzijde vermeld ik de nieuwe modellen van het jaar **1949**. De start van een nieuw modeljaar begint meestal in de maand september daarvoor. Een enkele keer begint de bouw gewoon in januari. Op de dissel ziet U een plaatje met gegevens, o.a. het juiste geboortjaar van de Kip.

*Hiernaast het interieur van de veel verkochte Kip 466  
In dit jaar zijn er totaal in Hoogeveen 40 kampeerwagens gebouwd.*





*Een prachtige persfoto van de 366 uit 1949 met de mooie naam "Sheila". De auto is een BMW 326 (2 liter, 6 cilinder, gebouwd in de periode 1936-1941, aantal 10142)*

*Over de spanten van het dak in de loop van dit jaar geen kippengaas, watten, doek, loodwit en zinkwit meer. Het dak is nu ook van masonite.*

*U ziet op de foto nog ramen met houten omlijsting. In 1950 komen er aluminium randen..*



*Jan Kip gaat met zijn vrouw Ans Kip-de Roos en zijn dochter Anne-Sophie regelmatig met een bevriend echtpaar naar België of Frankrijk.*

*Jan Kip rijdt achteraan, zodat de reclame goed zichtbaar is. Hiernaast: het echtpaar Kip voor een ander type. De caravan, die de heer Kip zelf gebruikt, heet altijd:*

*"De Kakelaar"*





*Dit is een deel van de vorige foto. U ziet dat het kenteken begint met de letter **D**, die verwijst naar de provincie Drente. Elke provincie had vóór 1951 een eigen letter.*

*De vader van Jan Kip had in 1902 het kenteken **D 13**. Met deze kentekens van vóór 1951 behield een zaak of persoon in zijn provincie altijd zijn eigen nummer en dus ook als men een andere auto kocht.*

*Als er meer auto's op de markt komen, moet het kenteken uit vijf cijfers bestaan, zodat achter het nummer 13 nog drie cijfers komen.*

*Vanaf 1951 blijven de kentekennummers bij de auto en niet bij de eigenaar. In 1951 begint het met **ND**, gevolgd door vier cijfers.*

#### Kentekens vóór 1951:

A	Groningen
B	Friesland
D	Drente
E	Overijssel
M	Gelderland
L	Utrecht
G GZ	Noord-Holland
H HZ	Zuid-Holland
K	Zeeland
N	Noord-Brabant
P	Limburg

Uit de eenvoudige folder o.a. nog het volgende:

Bij de verkoop wordt de wagen afgeleverd met de volgende inventaris: 4 ligstoelen, 1 klap-tafeltje, 2 petroleumstellen (of indien leverbaar: Butagasinstallatie, 1 accu, 1 tentzeil met 2 palen, 2 tentharingen, 1 W.C.-tent, 1 bril met 3 poten, 4 stop-blokken, 1 houten hamer, 1 asbakje, 1 watertank, 1 deursleutel, 1 slot voor de koppeling.

Wat U nog zoudt kunnen meenemen. Inventarislijst voor 4 personen:	
2 à 3 pannen	afwaskwast
koekpan	vin
Fluïtketel	dweil
afwaskom	vaatdoeken
theepot	droogdoeken
koffiepot	handdoeken
theezeef of	huis-apotheek
theeëi	W.C. papier
theemuts	drinkglazen
kopjes of	voorraadblikjes
bekers	papieren servetten
theelepels	kampschop
messen	blikgroenten
vorken	koffie
lepels	thee
borden	suiker
aardappelmesje	zout
kurkentrekker	peper
blikopener	bouillonblokjes
melkflessen	boter
1 à 2 emmers	brood
watertrechter	toast
petroleumtrechter	lucifers
broodmes	puddingpoeder
broodplank	petroleum
vuilnisblikje	dekens
handstoffer	lakens of
panneboender	liever slaapzak
	of molton dekens.

**1950** is het jaar van een vrij grote verandering.

De verkoop stijgt wel, maar de klanten komen voor het grootste deel uit het westen van het land en zijn vooral notabelen plus radio- en theaterartiesten, die voor hun werk in het land wel een overnachtingsverblijf kunnen gebruiken. Jan Kip:

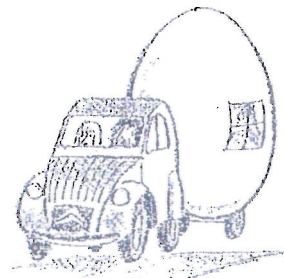
*“ Een gegeven ogenblik liep het allemaal heel aardig. Maar ik zat in Hoogeveen en dat was een handicap om het landelijk te kunnen aanpakken. Soesterberg leek ons heel geschikt, omdat het zo centraal ligt.*

*Zo kwamen mijn vrouw en ik daar terecht - in een caravan.*

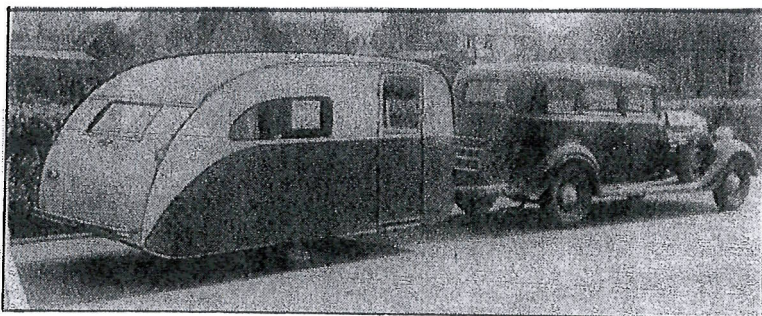
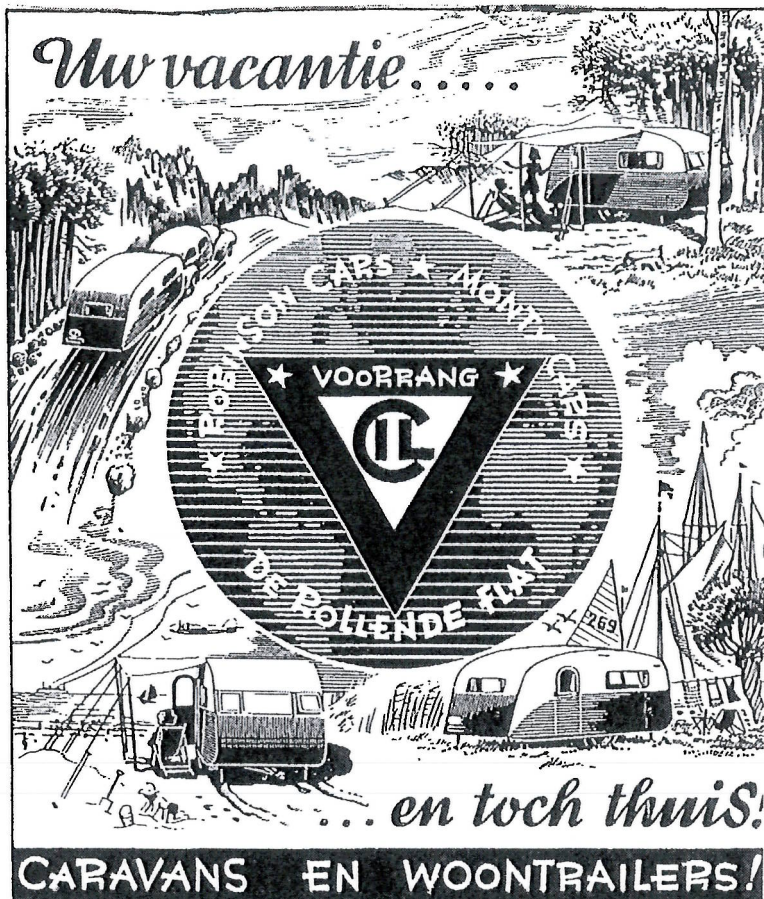
*Ik geloofde er toen nog heilig in dat je technisch volkomen op de hoogte moest zijn om zo'n kampeerwagen te kunnen verhuren of verkopen en daarom ging ik zelf in Soesterberg zitten. Het fabriekje in Hoogeveen bleef wel aan de gang. Om de zoveel tijd kwam er weer een nieuwe caravan naar Soesterberg.*

*Wij hebben daar dag en nacht en alle weekeinden gewerkt om aan een omzet te komen.*

*Het gebeurde wel, dat ze om twee uur in de nacht belden. Mensen op een feestje wilden plotseling een caravan huren. Wij noteerden rustig.*

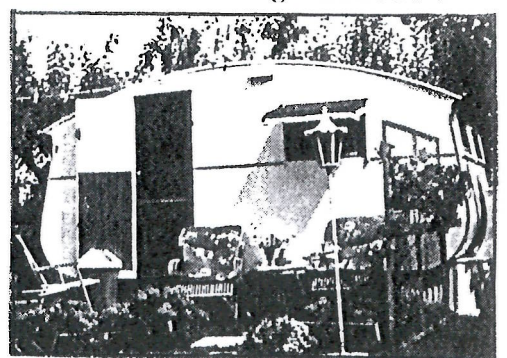
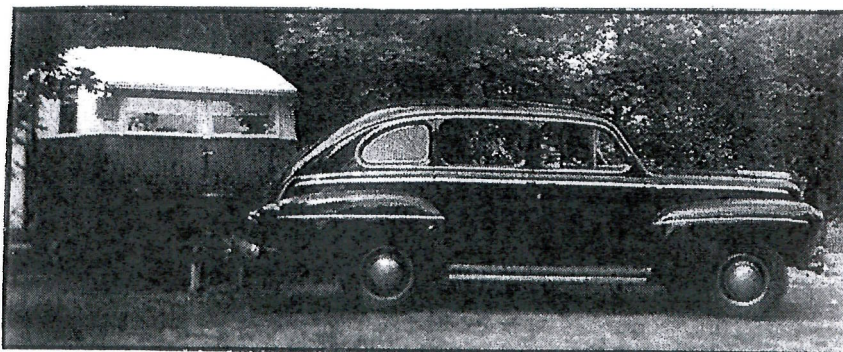






Tot slot de reeds eerder genoemde **Carl Denig**, die ongeveer vanaf 1925 de Bertram Hutchings importeert. In 1935 ontwerpt Carl Denig zelf een caravan, laat een wagenbouwer uit Oirschot overkomen. Deze Brabander bouwt in Amsterdam aan het eind van de Overtoom, buiten de stad, een serie van vijf caravans. Meer Carl Denigs zijn er niet gefabriceerd.

*Vier van de vijf Carl Denigs zijn gesloopt en hieronder ziet U de laatste die nog is overgebleven in originele staat en als tuinhuisje. Dit is de oudste nog bestaande caravan in Nederland en wordt nu voor de derde keer gerestaureerd.*



In **1931** krijgen we te maken met het begin van de **CIL** (zie tekening links, in het voor-rangs-bord!) De afkorting betekent:

**CARAVAN INDUSTRIE LAREN.**

De oprichter is **Jaap Blanken**, geboren in 1901 in Amsterdam. Hij gaat uiteindelijk naar de HBS en vervolgens naar de middelbare tuinbouwschool. Hij vestigt zich in Het Gooi, waar vele villa's verrijzen en denkt: "Daar is werk voor een tuinarchitect".

Hij trekt met een huttentje van de bekende buitensportzaak Carl Denig uit Amsterdam vele malen door Europa. Met Carl Denig is hij ook bevriend. Denig importeert Engelse caravans. Jaap kent ook Hausbrand heel goed. Als Hausbrand in 1929 een caravan laat bouwen, denkt de tuinarchitect: "Zo'n wagen kan ik ook maken".

Zijn caravan krijgt veel belangstelling en hij krijgt wederom vele klanten, maar nu dus voor caravans. Tenslotte bouwt hij in een heel lange boerderij in Laren caravans in series, meestal zes stuks gelijktijdig.

Jaap Blanken is de enige, die na de oorlog doorgaat en wel tot 1964.

In 1985 overlijdt Jaap Blanken, de eigenaar van de

oudste caravanfabriek in Nederland

*Op de advertentie ziet U vier dezelfde Blanken caravans. Dit is de Blanken **Robinson**. (genoemd naar Robinson Crusoe) Deze zogenaamde Robinson Car wordt gebouwd van 1931 tot 1958 (uitgezonderd de oorlogsjaren) Vrijwel zeker is er geen caravanbouwer elders geweest, die zo lang precies dezelfde caravan heeft gebouwd! Na 1948 komen er naast de Robinson andere modellen.*

*Foto hiernaast: De Monty Car uit 1948. (genoemd naar generaal Montgomery)*



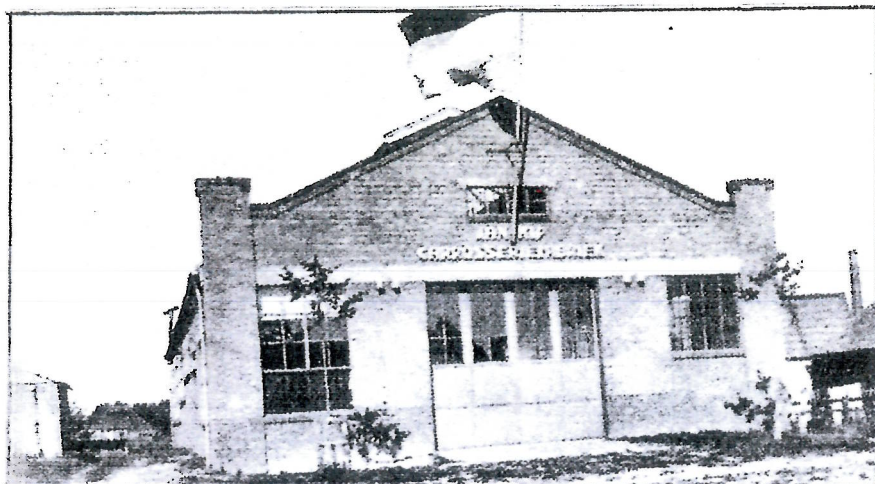
## 2. De Kippen van Jan Kip van 1947 tot 1966.

In het voorwoord staat al vermeld, dat Jan Kip in 1947 begint met de bouw van een caravan, maar voor het verhaal van "Kip-caravans" gaan we eerst ver terug in de tijd.

Jan Kip is geboren in Hoogeveen op 24 maart 1904. Zijn vader begint in 1897 met een zaak in rijwielen. Later komen hier motoren bij, zoals bijvoorbeeld van het bekende merk Eysink uit Amersfoort. Vermeldenswaardig is dat vader Kip in 1902 één van de eerste autobezitters is van een personenauto en wel met het frappante nummer D 13.

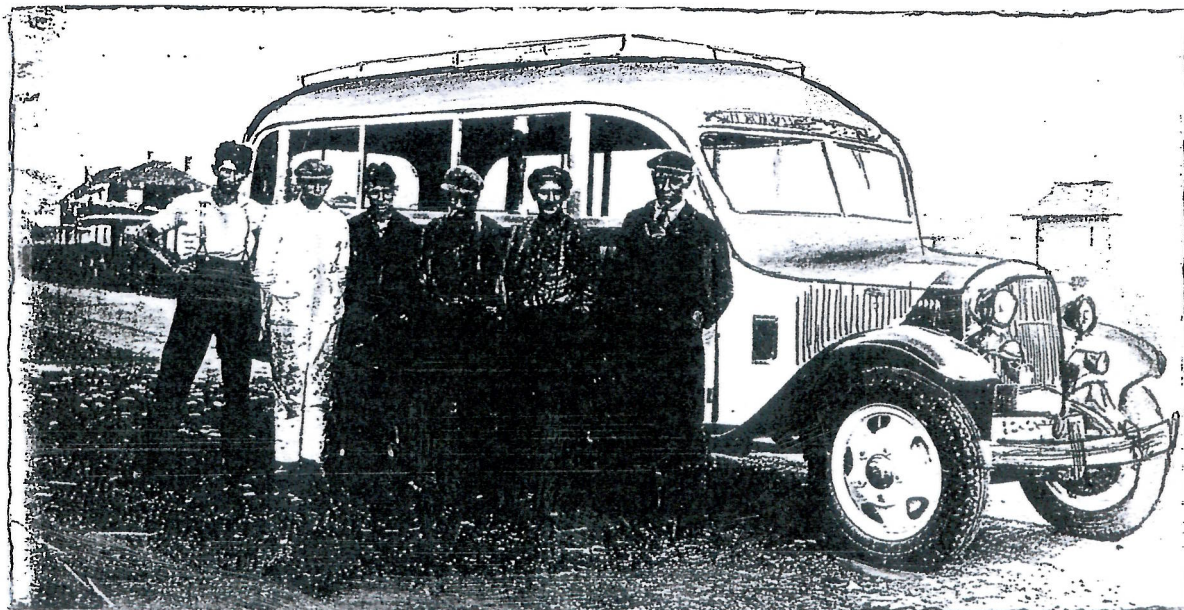
Jan Kip doorloopt de lagere school en de ambachtsschool en verlaat dan Hoogeveen om in Dordrecht de MTS te volgen. Tijdens zijn studie werktuigbouwkunde loopt hij stage op verschillende plaatsen in Nederland.

Vervolgens werkt hij vijf jaar in Nederlands Oost-Indië bij een oliemaatschappij. Teruggekomen begint hij in 1934 in Hoogeveen aan de Coevorderstraat no.1 (nu De Vos van Steenwijklaan), schuin tegenover het Menso Alting College, een carrosseriebedrijf, waar hij, naast landbouw-wagens, ook winkelwagens, cabines voor vrachtwagens, autobussen, bakfietsen, etc., maakt.



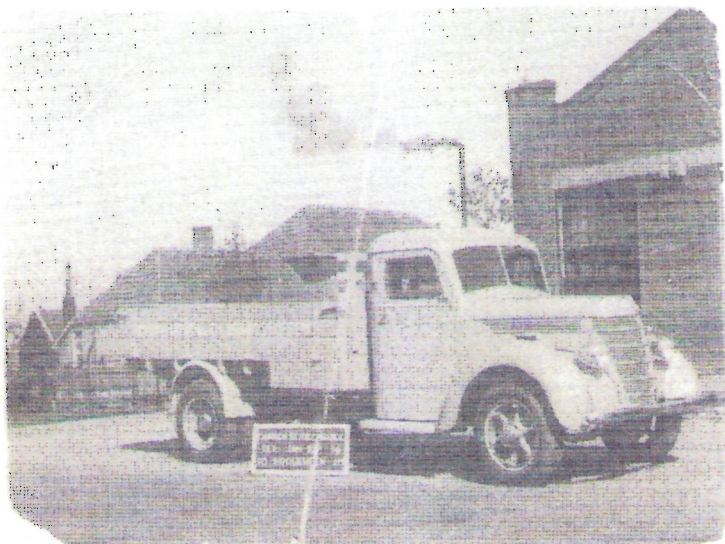
*De vlag in top : de fabriek is gereed. Hier start Jan Kip in 1934 zijn carrosseriebedrijf.*

Vóór de oorlog zijn er geen kampeerwagens gemaakt; er zijn wel eens aluminium lijsten aan een bestaande caravan bevestigd. De jaren dertig, de zogenaamde crisisjaren, zijn voor Jan Kip niet gemakkelijk, maar het lukt toch goed. Ook in de oorlogsjaren 1940-'45 weet hij de zaak draaiende te houden.



*Voor de oorlog zijn er ook een aantal autobussen op een chassis opgebouwd. Het personeel staat voor de splinternieuwe bus; geheel rechts staat de heer Kip.*





*In series van meestal zes stuks worden Fords en Chevrolets opgebouwd. Hiernaast is een Kip-cabine en -laadbak gemaakt voor een vrachtwagen van het Amerikaanse merk International. Deze is bestemd voor een brandstoffenhandelaar uit Zwolle.*

Na de oorlog komt er weer voldoende werk en in **1947** wordt dan uiteindelijk de eerste kampeerwagen gebouwd ! De aanleiding daartoe was het feit, dat Jan Kip trouwt met **Ans de Roos** uit Amsterdam.

Jan Kip vertelt hierover het volgende :

(uit het maandblad "Succes" van juli 1964)

*"Het is grappig om te zien , hoe je zakelijke leven vaak beïnvloed raakt door je persoonlijke omstandigheden. Een tijd lang , toen wij pas getrouwd waren, zagen mijn vrouw en ik elkaar alleen tijdens de weekeinden, omdat wij in heel verschillende delen van Nederland werkten. Weet U wat wij deden ? Wij zetten een eigengebouwde caravan neer, ongeveer halverwege, op een heerlijk plekje natuur en daar reisden wij allebei zaterdags heen. Het leven in zo 'n caravan beviel ons buitengewoon. Op het ogenblik lijkt het helemaal niet zo 'n vondst, want een caravan is inmiddels ingeburgerd. De caravan is voor velen een statussymbool geworden. Je moet er één hebben en liefst nog even groter dan die van je buren of je vrienden. Maar kort na de oorlog, toen wij gingen trouwen en op dat idee kwamen, was het iets bijzonders. Wat zag je toen aan caravans in Nederland ?*



**Een kenner koopt of huurt een**

**KIP'S KAMPEERWAGEN**  
**JAN KIP . HOOGVEEN, TEL. 66**

*Foto links boven: het echtpaar Kip geniet van hun weekeinden in de natuur.*

*Foto daaronder: de eerste advertentie van Kip in de "Kampeerkampioen" van de ANWB. Dezelfde caravan met daarachter weer de Mercedes van Jan Kip*

*Foto boven: Voor huur of koop nog een 2<sup>e</sup> Kip .*

In 1947 worden er dus twee caravans gebouwd. Deze Kippen hebben, ook de komende jaren , gewoon een planken vloer en de wanden zijn van Zweeds watervast masonite. Over de spanten van het dak wordt kippengaas getrokken. Daarop gaan watten en dan fijn doek. Over dit doek verft men loodwit om het dak waterdicht te maken en daarover tenslotte zinkwit.

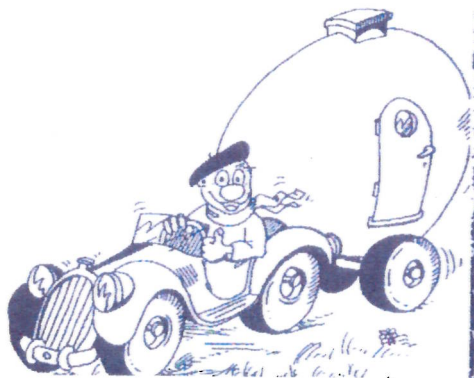
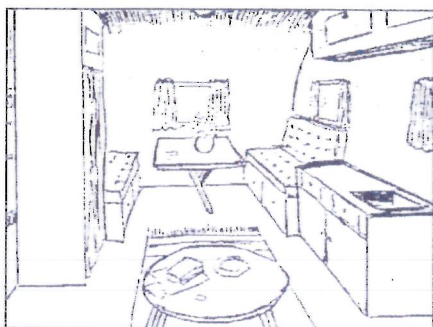


Wegens grote belangstelling maakt Jan Kip in de loop van **1948** meer kampeerwagens. Hij ver-  
koopt er tien en er zijn nog tien kampeerwagens beschikbaar voor de verhuur. Voor de verkoop  
worden alle kampeerwagens op bestelling gebouwd. Elke wagen is "een speciale uitvoering" naar  
de wens van de koper.

Jan Kip gebruikt in folders etc. altijd het woord "kampeerwagen" en niet het Engelse "caravan"!

*Hieronder het interieur  
van de eerste kampeer-  
wagen van Kip. Aan de  
voorkant bevindt zich  
over de breedte een bank  
Alleen voor het foldertje  
is er een los tafeltje bij-  
getekend.*

*Deze eerste wagens waren  
3 ½ meter lang.*



## Vrij zijn!

Is er een prettiger wijze te bedenken om Uw vakantie door te brengen dan in de vrije natuur? Geen andere mensen om U heen, waarmee U rekening moet houden!

Deze mogelijkheid bestaat.

Een kampeer-aanhangwagen van Kip garandeert U een vrije vakantie. U rijdt ermee de bossen in, de hei op of naar zee.

Toch behoudt U alle prettige gerieflijkheden van Uw thuis-zijn. Immers, deze kampeerwagens zijn voorzien van al die dingen, die het buiten-zijn eens te meer tot een genot maken. U bent zeker van een gezellig onderdak, en... U bespaart veel kosten. U bent op reis... thuis! Deze kampeer-aanhangwagens zijn te huur gedurende een week-end of een hele vakantie, die U desgewenst ook in het buitenland door kunt brengen. U neemt immers Uw "hotelkamer" mee? Op de volgende bladzijden vindt U alle bijzonderheden over de geriefelijke Kip's kampeerwagens.

*Kip's kampeerwagens zijn te koop en te huur*

Op een zekere dag komt er in 1948 een gepensioneerde marineofficier naar de fabriek in Hoogeveen met een hele waslijst met allerlei wensen wat betreft de inrichting van een nieuwe kampeerwagen. Hij wil o.a. aan de voor- en achterkant een zitje, zodat er vier personen royaal in kunnen slapen.

Dit leidt tot een wagen van 4m.60. en Jan Kip noemt dit de **Kip 460**. (breedte twee meter)

De wagen heeft twee toegangsdeuren en achter de rechterdeur is een uitneembaar luikje in de vloer om het een en ander naar buiten te vegen. De kastdeur is dubbel uitgevoerd, zodat (klein)kinderen 's avonds opgeborgen kunnen worden achter een houten wandje. Jan Kip vindt een bovenbed uit voor nog een slaapplek. Een deksel van de achterbank wordt omhoog gedraaid en er ontstaat een bovenbed. Overdag kunnen achter de naar beneden gedraaide klep dekens etc. heel gemakkelijk uit het zicht gelegd worden. Muggenhorren kunnen vanuit een dubbele wand opgetrokken worden.

Het is allemaal te veel om op te noemen!

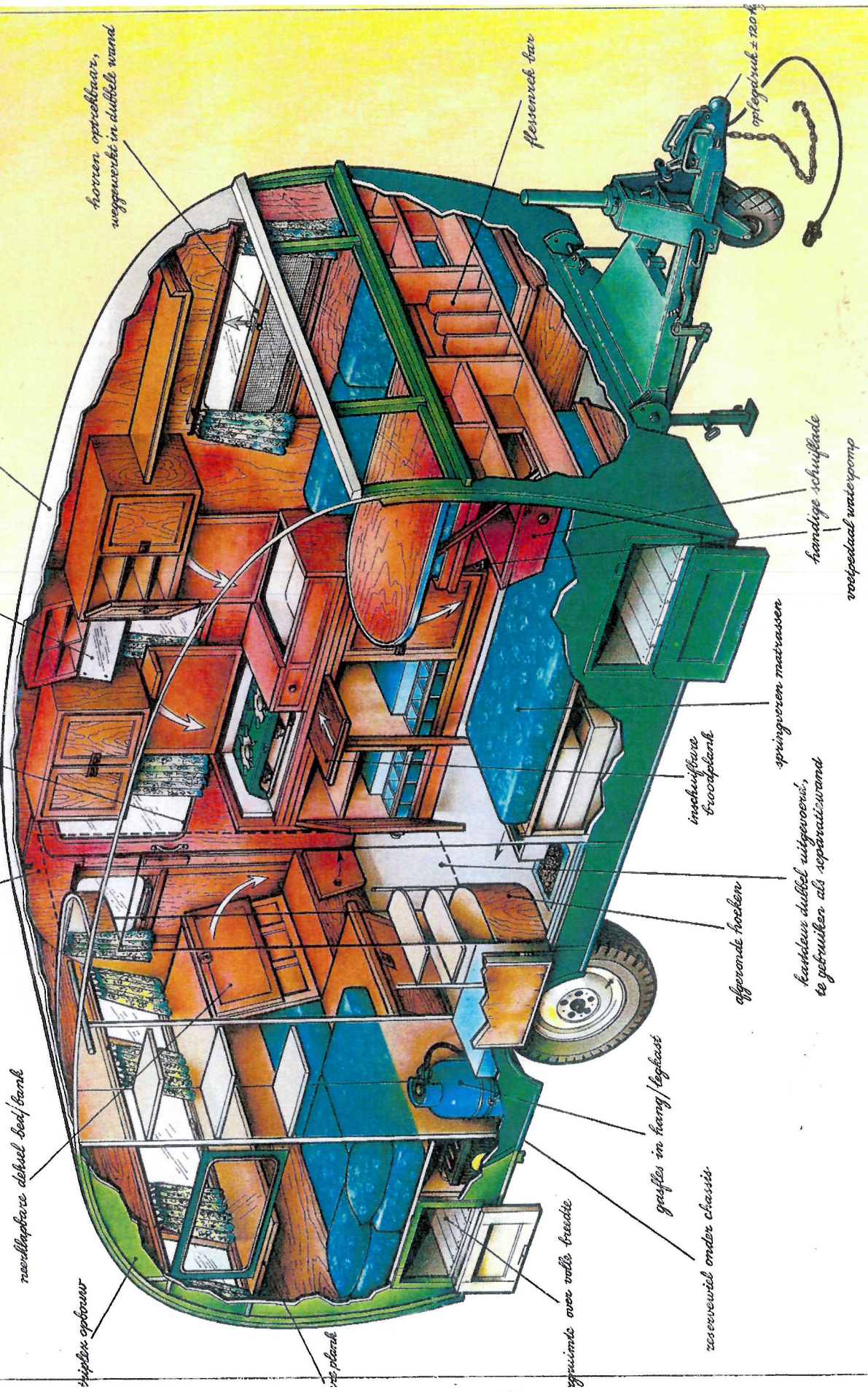
Deze **Kip 460** wordt in 1983 bij de fabriek ingeruild. De ANWB laat van deze ingenieuze Kip een *doorzichttekening* maken. De Kip met loodzwaar onderstel en veren wordt gewogen en dit gerieflijk wagentje komt op **1225 kg.** 35 jaar later komt zo'n kampeerwagen ongeveer op de helft van dit gewicht.

*Op de volgende blz. ziet U goed de **KIP 460** van 1948*



# KIP 460

# 1948



naadloos dak  
geen daklijsten

opklapbare spiegel

2e buitendeur

ophangpunten hangbed

verklapbare dubbel bed/bank

triplex opbouw

horren optrekbaar,  
weggevoert in dubbele wand

flessenrek bar

oplegdruk ± 120 kg

handige schuiflade  
voetpedaal waterpomp

inbouwkeuze  
broodplaat

springveren matrassen

kastdeur dubbel uitgevoerd,  
te gebruiken als separatuwand

afgeronde hoeken

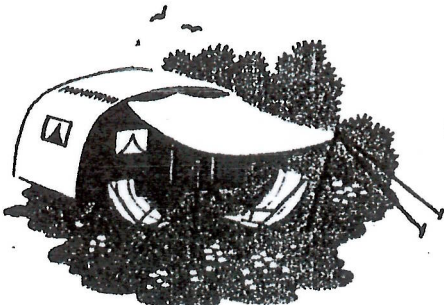
graffles in hang/legkaast

reservewiel onder chassis

ruimte over volle breedte

re placab





CARROSSERIEFABRIEK **JAN KIP** HOOGVEEN

AFDELING KAMPEERWAGENS

COEVORDERSTRAAT 1a  
TELEFOON 66  
POSTREKENING 241817  
BANKVERB.: NED. MIDD. BANK

JEK/SL

HOOGVEEN, 5 April '48.

UW SCHR.

Den Weled. Geb. Heer F. Wirix  
Vondellaan 2  
Arnhem.

Weled. Heer,

In antwoord op Uw schrijven dd. 30 Maart, ontvangt U hierbij een folder van onze kampeerwagens. Hierin zult U alle gewenste inlichtingen aantreffen.

Onze huurprijzen luiden :

voor de maanden Juni, Juli en Augustus	f. 100.--	per week,
" " " Mei en September	75.--	" "
" " " April en October	50.--	" "

Indien U meerdere weken achtereen huurt, betaalt U voor iedere aansluitende week f. 5.-- per week minder met een minimum van f. 75.-- per week voor de seizoenmaanden en resp. f.60.-- en f. 35.-- per week voor de andere perioden.

Onze huurweken lopen van Zaterdag 12 uur t.m. Vrijdag 6 uur. Dit in verband met het klaarmaken van de wagens voor de volgende huurders.

Wij hebben vrijblijvend nog een wagen vrij vanaf Hoogeveen, vanaf 21 Augustus.

In verband met de vele aanvragen, raden wij U aan een omgaand antwoord aan ons te willen zenden.

In afwachting,

Bijlage :  
folder en kaart.

Hoogachtend,  
Carrosseriefabriek Jan Kip

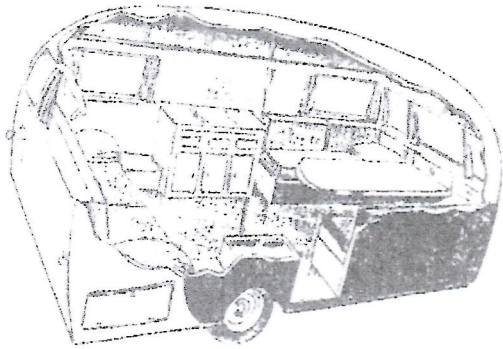
13A





Kip 1948 met  
Minerva 1931 .

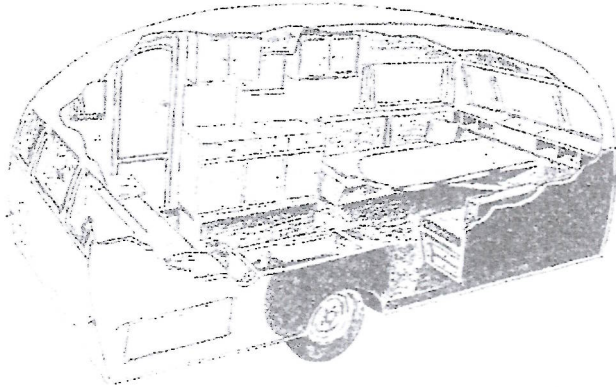




Ook in **1949** blijven speciale uitvoeringen naar de wens van de koper mogelijk. Om efficiënter in series te kunnen werken komen er nu standaard typen. Allereerst de **Kip 366** (opbouw lengte 3 m. 66) *Zie de tekening hiernaast.*

Dan volgt de **Kip 425** met een groter zitje aan de voorkant (geen tekening beschikbaar)

Tot slot de **Kip 470**  
*Zie de tweede tekening.*



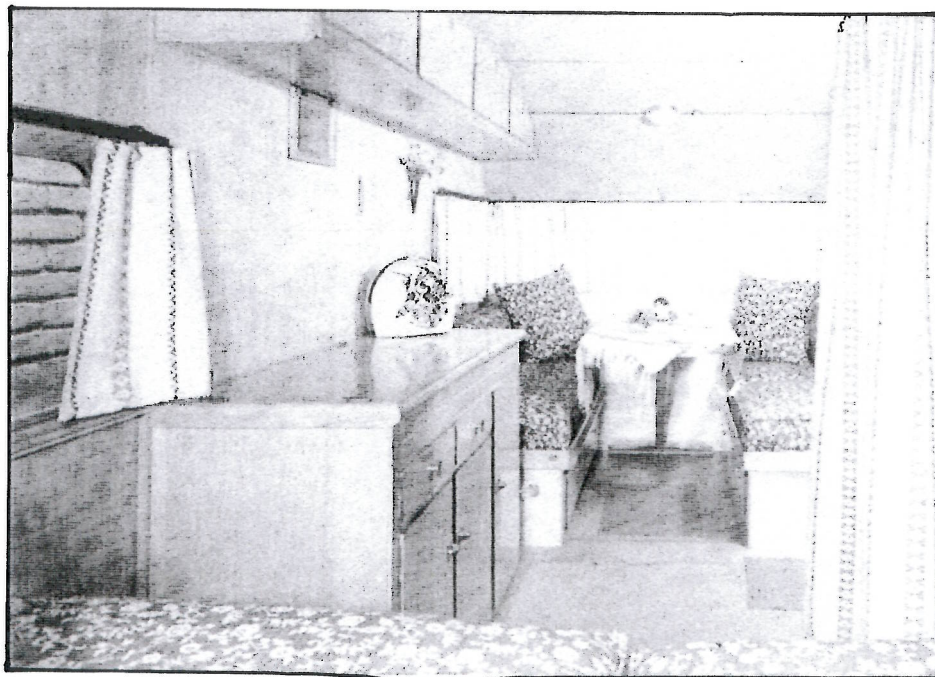
De 470 is, net als de 460 van de vorige bladzijde, een kampeerwagen met twee deuren. De extra deur aan de linkerkant is de WC-deur. Buiten deze deur bevindt zich een klein hoog tentje voor de emmer met bril en klemdekse!

Een andere mogelijkheid bij deze 470 is een uitschuifbare en uitklapbare WC-ruimte op een soort rails. Er wordt dus "zitting" gehouden in een masonite hokje en het vloertje wordt, net als de wagen, gesteund door twee pootjes.  
Jan Kip wilde (jarenlang) beslist geen WC in de caravan !

Jan Kip heeft nog een ander doel voor die extra linker deur als de klant dat wenst. Hij maakt dan een tentrail boven rond de linkerwand, zodat de kampeerder aan beide kanten zijn zonnetent kan opzetten.

Alle bovengenoemde kampeerwagens hebben een grote achterbank met achter de leuning berging voor dekens en onder de bank een ruimte voor de zonnetent, ligstoelen en watertanks. (bereikbaar via een luik in de zijwand)

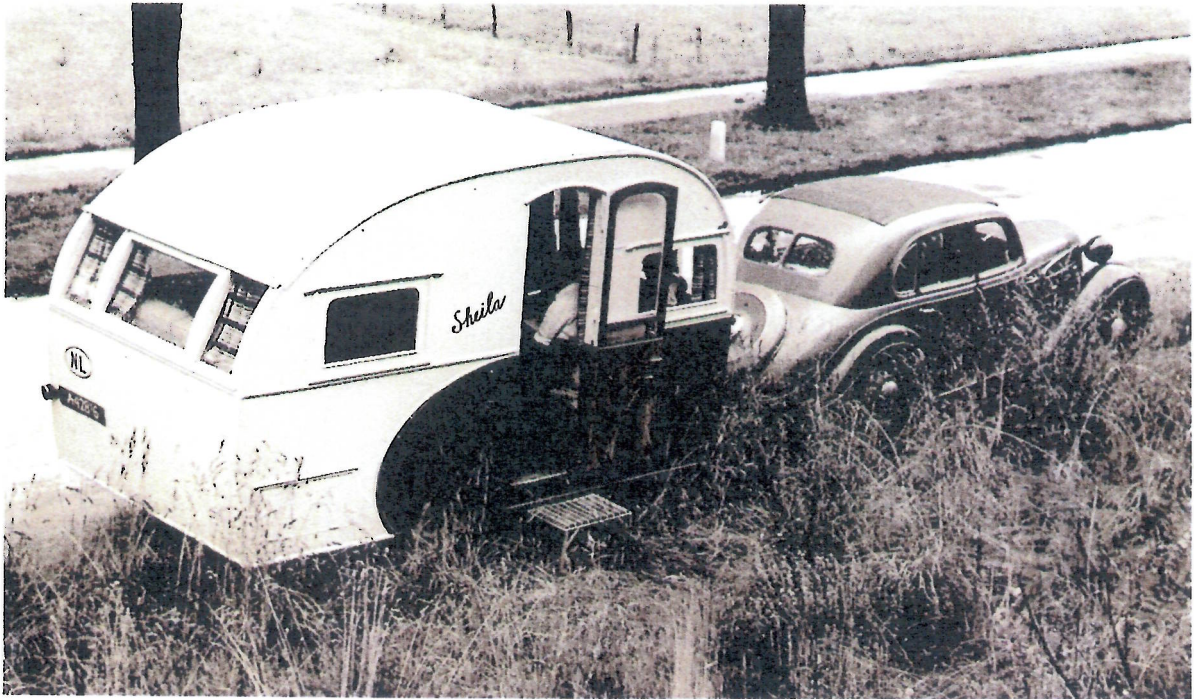
De kampeerwagens zijn wit en de onderste helft is vaak in de kleur van de trekauto. Dat kan gemakkelijk, want in deze jaren blijft men meestal lang met dezelfde auto rijden



Op deze bladzijde vermeld ik de nieuwe modellen van het jaar **1949**. De start van een nieuw modeljaar begint meestal in de maand september daarvoor. Een enkele keer begint de bouw gewoon in januari. Op de dissel ziet U een plaatje met gegevens, o.a. het juiste geboortjaar van de Kip.

*Hiernaast het interieur van de veel verkochte Kip 466  
In dit jaar zijn er totaal in Hoogeveen 40 kampeerwagens gebouwd.*

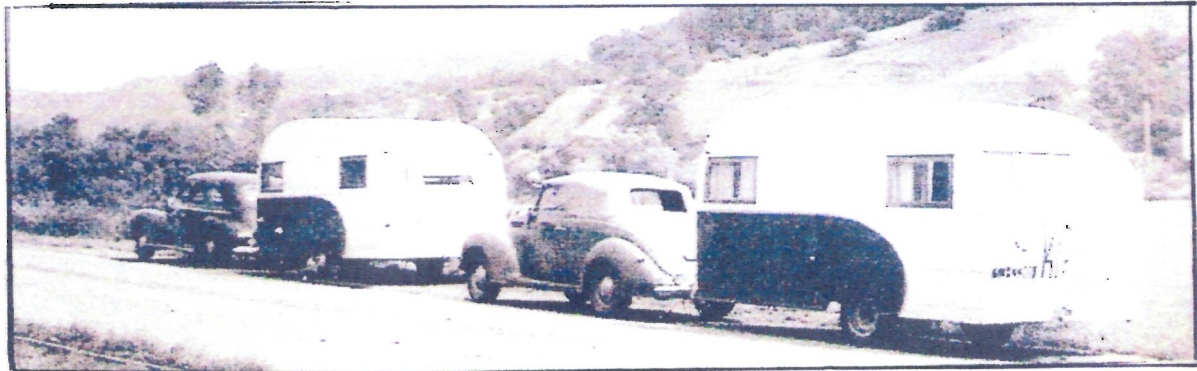




*Een prachtige persfoto van de 366 uit 1949 met de mooie naam "Sheila". De auto is een BMW 326 (2 liter, 6 cilinder, gebouwd in de periode 1936-1941, aantal 10142)*

*Over de spanten van het dak in de loop van dit jaar geen kippengaas, watten, doek, loodwit en zinkwit meer. Het dak is nu ook van masonite.*

*U ziet op de foto nog ramen met houten omlijsting. In 1950 komen er aluminium randen..*



*Jan Kip gaat met zijn vrouw Ans Kip-de Roos en zijn dochter Anne-Sophie regelmatig met een bevriend echtpaar naar België of Frankrijk.*

*Jan Kip rijdt achteraan, zodat de reclame goed zichtbaar is. Hiernaast: het echtpaar Kip voor een ander type. De caravan, die de heer Kip zelf gebruikt, heet altijd:*

*"De Kakelaar"*





*Dit is een deel van de vorige foto. U ziet dat het kenteken begint met de letter **D**, die verwijst naar de provincie Drente. Elke provincie had vóór 1951 een eigen letter.*

*De vader van Jan Kip had in 1902 het kenteken **D 13**. Met deze kentekens van vóór 1951 behield een zaak of persoon in zijn provincie altijd zijn eigen nummer en dus ook als men een andere auto kocht.*

*Als er meer auto's op de markt komen, moet het kenteken uit vijf cijfers bestaan, zodat achter het nummer 13 nog drie cijfers komen.*

*Vanaf 1951 blijven de kentekennummers bij de auto en niet bij de eigenaar. In 1951 begint het met **ND**, gevolgd door vier cijfers.*

#### Kentekens vóór 1951:

A	Groningen
B	Friesland
D	Drente
E	Overijssel
M	Gelderland
L	Utrecht
G GZ	Noord-Holland
H HZ	Zuid-Holland
K	Zeeland
N	Noord-Brabant
P	Limburg

Uit de eenvoudige folder o.a. nog het volgende:

Bij de verkoop wordt de wagen afgeleverd met de volgende inventaris: 4 ligstoelen, 1 klap-tafeltje, 2 petroleumstellen (of indien leverbaar: Butagasinstallatie, 1 accu, 1 tentzeil met 2 palen, 2 tentharingen, 1 W.C.-tent, 1 bril met 3 poten, 4 stop-blokken, 1 houten hamer, 1 asbakje, 1 watertank, 1 deursleutel, 1 slot voor de koppeling.

Wat U nog zoudt kunnen meenemen. Inventarislijst voor 4 personen:	
2 à 3 pannen	afwaskwast
koekenpan	vin
Fluïtketel	dweil
afwaskom	vaatdoeken
theepot	droogdoeken
koffiepot	handdoeken
theezeef of	huis-apotheek
theeëi	W.C. papier
theemuts	drinkglazen
kopjes of	voorraadblikjes
bekers	papieren servetten
theelepels	kampschop
messen	blikgroenten
vorken	koffie
lepels	thee
borden	suiker
aardappelmesje	zout
kurkentrekker	peper
blikopener	bouillonblokjes
melkflessen	boter
1 à 2 emmers	brood
watertrechter	toast
petroleumtrechter	lucifers
broodmes	puddingpoeder
broodplank	petroleum
vuilnisblikje	dekens
handstoffer	lakens of
panneboender	liever slaapzak
	of molton dekens.

**1950** is het jaar van een vrij grote verandering.

De verkoop stijgt wel, maar de klanten komen voor het grootste deel uit het westen van het land en zijn vooral notabelen plus radio- en theaterartiesten, die voor hun werk in het land wel een overnachtingsverblijf kunnen gebruiken. Jan Kip:

*“ Een gegeven ogenblik liep het allemaal heel aardig. Maar ik zat in Hoogeveen en dat was een handicap om het landelijk te kunnen aanpakken. Soesterberg leek ons heel geschikt, omdat het zo centraal ligt.*

*Zo kwamen mijn vrouw en ik daar terecht - in een caravan.*

*Ik geloofde er toen nog heilig in dat je technisch volkomen op de hoogte moest zijn om zo'n kampeerwagen te kunnen verhuren of verkopen en daarom ging ik zelf in Soesterberg zitten. Het fabriekje in Hoogeveen bleef wel aan de gang. Om de zoveel tijd kwam er weer een nieuwe caravan naar Soesterberg.*

*Wij hebben daar dag en nacht en alle weekeinden gewerkt om aan een omzet te komen.*

*Het gebeurde wel, dat ze om twee uur in de nacht belden. Mensen op een feestje wilden plotseling een caravan huren. Wij noteerden rustig.*

